

Πάνος Κολιόπουλος

Μωρή Σούλα, τι γινήκανε
οι άντρηδοι, μωρή;

MIDNIGHT PUBLISHING

Μωρή Σούλα, τι γινήκανε οι άντρηδοι, μωρή;

Πάνος Κολιόπουλος

**Μωρή Σούλα, τι γινήκανε
οι άντρηδοι, μωρή;**

Εικονογράφηση: Πάνος Κολιόπουλος

MIDNIGHT PUBLISHING

Κέρκυρα 2016

© Copyright 2016 Panos Coliopoulos

S. Dousmani 44

Corfu 49100

email: panflynn@otenet.gr

*Αφιερωμένο εξαιρετικά σε όλες τις Σούλες του κόσμου,
άνευ των οποίων ο κόσμος θα ήταν ένας βαρετός,
λογικός στη δομή του και τακτοποιημένος παράδεισος.*

Οι Επισημάνσεις

Πού διάολο πήγαν όλοι τους;.....	15
Άστον Κυρά μου τον Άνθρωπο!.....	29
Ολίγα Σεξουαλικά.....	41
Οι Φιλενάδες.....	55
Τα Ρεμάλια.....	67
Οι Συμπεθέρες.....	77
Το Ρημάδι το Χιούμορ.....	87
Προ Πάντων Υγεία!.....	95
Το Πρόβλημα με την Αλήθεια.....	111
Η Εκδίκηση της Σούλας.....	127
Περί Τραγωδίας.....	141
Κι άλλα ολίγα Σεξουαλικά.....	151
Η Εξαίρεση.....	161
Επίλογος.....	173

Όπως διόλου τυχαία έπεσε στα χέρια μου επιστολή προβληματισμένης φίλης προς φίλη. Το περιεχόμενό της με προβλημάτισε και μένα.

Αγαπητή μου Σούλα,

Σου γράφω το παρόν ιδιοχειρώς, πρώτον διότι δεν χωράει σε SMS και δεύτερον γιατί αυτές τις μέρες στο γραφείο λείπει ο προϊστάμενος και βαράμε μύγες.

Λοιπόν, δεν ξέρω αν το πρόσεξες κι εσύ Σούλα, αλλά οι άντρηδοι μωρή τι γίνανε; Δεν λέω για μένα βέβαια, που έτσι να κάνω τρέχουν να υποβάλουν τα σέβη τους πατείς μεν πατών σε δε, καθόσον, ε, πώς να το κάνουμε, έχουμε και τα άλφα προσόντα, αλλά για τις άλλες, τις άχαρες, που τις βλέπω να βολλοδέρνουν και να γυαλίζει το μάτι τους και σφίγγεται η καρδιά μου.

Υπάρχει έλλειψη Σούλα, για να μην πω ξηρασία, για να μην πω προβληματάρα. Είναι ρε παιδί μου σαν ν' άνοιξε η γη και τους κατάπιε! Βιβλική καταστροφή! Πύρινη λαιλάπα!

Άλλοτε έβγαίνες στον δρόμο και γινόταν διαδήλωση κανονική, με πανώ και συνθήματα, και τώρα ούτε που γυρνάνε να σε φτύσουν. Να φανταστείς ότι εμένα, που πέρναγα από γιατί κι έρχονταν τούμπα οι σκαλωσιές, που λέει ο λόγος, έχει να με πειράξει άντρας από του Αγίου Πι ανήμερα, που είναι και κινητή εορτή (μεγάλη η χάρη Του!). Προχθές μόνο κατιτίς μου πέταξε ένας Αλβανός κι ενώ άνοιξα το στόμα μου να τον στολίσω, αυτός ο λέχρος πήρε να μου εξηγεί (άσε σε τι ελληνικά...) μήπως είχα λέει κάνα-δυο μονάδες να του δανείσω στο κινητό γιατί ξέμεινε, λέει, κι έπρεπε να πάρει επειγόντως τον κολλητό του που είχαν κανονίσει για μπύρες. Αλλά δεν φταιν αυτοί, εμείς φταίμε που ανοίξαμε τα σύνορα και μαζέψαμε τον κάθε πειναλέο μαύρο -και ιδού τ' αποτελέσματα!

Δεν ξέρω εσύ Σούλα, αλλά εμένα με προβληματίζει πολύ σοβαρά. Δηλαδή, όπως πάει, τι, στο τέλος συναμεταξύ μας θα τη βρίσκουμε; Εκδρομή με τα κορίτσια στη Μυτιλήνη να εορτάσουμε τα Σατουρνάλια –που λέει ο λόγος;

Εμένα, να σου πω τη μαύρη αλήθεια, με ζώσανε τα φίδια από τότε στους Ολυμπιακούς του Καλατράβα, όταν βγάλαν κείνα τα σγουρά τα τεκνά με τους πλαστικούς κώλους και αποθεώθηκαν. Τι μήνυμα ήταν αυτό δηλαδή που στέλναμε στην Υφήλιο; Visit Greece, the country of Pissoglentides; Αυτό είναι το παράδειγμα που καλούμαστε να δώσουμε στη νεολαία; Κούνα το δέντρο, λεβέντη μου, να πέσουν τα σύκα; Δεν ξέρω, ρε φιλενάδα, προβληματίζομαι...

Όταν σου 'ρχεται ο Λάκης να πούμε, που τον είχες καναρίνι, να τρώει καναβουράκι απ' τα χεράκια σου και σου λέει: «Εγώ κανόνισα να πάμε με τους κολλητούς στη Μύκονο για power jumping» κι εσένα σε αφήνει στην απέξω, έτσι, στην ψύχρα, τι να σκεφτείς; Πού πάει ο κόσμος, η νεολαία, η ανθρωπότητα ολόκληρη; Ποιος, ο Λάκης! Που τον έβαζες στο βρακί σου, δεύτερη εφεδρεία, και δεν έβραζε άχνα!

Κι εντάξει, πες ότι σου βγήκε ένας τζούφιος –σκάρτο το προϊόν κι επιστρέφεται... Αμ οι άλλοι; Να λες του Τάκη από το γραφείο: «Είσαι, μεγάλε, για ένα ποτάκι μετά;» και να τρως πόρτα κανονικά: «Δεν γίνεται, μανάρι μου. Σήμερα παίζει η ομαδάρα Τσάμπιονλίγκ». Δηλαδή, ρε μεγάλε, με τον Καραγκούνη σκοπεύεις να τη βρεις; –δεν κατάλαβα!

Τι έγιναν, ρε φιλενάδα, κείνες οι ηρωικές εποχές που σε φώναζε μέσα ο προϊστάμενος για υπαγόρευση και ζαναβγαίνατε με το καλό όταν μπαίνουν οι καθαρίστριες, την άλλη μέρα το πρωί; Με «γράφετε δεσποινίς» θα τη βγάλουμε εφεξής τη φάση; Κι όχι τίποτις άλλο, αλλά χάνουμε και τις υπερωρίες!

Γι' αυτό σου λέω... Πρόβλημα! Πολύ μεγάλο πρόβλημα –όχι για μένα, το ζαναεπαναλαμβάνω, για τις άλλες, αλλά πρόβλημα!

Άντε, σ' αφήνω τώρα γιατί πρέπει να πάω τον Μπούμπη
στον κτηνίατρο καθόσον τελευταίως παρουσιάζει κάτι κοιλιακά,
το χρυσό μου.

η φιλενάδα σου,
Τασία

Πού διάολο πήγαν όλοι τους;

Όντως, οι γλαφυρές επιστημόνες της άγνωστης –σε σας– επιστολογράφου έχουν κάποια βάση και προκαλούν άκρατο προβληματισμό.

Το ίδιο παράπονο –διατυπωμένο ποικιλοτρόπως– το έχω ακούσει και από πλείστες όσες κυράδες, διαφόρων ηλικιών και διαμετρημάτων, που ενώ καμιά δεν αντιμετωπίζει βεβαίως πρόβλημα σε προσωπικό επίπεδο (δόξα τω θεώ) ωστόσο δεν παύει να ανησυχεί για την τροπή που παίρνει η όλη κατάσταση. Η μόνιμη επωδός στους προβληματισμούς αυτούς είναι απαρεγκλίτως –«Μα τι γίναν οι άντρες;».

Επιπλέον πρόσεξα πως τα τελευταία χρόνια το μάτι των γυναικών –από δεκαπέντε χρονών και άνω– γυαλίζει ανησυχητικά. Κάτι από Anthony Perkins στο «Ψυχώ» μου φέρνει αυτό και με φιλοφρονεί, αλλά ότι γυαλίζει, γυαλίζει.

Τι γίνηκαν οι άντρες δεν ξέρω –δεν με απασχόλησε ποτέ, να πω την αμαρτία μου. Αντίθετα, το τι γίνηκαν οι γυναίκες συνεχίζει να με απασχολεί και να με προβληματίζει. Αλλά επειδή, ως φαίνεται, αυτά τα δυο είναι αλληλένδετα κι αλληλοεπηρεαζόμενα κι επειδή το πράγμα δείχνει να ξεφεύγει επικίνδυνα αποφάσιμα να κάνω μια προσπάθεια μήπως και βρω τίποτα απαντήσεις.

Για να δούμε...

Ας πιάσουμε το κατάπτυστο σεξ, που αποτελεί –ελπίζω να συμφωνούμε όλοι επ’ αυτού– τον ακρογωνιαίο λίθο των διαφυλετικών –και όχι μόνο– σχέσεων. Τα άλλα, οικογένεια, συμφέρον, αποκατάσταση, τεκνοποιία, έπονται. Κείνο που κάθε αρσενικός έχει στο μυαλό του με το που θ’ αντικρίσει γυναίκα που θα του γυαλίσει είναι το κατάπτυστο και τίποτσι άλλο –όποιος ισχυριστεί άλλον τι λέει παπαριές, ή είναι πολύ γάτα, σας το υπογράφω.

Για να δούμε τώρα ποια ήταν –«εξαπανέκαθεν»– η διαδικασία. Μιλάμε φυσικά για τα πολύ καθ’ ημάς, καθόσον αυτό μας καίει, το τι κάνει ο ξενέρωτος Σουηδός ή ο Εσθονός ποσώς μας αφορά επί του προκειμένου.

Λοιπόν... Γνωρίζεσαι με το μανούλιον που σε εμπνέει καθόσον διαθέτει τα ψυχικά εκείνα χαρίσματα που σου κλωτσάνε τη λίμπιντο άνωθεν –συμπαρασύροντας και διάφορα άλλα ζωτικά και κρίσιμα εξαρτήματα της προσωπικότητάς σου.

Τι κάνεις; Αρχίζεις πρώτα απ’ όλα την προπαγάνδα. Πόσο πετυχημένος είσαι, τι αμαξάρα κυκλοφορείς (να πάμε καμιά βόλτα μια μέρα), τι ταξίδια στην αλλοδαπή διαπράττεις (με έξοδα της εταιρίας εννοείται), σε τι «ip» στέκια συχνάζεις (να βγούμε ένα βράδυ για ένα ποτάκι), τι σημαντικά επώνυμα συναναστρέφεις (ο Σούρδογλου, κολλητός μου) και τα λοιπά και τα λοιπά. Ενδιαμέσως, αφήνεις να εννοηθεί τεχνηέντως τι επιτυχία έχεις επί του γυναικείου πληθυσμού (τεχνηέντως είπαμε, όχι «εγώ που με βλέπεις έχω φουστικώσει τη μισή Αθήνα»), πλην αυτό που σ’ ενδιαφέρει προπάντων εσένα είναι τα ψυχικά χαρίσματα κλπ. κλπ. στο άτομο που συναναστρέφεις. Σάπιο μήλο δηλαδή.

Η παραλήπτρια πάλι, που σε έχει ζυγίσει, μετρήσει και αρχειοθετήσει εντός των πρώτων δύο λεπτών και εικοσιτεσσάρων δευτερολέπτων, προσποιείται πως σε ακούει με κατάνυξη, αφήνει και μερικά επιφωνήματα θαυμασμού στα σωστά σημεία κι ακολουθεί ηρέμως τον ρουν του ποταμού έως τους πρώτους καταρράκτες. Ιδανική ακροάτρια, άρα ιδανική υποψήφια παρτεναίρ, ιδανικότερη δεν γίνεται (λίγα λιγότερα ψωμάκια στα γοφιά να κουβάλαγε και θα ‘ταν το τέλειο).

Ανταλλάσσονται κατόπιν κινητά τηλεπικοινωνιακά προσωπικά στοιχεία και η διαδικασία προχωρεί, σεμνά και ταπεινά. Από εδώ και πέρα ξεκινάει το μπαλέτο. Ο τυπάκος με τις πιρουέτες και τα πλάγια βηματάκια και η κυρία με τις αραμπέσκ της και τα pas-de-deux, αλλά για σπαγκάτ ακόμα ούτε κουβέντα. Και δώστου να βαραίει ο βιολιτζής και να ιδρώνει ο Νουρέγιεφ στα σανίδια της σκηνης, πλην η Φοντέυν, πιστή στη ρουτίνα και το λιμπρέτο –καθόσον δασκαλεμένη επιτυχέστατα από παρελθούσες γενεές χορευτριών– ξέρει καλά πως «μετά την απομάκρυνση από του ταμείου ουδέν λάθος αναγνωρίζεται». Φοντέυν είπαμε, όχι Βούρτση!

Το πράγμα τραβάει σε μάκρος. Ο Δημήτριος ο Πολιορκητής στα καλύτερά του από τη μια και η Αγία Μημουάπτου από την άλλη. Η κατάληξη γνωστή εξ' αρχής βέβαια, πλην η διαδικασία και το πρωτόκολλο δέον όπως τηρηθεί κατά γράμμα. Πρέπει να περάσουμε από τα «μη» και τα «δεν πρέπει» και τα «δεν μπορώ» για να φτάσουμε κάποτε στο ποθητό (και κατάπτυστο) αποτέλεσμα. Αυτό στο παρατσάκ. Όταν δηλαδή ο τυπάκος, απελπισμένος, είναι έτοιμος να την κάνει με ελαφρά πηδηματάκια. Είπαμε, είναι εκπαιδευμένες στην Τέχνη εδώ και χιλιάδες χρόνια!

Εδώ και χιλιάδες χρόνια διαχειρίζονται το Προνόμιο –το κλειδί του επίγειου παράδεισου δηλαδή– με ζηλευτή μαεστρία. Μόνο που ίσως –ίσως λέω– κάπου να το παράκαναν, να παρατράβηξαν το σκοινί και να 'σπασε. Κι άντε τώρα να το ματίσεις.

Παλιότερα, στην καθ' ημάς σεπτή ελληνοχριστιανική κοινωνία, η εξασφάλιση του επιούσιου σεξ περνούσε αποκλειστικά και μόνο από το «ευλογητός ο θεός» –κι από το μπουρδέλο βέβαια, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Ο μόνος τρόπος να καταφέρεις τη δεσποινίδα ήταν να τη στεφανωθείς τιμή τε και δόξη ή να της τάξεις στεφάνι –κι αν γινόσουν Παναής καλά ξεμπερδέματα με τη μισή Μάνη να σε κυνηγάει με τις φαλτσέτες δια τα περαιτέρω.

Αργότερα το πράγμα ελάφρυνε λίγο, αλλά μόνο λίγο. Για τις κυράτσες το στεφάνι (όχι αυτό που στέλνουμε στις κηδείες, το άλλο) εξακολουθούσε ν' αποτελεί αυτοσκοπό κι ας μην το παραδέχονταν. Και πάλι ο ταλαίπωρος επιβήτορας έπρεπε να περάσει από σαράντα κύματα προκειμένου να δει χαρά στην κλίνη

του. Έως ότου φτάσει στο ποθητό ήταν πια ένα ράκος. Αλλά και πάλι το ποθητό δεν ήταν πάντα το ζητούμενο... Καθόσον η λογική της παρθενίας εξακολουθούσε να κρατεί καλά –γερά κι ελληνικά, ε;– οπότε είχαμε διάφορα, συχνά τραγελαφικά, που κατέληξαν στην παγκόσμια πρωτοτυπία του διαχωρισμού του σεξ σε «ολοκληρωμένο» και μη! Τώρα, πώς μπορεί το σεξ να είναι μη ολοκληρωμένο, ας αφήσουν οι νεώτερες γενιές τη φαντασία τους να μεγαλουργήσει. Εκείνο που είχε σημασία ήταν να παραμείνει η παρθενία ανέπαφη, ότι άλλο έπαιζε –αναλόγως της δημιουργικής έμπνευσης του καθενός, της εφευρετικότητας και της ιδίας αυτού (ή αυτής) λίμπιντο.

Ταλαιπωρία, αλλά τι να κάνουμε; Έτσι τα βρήκαμε, έτσι θα τ' αφήσουμε. Κι ας μας οδηγεί αυτή η φιλοσοφική θεώρηση σε ατραπούς περίεργες –μακροπρόθεσμα. Εμείς ήμασταν εντάξει. Πόσο εντάξει βέβαια... παίζεται.

Αυτή η νέα (για τότε λέμε) κατάσταση των πραγμάτων δημιούργησε όμως συνήθειες –ειδικά στη λεβεντομάνα ύπαιθρο. Και η συνήθεια είναι ένα χούι που δεν κόβεται εύκολα το ρημάδι. Ειδικά όταν σου βγαίνει η πίστη να φτάσεις σ' ένα αποτέλεσμα διαφορούμενο, ενώ θα μπορούσες να φτάσεις στο ίδιο αποτέλεσμα ευκολότερα αλλέως πως...

Κι εκεί που φαινόταν πως το σκηνικό αυτό θα τράβαγε εις μάκρος επ' άπειρον, ξαφνικά κι απροειδοποίητα μας προκύπτουν οι... ξεβράκωτες εξ Εσπερίας! Όπου οι ντόπιοι ταλαιπωρημένοι επιβήτορες ανακαλύπτουν κατάπληκτοι πως υπάρχουν γυναίκες χωρίς «μη», «δεν πρέπει», «δεν μπορώ» κι όρεξη να 'χεις για φυστίκιωμα άνευ όρων και συνεπειών. Κι έρχεται η κοινωνία τούμπα! Καθόσον, ποιος θα ξέπεφτε στην ψυχοφθόρα διαδικασία της εκπόρθησης του οχυρού Σούλα όταν υπήρχε διαθέσιμη η έπαυλη Σου από το Μάντσεστερ, με όλες τις πόρτες και τα παράθυρα ορθάνοιχτα, ενίοτε δε και με πισίνα;

Αυτή είναι η πρώτη εποχή της εξαφάνισης των ανδρών από την εγχώρια πιάτσα που επιστημονικά θα ονομάσουμε Παλαιοτουριστική Ι. Ήταν η εποχή κατά την οποία ο κάθε δυστυχισμένος βοσκός είδε το φως το αληθινό και ξαμολήθηκε να κυνηγάει με ζήλον κι αυταπάρνηση τις διάφορες Ανν Λόντμπεργκ, να τους δώσει μύγδαλα.

Οι δικές μας τα χρειάστηκαν, γιατί από μονοπώλιο που το είχαν έφτασαν ξαφνικά να πρέπει να ανταγωνιστούν πολυεθνικούς γίγαντες! Γίνεται; Δεν γίνεται. Είναι σαν να λέμε το «Σουβλάκια ο Μητσάρας» να περιμένει να σταυρώσει πελάτη όταν δίπλα ακριβώς έχει ανοίξει McDonald. Τι κάνει ο Μητσάρας; Ή ξεπουλάει κοψοχροσιά και την κάνει για το χωριό του, πίσω στα γίδια, ή ρισκάρει, δανείζεται κι ανοίγει κι αυτός ένα McMitsos, μήπως και γίνει κανένα θαύμα.

Το πρόβλημα είναι ότι, στην προκειμένη κρίση, οι εγχώριες κυράτσες έκαναν λάθος εκτίμηση. Πίστεψαν πως μπόρα είναι, θα περάσει. Κι έτσι άργησαν ν' αντιδράσουν. Όταν το πήραν πρέφα παραλίγο να χάσουν το τραίνο ανεπιστρεπτί. Στο παρατσάκ πάλι!

Για μια ακόμη φορά το σκηνικό αλλάζει. Η Σούλα βλέποντας πως δεν μπορεί ν' ανταγωνιστεί τη Σου κάτω απ' αυτές τις συνθήκες και μ' αυτούς τους όρους προσαρμόζεται –όσο την παίρνει. Δύσκολο να ξεφύγεις από δοκιμασμένες πρακτικές αιώνων, αλλά τι να κάνεις, το πράγμα επείγει, σφίγγεις τα δόντια και την καρδιά σου και το υφίστασαι. Τα «μη», «δεν πρέπει», «δεν μπορώ» αφαιρούνται σιγά-σιγά από το ρεπερτόριο, πλην, φευ, κάπως αργά! Ο Μήτσος έχει πλέον εθιστεί στο τελείως εύκολο, το απροβλημάτιστο, το μπάτε σκύλοι αλέστε κι αλεστικά μη δώσετε. Πώς διάολο να τον φέρεις πίσω, στον ίσιο δρόμο; Είναι σαν να προσπαθείς να πείσεις έναν, ας πούμε, Άραβα πετρελαιά να πάει πίσω να δουλέψει στα καραβάνια με τις καμήλες. Τι πιθανότητες επιτυχίας θα είχες;... Ακριβώς!

Δύσκολοι το οποίοι καιροί για τις Σούλες. Πρόθυμες μεν τώρα (άλλο αν μέσα τους βράζουν) πλην προϊόν δευτέρας διαλογής. Άντε, στην καλύτερη περίπτωση να είναι πόρτα για τον χειμώνα. Έτσι κι έσκαγε λίγο πιο ψηλά ο ήλιος, άντε πάλι στο σόλο βιολί και στα «girls' evenings out». Συμφορά!

Αυτή η κρίσιμη για όλους περίοδος φέρει την επιστημονική ονομασία Παλαιοτουριστική II και χαρακτηρίζεται από μια ακαριαία και δραματική μεταστροφή στα ήθη των εγχωρίων γυναικών –πλην, φευ, εις μάτην!

Όμως, ο καλός θεός των Ελληνίδων αγαπά την κλέφτρα, αλλά δεν φτύνει εντελώς και τη νοικοκυρά... Κι εκεί που η

υπόθεση έδειχνε πέρα για πέρα χαμένη προκύπτει το τρισκατάρατο AIDS! Κλαυθμός και οδυρμός!

Σύγχυση στην αρχή, μπέρδεμα, αναμπουμπούλα... ποιος, πού, πότε, πώς... «μπα, δεν έχει ανάγκη», «εμένα δεν με πιάνει τίποτσι γιατί έχω φυλαχτό με άγιο ξύλο»... «έτσι κι αλλιώς μόνο οι αδερφές το παθαίνουν»... πλην, όταν αρχίσαν να πέφτουν κορμιά εκεί κοντά και μερικούς τους ξέραμε (με τ' όνομα και τη φήμη), σφίξαν τα γάλατα. Καθόσον, για να το κολλήσει (το ξορκισμένο) κι ο Τομ, ο κάμακας των επτά θαλασσών και των δέκα ηπειρών, που ξεπέταγε κάθε καλοκαίρι κατοσταριές τις τουρίστριες, πάει να πει ότι κάποιον λάκκο έχει η φάβα. Και βγήκαν τα αναπόφευκτα λογικά συμπεράσματα του τύπου: «από πού κόλλησε ο Τομ και οι άλλοι εγχώριοι Τομ; Από τις ξένες... Άρα...». Άρα οι ξένες είναι επικίνδυνες, οι δικές μας σένιες!

Τα πάνω-κάτω ξανά μανά η κοινωνία. Η επιστροφή του ασώτου –μετά βαίων και κλάδων! Οι παπάδες ξανάπιασαν δουλειά, οι Σούλες βρέθηκαν και πάλι σε πρώτη ζήτηση κι ο Μητσάρας –που για ένα διάστημα είχε μετονομαστεί σε Τζιμ– επανήλθε για βοσκή στα πατρώα λιβάδια, με την ουρά στα σκέλια –κυριολεκτικά.

Μιλάμε βέβαια για την εποχή που έγινε γνωστή ως Μετατουριστική Ι.

Υπήρχε όμως ένα μικρό προβληματάκι. Τα χρόνια εκείνα που ο Μητσάρας-Τζιμ δαπάνησε εκπαιδευόμενος στις καλύτερες σχολές Ανωτάτης Πηδηχτικής του Λίβερπουλ και του Μάντσεστερ αποκομίσας πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες ανεκτίμητης αξίας, έχοντας διδαχτεί από τις σπουδαιότερες καθηγήτριες της επιστήμης αυτής, η Σούλα, μην έχοντας πρόσβαση σε τέτοιου είδους ανωτάτη εκπαίδευση, παρέμεινε στάσιμη. Στα πατροπαράδοτα δηλαδή κι αν έμαθε –ιδίους εξόδους– να αποφεύγει τα άκρως σπαστικά (κι επικίνδυνα ως απεδείχθη) «μη», «δεν πρέπει» κλπ., ωστόσο στραβή ήταν και στραβή απόμεινε.

Έτσι, πολύ σύντομα ο (προσωρινώς) μεταμεληθείς Μητσάρας διαπίστωσε ότι όσο και να θέλει η παροιμία το παπούτσι να 'ναι από τον τόπο σου, αν έχεις εσύ συνηθίσει σε κόλπα που κάνουν στις Ινδίες πώς να τη βρεις με το κούτσουρο που, αφενός πέραν του οριζοντιώματος και μερικών κραυγαλέας ποιότητας

ψευτο-οργασμών δεν σκάμπαζε την τυφλαμάρα του κι αφετέρου, έτσι και πήγαινες να κάνεις καμιά ταρζανιά λίγο πιο τσίφτικη έπεφτες πάνω στο στερεότυπο και άκρωσ σπαστικό «α, για να σου πω... για ποια με πέρασες εμένα;»...

Γιατί η Σούλα είχε βλέπεις ανατραφεί, από αμνημονεύτων χρόνων, να χρησιμοποιεί το σεξ (το κατάπτυστο) σαν όπλο και μέσον επίτευξης συγκεκριμένων στόχων και σκοπών. Δεν της είχε πει κανείς ότι αν το 'βλεπε λίγο διαφορετικότερα μπορεί να πέραναγε καλά και η ίδια και ίσως –πού ξέρεις, γίνονται και θαύματα– να της άρεσε κιόλας στην τελική. Όπως η Σου από το Γιορκσάϊρ, για παράδειγμα.

Μετά ήταν και το άλλο... Με το που η Σούλα «έδενε τον γαϊδαρο της», εν ριπή οφθαλμού και πριν προλάβει κανείς να καταλάβει το πώς και το γιατί, γινόταν αγνώριστη. Πλακωνόταν στις μακαρονάδες, τις σάλτσες και τα άλλα συναφή κι έβγαινε ένα πράγμα... σωστή η μάνα της. Άντε τώρα ο Μητσάρας –πρώην Τζιμ, Έλλην θεός– να εμπνευστεί!

Αλλά έχει και χειρότερα...

Έχοντας παρακολουθήσει, από τα παρασκήνια, η Σούλα τη συμπεριφορά και το όλον γίγνεσθαι της ανταγωνίστριας Σου εξ Εσπερίας, παρατήρησε ορισμένα πράγματα που νόμισε πως αυτά ήταν που της έδιναν (της ανταγωνίστριας) το πάνω χέρι απέναντι της. Δυστυχώς, η Σούλα, που δεν φημίζεται για την ορθότητα της κρίσης της, κράτησε λάθος πράγματα και παραμέλησε τα άλλα –αφού δεν της ταίριαζαν. Είδε, ας πούμε, ότι η Σου είχε ξεπορτίσει από το σπίτι και χειραφετήθηκε από την οικογένεια, αφού εργαζόταν και η ίδια, σαν τους άντρες, κι επομένως δεν εξαρτιόταν από κανέναν κερατά πατέρα, αδερφό, σύζυγο για να τη ζήσει. Μεγάλη υπόθεση να μην έχεις κάποιον πάνω από το κεφάλι σου ν' αποφασίζει για την πάρτη σου. Το κράτησε λοιπόν αυτό και σε πρώτη ευκαιρία... τσουπ, το επιχείρησε κι η ίδια –με καθυστέρηση βέβαια, αλλά κάλλιο αργά παρά ποτέ. Ξέχασε όμως να ρωτήσει τη Σου αν της άρεσε εκείνης αυτός ο προχωρημένος διακανονισμός. Κι έμπλεξε.

Ξαφνικά η Σούλα βρέθηκε να τρέχει σαν τον Βέγγο και να μην φτάνει. Γιατί ναι μεν ξεπόρτισε, αλλά ξέχασε συγχρόνως να χειραφετηθεί (από ποιον;... μα, από τη παντοδύναμη οικο-

γένεια). Κι άντε τώρα να τραβιέσαι ένα οχτάωρο (που συχνά γινόταν δωδεκάωρο, γιατί, όλως αιφνιδίως, δεν φτάναν τα ρημάδια τα λεφτά) σε γραφεία, μαγαζιά, εργοστάσια κλπ. Κι άλλο ένα οχτάωρο (που κι αυτό συχνά τανιόταν σε δωδεκάωρο) στο σπίτι, να συγυρίζεις, να μαγειρεύεις, να ξεσκατώνεις γέρους και παιδιά, να κουβαλές μπύρες του Μητσάρα στην τηλεόραση και να κοπανάς μετά το κεφάλι σου στον τοίχο που σε στράβωσε ο διάλογος και δεν του κάθισες κείνου του κωλόγερου, που σε παρακάλαγε να σου γράψει σπίτι και ψιλικατζίδικο.

Κι έτσι, για μια ακόμη φορά η Σούλα βρέθηκε με τους χαμένους. Με τη διαφορά ότι τώρα έπαιζε μπάλα μοναχή της. Σαν να λέμε... Σούλα FC – Κανένas FC 0-1.

Και το χειρότερο... Ο Μητσάρας... και όλοι οι Μητσάρες του σιναφιού (για πολλοστή φορά)... άφαντοι!

* * * * *

Στο σημείο αυτό, αγαπητή Σούλα, να μου επιτρέψεις να κάνω μερικές επισημάνσεις που ενδέχεται να σε βοηθήσουν να κατανοήσεις κάπως το μυστηριώδες –κι ανεξήγητο για σένα– γεγονός της Εξαφάνισης.

Σκόρπια θα στα πω γιατί πολύ φοβάμαι ότι αν στα παραθέσω οργανωμένα θα πάνε στράφι, αλλά είμαι σίγουρος πως με λίγη προσπάθεια κάτι μπορεί να βγει.

Όλοι γνωρίζουμε το πάθος που έχουν οι περισσότεροι –γύρω στο 95,5%– αρσενικοί με τα αθλητικά και κυρίως με το ποδόσφαιρο. Όλοι γνωρίζουμε επίσης ότι το πάθος αυτό απουσιάζει –κατά ποσοστό 99,9%– από το κοινωνικό και ψυχολογικό γίγνεσθαι του (έτσι κι αλλιώς αριθμητικώς υπέρτερου) γυναικείου πληθυσμού.

Γιατί οι άντρες νοιάζονται για το τόπι και οι γυναίκες όχι είναι μια ενδιαφέρουσα κοινωνιολογική πρόταση που όμως δεν θα μας απασχολήσει εδώ, γιατί αν μας απασχολούσε αφενός αμφιβάλλω αν θα βρίσκαμε ποτέ εκδότη για το παρόν πόνημα κι αφετέρου δεν έχει άμεση σχέση με το θέμα που μας ενδιαφέρει.

Οι Κυριακές που έχει γήπεδο, καθώς και οι Τρίτες ή οι Τετάρτες που έχει Champions League, είναι οι χειρότερες μέρες στην καθημερινότητα της σύγχρονης Ελληνίδας –ζευγαρωμένης και μη. Είναι οι μέρες που ο Μητσάρας μεταμορφώνεται σε κάφρο κανονικό κι αμολιέται με κασκώλ και καραμούζες να εμψυχώσει την ομάδαρα του (και να πλακώσει, αν του δοθεί η ευκαιρία, τίποτα ξεμοναχιασμένους αντιφρονούντες), να σπάσει καθίσματα, μαγαζιά, να βάλει φωτιά σε αυτοκίνητα με λάθος χρώμα –να πιστοποιήσει εν πάση περιπτώσει τον ανδρισμό του. Ή –ακόμα χειρότερα– να μαζέψει πεντέξι άλλους λέχρους και να κάνουν κατάληψη στην τηλεόραση, καταναλώνοντας μπίρες και πίτσες και κάνοντας το σαλονάκι σου, Σούλα, κανονικό αχούρι. Και στη μια και στην άλλη διαδικασία εσύ, Σούλα, είσαι φτυσμένη.

Τώρα, αγαπητή Σούλα, ξέρω πως αυτό δεν σου αρέσει, αλλά, βρε κορίτσι μου, είναι ανάγκη να κανονίζεις εσύ Κυριακή απόγευμα έξοδο με γνωστούς μη ποδοσφαιρόφιλους και βαρετούς τη στιγμή που ξέρεις ότι ο Μητσάρας τη μέρα αυτή την έχει αφιερωμένη στο μεγαλείο της ομάδαρας κι ως εκ τούτου ιερή; Κι επίσης... νομίζεις πως με τη γκρίνια θα τον κάνεις να νιώσει ενοχές και να κάνει το δικό σου; Το μόνο που θα καταφέρεις, μάνα μου, είναι να τον κάνεις να νιώσει στριμωγμένος. Κι εσύ βέβαια μπορεί να πιστεύεις ότι αυτό είναι καλό κι ότι του αξίζει, του λέχρου, αλλά... στο υπογράφων: *δεν είναι*.

Μετά... στις τηλεοπτικές μπαλοσυναθροίσεις...

Είναι ανάγκη να σου θυμηθεί ότι η βρύση της κουζίνας στάζει και θέλει φτιάξιμο τη στιγμή που τα εξτρέμ μας μπουκάρουν στην περιοχή του αντίπαλου με άγριες διαθέσεις;

Ή να έρχεσαι πρόσχαρη και να ρωτάς «να σας φτιάξω κανένα μεζέ;» τη στιγμή ακριβώς που ο αίλουρος μας ο πορτιέρο ετοιμάζεται ν' αποκρούσει το μπενάλτυ, που αδίκως σφύριξε εις βάρος μας αυτή η κουφάλα, ο πουλημένος ρέφερης;

Ή πάλι να θυμάσαι τους λογαριασμούς που πρέπει εξάπαντος να πληρωθούν αύριο τη στιγμή που ο Μητσάρας σημειώνει, με θρησκευτική ευλάβεια, τις αποδόσεις του στοιχήματος;

Αλλά υπάρχει και χειρότερο... Όταν, για παράδειγμα, προσποιείσαι πως σ' ενδιαφέρει –για να σε δεχτούν ως «one of the boys»– και τους τη σπάζεις όλη την ώρα με ερωτήσεις του τύπου: «αυτός ο κοντός τώρα γιατί γκρεμίστηκε, τον μάτιασαν;». Γκρεμίστηκε, μανάρι μου, για να σφυρίξει η κουφάλια ο ρέφερης μπενάλτυ, γι' αυτό. Ή... «τώρα αυτός ο παιδάρος γιατί την πιάνει τη μπάλα με τα χέρια; Επιτρέπεται;». Την πιάνει, χρυσό μου κορίτσι, γιατί τυγχάνει να είναι ο γκολκίπερ και η δουλειά του γκολκίπερ είναι να την πιάνει, τη ρημάδα, με τα χεράκια...

Δεν είναι όμως μόνο τα σπορ...

Επιστρέφει ο Μητσάρας ξεθεωμένος το βράδυ και γκρεμίζεται στην πολυθρόνα να πάρει μια ανάσα. Τότε σου θυμιάται, Σούλα μου, ότι τα ρολά της μπαλκονόπορτας κόλλησαν και θέλουν επειγόντως φτιάξιμο;

Ή, ας πούμε, ανοίγει ο Μητσάρας την εφημερίδα του, να ξεστραβωθεί. Πρέπει να του την πέσεις εσύ με κείνο το φονικό: «Όταν έχεις πέντε λεπτά, Μήτσο μου, με βοηθάς να μετακινήσω το ντουλάπι;» Γιατί να το μετακινήσεις, ψυχή μου; Μια χαρά είναι το ντουλάπι εκεί που είναι. Μήνες και χρόνια ήταν μια χαρά, γιατί να το μετακινήσεις το ρημάδι και ειδικά αυτή τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή;

Επίσης, όλοι ξέρουμε πως τους φίλους του Μητσάρα, όλους ανεξαιρέτως, δεν μπορείς να τους δεις ούτε ζωγραφιστούς σε ταφόπετρα, Σούλα μου. (Καθόσον, είναι επίσης γνωστό τοις πάσι, ότι τους Μήτσους οι φίλοι τους παρασέρνουν). Είναι ανάγκη όμως να του το βγάζεις από τη μύτη κάθε φορά που τους συναντάει; «Μ' αυτή τη σουπιά τον Μπάμπη ξέρεις να ξεπορτίζεις κάθε λίγο και λιγάκι, τη γυναίκα σου, που την έχεις κλεισμένη στους τέσσερις τοίχους δεν σκέφτεσαι να τη βγάλεις ποτέ!...».

Ε, ναι, ρε κορίτσι μου... Με τον Μπάμπη έχουμε να πούμε και πέντε κουβέντες μεστές νοήματος, με σένα τι να πούμε; Περί γχομενικά, για τις μεταγραφές του Θρύλου ή για αμάξια;

Πάλι τον κάνεις να νιώθει στριμωγμένος, Σούλα, και αν ενθουμείσαι, το έχουμε ξαναπεί, αυτό δεν είναι καλό.

Έχει κι άλλο...

Ο Μητσάρας έχει πει δυο ποτηράκια παραπάνω, μπορεί να 'χει δει στη ζούλα και καμιά τσόντα... ήρθε στο μεράκι. Τότε βρίσκει να σε πιάσει εσένα πονοκέφαλος; Ή το «κοίτα... έχω να σηκωθώ νωρίς αύριο εγώ...»;

Κι εντάξει, να το καταλάβω πως τα μεράκια δεν είναι κατά παραγγελία, αλλά να μην συμπίπτουν ποτέ;!!! Αντίθετα, ο πονοκέφαλος και το ξυπνητήρι να είναι μόνιμο καθεστώς; Μετά φταίει ο Μήτσος που ονειρεύεται Ουκρανές, Βουλγάρες και Ρουμάνες, Σούλα;

Έτσι, μερικά σκόρπια ρίχνω για να καταλάβεις γιατί κάθε τόσο ο Μητσάρας ρίχνει νοσταλγικές ματιές κατά το ντουλάπι με την βαλίτσα.

Τώρα, θα μου πεις ότι κι εσύ μπορείς να αραδιάσεις τόσα κι άλλα τόσα που σου δίνουν δίκιο από 'δω μέχρι το φεγγάρι. Σωστά, ρε μανίτσα μου, αλλά βλέπεις... το πρόβλημά μας είναι ο Μήτσος που εξαφανίζεται... εσύ παραμένεις.

Άστον Κυρά μου τον Άνθρωπο!

Σ ούλα, θα σου το πω ευγενικά και συγνώμη για το θάρρος, αλλά είσαι σπασαρχίδω –και το χειρότερο... δεν το υποψιάζεσαι καν!

Για να καταλάβεις –που δεν το ελπίζω, αλλά ας το δοκιμάσουμε– θα σου ζωγραφίσω δυο-τρεις εικόνες κι αν αυτές πάνε στράφι θα δούμε πώς αλλιώς θα χειριστούμε το θέμα.

Εικόνα πρώτη:

Επιστρέφει ο Μήτσος το βράδυ σπίτι μ' ένα κεφάλι κουδούνι, ένεκα που στην αποθήκη έγινε μια στραβή κι αντί να στείλουν την παραγγελία του Φουφουτίδη στη Δράμα τη στείλανε στον Καρατσουλέα στην Καλαμάτα κι επιπλέον αυτός ο μαλάκας ο λογιστής μπέρδεψε τα τιμολόγια της Μακραχόμ Α.Ε. με τα τιμολόγια της Μαυρούλης Ε.Π.Ε. κι έτσι και μας την πίψει καμιά αιφνιδιαστική ΣΔΟΕ ζήτω που καήκαμε... Καπάκι μας ήρθε κι ένα μπουγιουρντί από το ΙΚΑ «δι' εκκρεμείς οφειλές σας» κι άντε ξανά μανά τρεχάματα με φακελάκια αρμοδίως κι ατελείωτο μπλαμπλά, μπας και κουκουλωθούν κάπως τα ακουκούλωτα... εν συνεχεία έχεις και τη Δέσποινα, την ιδιαιτέρα ντε, να παραπονείται δι' εγκληματικήν παραμέλησιν –που με τα ίδια ρουχαλάκια κυκλοφορεί, λέει, δυο βδομάδες τώρα, άσε που αύξηση έχει να δει από ένα εξάμηνο και βάλει... Μούτζωτα δηλαδή! Επιστρέφει το λοιπόν ο Μήτσος μ' όλα αυτά στη γκλάβα του και σωριάζεται με ανακούφιση στον καναπέ ανοίγοντας ταυ-

τοχρόνως, σε μια εκπαιδευμένη κίνηση, την «Αθλητική», να δει τι έκανε η ομαδάρα στο χθεσινό φιλικό με τον Πανκυπαρισιακό, να ξαλεγράρει λίγο, να ξεδώσει...

—Μην κάθεται εκεί, τον προγκάς εσύ караδοκούσα, Σούλα. Μόλις ήρθαν τα καλύμματα από το καθαριστήριο.

Λες κι ο Μήτσος δούλευε συνεργείο όλη μέρα και ήρθε βουτηγμένος στο γράσο και τη μουτζούρα!

Ο Μήτσος τώρα, που είπαμε, πέρασε δια πυρός και σιδήρου σήμερα ο άνθρωπος και δεν θέλει συνέχεια του έργου και στο σπίτι του μετακινείται ευπειθώς στην καρέκλα από φορμάϊκα, που ψώνισες στο ΙΚΕΑ ακριβώς για κάτι τέτοιες περιστάσεις.

Πλην όμως, αν νόμιζε πως σε τάπωσε, Σούλα, να του πεις από την πάρτη μου ότι είναι πολύ μακριά νυχτωμένος.

—Καλά, αυτές τις λάσπες που έφερες στο παρκέ μου, που μου κόπηκε η μέση να γυαλίζω όλη μέρα, δεν τις βλέπεις; του πετάς.

Πειθήνιος ο Μήτσος αφαιρεί τα λασπωμένα (λέμε τώρα...) άρβυλα και μένει με τις κάλτσες.

—Α, μη μου στρώνεσαι εκεί σαν πασάς! τον αρπάζεις ξανά από τα μούτρα, Σούλα. Ποιος θα βγάλει τα σκουπίδια που βρωμάνε δυο μέρες τώρα εδώ μέσα, ο μπάτλερ;

Ο Μήτσος θα τα βγάλει, Σούλα. Ποιος άλλος; Γι' αυτό τους έχουμε τους Μήτσους, για να βγάζουν τα σκουπίδια.

Τρίτη απόπειρα τώρα ο Μήτσος με την αδιάβαστη αθλητική.

—Μήτσο!... έρχεται η γλυκιά σου φωνούλα, Σούλα μου, από την κουζίνα. Ν' αλλάξεις τη λάμπα στο μπάνιο που κάηκε. Και να βάλεις οικονομίας γιατί η ΔΕΗ μας άλλαξε τα φώτα αυτό τον μήνα. Άκουσες;

Αλλά από μέσα δεν ακούγεται κιχ κι αυτό σε βάζει σε σκέψεις, Σούλα. Τι δηλαδή, μας αγνοεί κι από πάνω ο άχρηστος; Οπότε ξεμπουκάρεις φουριόζα, να του τα πεις ένα χεράκι, να ξεδώσεις κι εσύ —που όλη μέρα σκλάβα σ' αυτό το σπίτι— πλην ο Μήτσος πουθενά! Ψάχνεις από 'δω, ψάχνεις από κει... ο Μήτσος άφαντος. Άνοιξε η γη και τον κατάπιε!

Βλέπεις, είδε κι απόειδε ο άνθρωπος, μάζεψε την αδιάβαστη αθλητική του, φόρεσε τα λασπωμένα του πατούμενα και μετακόμισε στο πλησιέστερο καφενείο, όπου με τους άλλους δραπέτες Μήτσους θα μπορέσει ν' απολαύσει μια-δυο ώρες απόλυτης γαλήνης και ησυχίας. Κατάλαβες, Σούλα; Δεν έφυγε ο Μήτσος σου, δραπέτευσε.

Εικόνα δεύτερη:

Ο Μήτσος ετοιμάζεται να φύγει για το κάτεργο, όπως όλοι οι Μήτσοι που δεν βρίσκονται στην ανεργία.

—Τι ώρα θα γυρίσεις, για να 'χουμε το καλό ρώτημα; ρωτάς εσύ, Σούλα, υπονοώντας ότι έχεις μεν κατανόηση για τα χόμπυ των ανδρών, όπως το να σπας τσιμέντα με το κομπρεσέρ στο λιοπύρι, αλλά και η κατανόηση έχει τα όρια της. Εντάξει, η διασκέδαση, αλλά μην παραμελούμε και τα σοβαρά.

—Μόλις σχολάσω, απαντάει μαχμουρλής και άκεφος ο αχάριστος Μήτσος.

—Τότε όμως θα 'χουν κλείσει τα μαγαζιά, του υπενθυμίζεις αυστηρά εσύ, Σούλα.

—Και τι να κάνω εγώ, ν' αλλάξω το ωράριο; έρχεται η αυθάδικη απάντηση του Μήτσου.

—Δεν σου είπαμε ν' αλλάξεις το ωράριο, πυροβολείς εσύ, Σούλα (εξ επαφής και χωρίς σιγαστήρα). Σου είπαμε να έρθεις πιο νωρίς. Ξέχασες ότι πρέπει να πάμε να διαλέξουμε κουρτίνες;

—Γιατί; απορεί ο μειωμένης αντίληψης το πρωί Μήτσος. Δεν έχουμε κουρτίνες;

—Έχουμε, από την εποχή της γιαγιάς μου, του δίνεις εσύ την πληρωμένη απάντηση, Σούλα.

—Μα... δεν υπάρχει μία! διαμαρτύρεται ο Μήτσος.

—Α, δεν ξέρω..., του πετάς εσύ, Σούλα. Εκείνο που ξέρω εγώ είναι ότι όταν δουλεύουν οι άνθρωποι από το πρωί μέχρι το βράδυ και κάνει μαύρα μάτια το σπίτι και η γυναίκα τους να

τους δει, βγάζουν λεφτά. Τώρα τι τα κάνουν και δεν τους περισσεύουν είναι άλλη ιστορία. Ας κόψουν από το γήπεδο και τις Ρωσίδες και θα δεις πώς τους μένουν.

Τώρα, αν ο Μήτσος αργήσει κάνα εξάμηνο να επιστρέψει, επειδή έχασε τον δρόμο, θα φταίει αυτός, Σούλα;

Εικόνα τρίτη:

Τελικός Μουντιάλ, Ελλάς-Βραζιλία. Εντάξει, επιστημονική φαντασία, αλλά έτσι κι αλλιώς εσύ, Σούλα, δεν το πιάνεις αυτό, οπότε προχωρούμε ως έχει.

Ο Μήτσος έχει κανονίσει με τα άλλα παιδιά να μαζευτούν το βράδυ σπίτι, να κάνουν κερκίδα, με τις μπύρες τους, με τις πίτσες τους, να φωνάζουν, να φασκελώσουν τον ρέφερη, να κράζουν το δεξί μπακ, που είναι παλτό, να θυμηθούν τα δικά τους, όταν παίζαν επικά παιχνίδια στην αλάνα —στα τρία κόρνερ μπέναλτυ— να την καταβρούν.

Πλην όμως λογαριάζουν άνευ της Σούλας.

—Τι ποδόσφαιρα και βλακείες! βάζεις τις φωνές μόλις ένας περιχαρής Μήτσος σου αναγγέλλει το χαρμόσυνο νέο. Σήμερα δεν θα πηγαίναμε στους κουμπάρους, που έχουν γενέθλια τα δίδυμα;

—Βρε ποιους κουμπάρους, σου αντιμιλάει ο Μήτσος. Εδώ έχουμε τελικό Μουντιάλ! Ελλάδα-Βραζιλία! Πας καλά;

—Ε, και; του πετάς εσύ, Σούλα, και τον αφήνεις κάγκελο τον άνθρωπο. Και τι έγινε;

—Τι έγινε;!!! διαρρηγνύει τα μάτια του ο Μήτσος. Είμαστε σοβαροί; Σήμερα γράφουμε Ιστορία!

—Εγώ ξέρω ότι σήμερα είπαμε πως θα πάμε στους κουμπάρους για τα γενέθλια των παιδιών, επιμένεις εσύ απτόητη, Σούλα.

—Και ν' αφήσω εγώ τον αγώνα!!!... λέει ο Μήτσος μ' ένα στραβό χαμόγελο. Ρε δεν πα να κοιταχτείς λέω 'γω;

—Να πας να κοιταχτείς εσύ, που θα μου πεις να κοιταχτώ εγώ! παίρνεις φωτιά, Σούλα. Που δεν φτάνει που μ' έχεις κλεισμένη μέσα σαν σκλάβα θες να μου κουβαλήσεις και τους άλλους λέχρους, να μου κάνετε το σαλόνι χοιροστάσιο. Αμ δε!...

Οπότε, Σούλα, ο Μήτσος και η παρέα μετακομίζουν σύσκαροι στου Φόντα, που είναι λέφτερο παιδί και δεν έχει καμιά Σούλα να του απαγορεύει να βρίσκεται παρών όταν γράφεται η Ιστορία, ενώ εσύ μένεις μπάστακας κι αναρωτιέσαι, με τις άλλες Σούλες... «μα τι γινήκαν οι άντρηδοι;»

Ένα άλλο...

Ας πούμε πω είναι βραδάκι Σαββάτου, όλη η φύση ησυχάζει κι εγώ ενασχολούμαι με το αγαπημένο μου πάρεργο, που ενδέχεται μια μέρα να μου αποφέρει την παγκόσμια αναγνώριση και γιατί όχι... ένα Νομπέλ, και που δεν είναι άλλο από τον υπολογισμό τροχιών αστεροειδών οι οποίοι ενδέχεται να απειλήσουν στο εγγύς ή απώτερο μέλλον την υπόσταση και ακεραιότητα του πλανήτη Ποσειδώνα –άσε, θα σου εξηγήσω άλλη φορά.

Όλα ωραία και καλά το λοιπόν, ο δικός σου, πανευτυχής και χαμένος σ' ένα χάος από τετραγωνικές ρίζες, παραβολικές συντεταγμένες κι αστερόσκονη όταν, τσουπ! εμφανίζεσαι εσύ, αγαπημένη μου Σούλα!

—Την εξώπορτα την έκλεισες; με ρωτάς με κείνη την έντονη αμφισβήτηση στη χροιά της φωνής σου, που γνωρίζω πλέον άριστα.

—Όχι, σου απαντώ με το εύκαιρο ένα χιλιοστό του μυαλού μου, που κρατάω ρεζέρβα για κάτι τέτοιες έκτακτες περιπτώσεις.

—Θα την κλείσεις;

—Θα την κλείσω.

—Πότε;

—Σε λίγο...

Φεύγεις, ελαφρώς διαολισμένη, Σούλα, αλλά η απουσία σου δεν κρατάει για πολύ.

—Τον λογαριασμό της ΔΕΗ θυμήθηκες να τον πληρώσεις ή θα μας κόψουν το ρεύμα και θα τρέχουμε; ρωτάς με τον γνωστό σου καλοπροαίρετο τρόπο.

—Τον πληρώνει η Τράπεζα, σου απαντώ, πάντα με το εύκαιρο ένα χιλιοστό.

—Και υπάρχουν λεφτά στην Τράπεζα για να πληρωθεί; Γιατί αν δεν βρουν λεφτά ο λογαριασμός δεν πληρώνεται, οπότε θα τρέχουμε πάλι, όπως τότε με το τηλέφωνο, μου υπενθυμίζεις.

—Υπάρχουν...

—Εσύ ξέρεις, μου πετάς, αφήνοντας να αιωρείται το «εμένα δεν μ' ενημερώνει κανείς για τίποτα εδώ μέσα, μόνο υπηρέτρια μ' έχετε, που δεν στέκομαι μια στιγμή από το πρωί ως το βράδυ, να σκουπίσω, να πλύνω, να μαγειρέψω, να ξεσκατίσω κλπ.» κι αποχωρείς και πάλι.

Για να επανέλθεις σε πέντε λεπτά με τη στοργική υπενθύμιση πως...

—Το φαγητό είναι έτοιμο. Τι λες, θα φάμε καμιά φορά απόψε ή όχι;

—Σε μισό λεπτό... Έρχομαι...

—Το μισό λεπτό το δικό σου το ξέρουμε, μου απαντάς, Σούλα. Άντε τώρα να ξαναζεσταίνω... Ίσα για να βρίσκομαι σε δουλειά. Να μην καθίσω κι εγώ σε μια καρέκλα, σαν άνθρωπος...

Στο μεταξύ πέντε αστεροειδείς μεσαίου μεγέθους κι επτά μετωριτές μπαίνουν σε τροχιά ευθείας σύγκρουσης με την Αλαμπάμα, το Κόνακρυ, το Βερολίνο, το Σαιν Τροπέ, τα Τρίκαλα και τη Γη του Πυρός... ίσως και τη Μπουζουμπούρα και παθαίνεις ταράκουλο γιατί, δεν μπορεί, κάποιιο λάθος θα 'χει γίνει με τα νούμερα ειδάλλως θα γίνουμε όλοι στάχτη, να ησυχάσουμε επιτέλους. Άντε ξανά μανά οι υπολογισμοί από την αρχή, μπας και σώσουμε τον πλανήτη στο παρατσάκ!

Και εσύ Σούλα στην πόρτα —πάλι!

—Αν έχεις πέντε επτά... Να με βοηθήσεις να μετακινήσουμε τον καναπέ, γιατί εκεί που είναι εμποδίζει. Όταν ευκαιρήσεις...

Ε, μα... άστον πια κυρά μου τον άνθρωπο!!!

Όχι ότι δεν υπάρχουν και χειρότερα δηλαδή...

Μπορεί να είναι απλή σύμπτωση, αλλά το 'χω παρατηρήσει, Σούλα, πως πας και διαλέγεις τις πιο μυστήριες στιγμές για να θίξεις θέματα μεγάλου κοινωνιολογικού ενδιαφέροντος.

Έχει στηθεί, ας πούμε, ο Μπάμπης να παρακολουθήσει με την ψυχή στο στόμα το χάνεις-βγαίνεις της ομαδάρας του εναντίον της Ρεάλ Μαδρίτης στη Euroleague.

Τσουπ, εσύ, από δίπλα στον καναπέ! Τον Μπάμπη τον ζώνουν τα φίδια, αλλά προσπαθεί να συγκεντρωθεί στην επική σύγκρουση που βρίσκεται τη στιγμή αυτή σε κρίσιμο σημείο μιας και οι ξένοι έχουν κερδίσει φάουλ έξω από τη μεγάλη περιοχή και κείνος ο Βραζιλιάνος που πάει να το χτυπήσει είναι φαρμακερός.

—Δεν μιλάμε τελευταία, το 'χεις προσέξει; πετάς εσύ Σούλα τελείως στο άκυρο.

—Ναι... σου απαντάει ο Μπάμπης με την ψυχή στην κούλουρη γιατί ο μαυριδερός παίρνει φόρα.

—Α, πάλι καλά που το παραδέχεσαι.

—Τι... τι πράμα; μουρμουράει ο Μπάμπης κάτωχρος γιατί μόλις επισήμανε μια τρύπα στο τείχος.

—Ότι δεν μιλάμε. Ότι με γράφεις κανονικά.

Και βέβαια η μπάλα φεύγει βολίδα από το παπούτσι του άθλιου κλεισοσπίτη, διαγράφει ένα ωραίο τόξο, ακολουθούμενη από το έντρομο βλέμμα του Μπάμπη, σκάει μπροστά στον άχρηστο τερματοφύλακα, αναπηδάει, περνάει μέσα από τα τρύπια χέρια του και...

—Φτου σου, ξεφτιλισμένε! πετάγεται πάνω ο Μπάμπης ωρυόμενος. Φτου, φτου, φτου, караγκιόζη!

—Να, αυτό λέω, επιμένεις εσύ, Σούλα (ελαφρώς εκτός τόπου και χρόνου). Εσύ τον χαβά σου! Μπάλα, φίλοι, βόλτες, τσιπου-

ράδικα και δώθε πάνε οι άλλοι. Δυο κουβέντες με τη γυναίκα σου δεν λες ν' ανταλλάξεις.

—Μα δεν τον είδες, τον άχρηστο, πώς του 'φυγε η μπάλα μέσα από τα χέρια; συνεχίζει να ωρύεται ο Μπάμπης.

—Είδες; Τέλεια αδιαφορία για το τι σου λέει η γυναίκα σου! αναστενάζεις εσύ με την παροιμιώδη σου καρτερία, Σούλα. Τέλεια αδιαφορία!

—Τι αδιαφορία, ρε Σούλα, μωρό μου; διαμαρτύρεται ο Μπάμπης. Δεν βλέπεις που έχουμε εισπράξει δυο τεμάχια και πρέπει τώρα να βάλουμε, λέει, τέσσερα για να περάσουμε;

—Είδες; Μόνο τα δικά σου σ' ενδιαφέρουν... Εμείς πότε θα μιλήσουμε;

—Μα... ΤΩΡΑ θα μιλήσουμε, ρε Σούλα;!!! Στη μέση του αγώνα, γαμώ την τύχη μου!!!

—Ναι... Και μετά θα πιάσεις τα τηλέφωνα με τους άλλους πυροβολημένους να βρίζετε τον προπονητή...

—Εντάξει, ρε Σουλάκι, κάνει την καρδιά του πέτρα ο Μπάμπης. Έλα, πε μου τι θες μέχρι να γίνει η αλλαγή.

Κατάλαβες, Σούλα, γιατί οι ψαγμένοι Μπάμπηδες δεν κάθονται ΠΟΤΕ στο σπίτι να δουν αγώνα, αλλά πάνε ή στο καφενείο ή σε κανενού μπεκιάρη;

Κι εντάξει, ρε Σούλα. Πες ότι μιλάμε. Να μιλήσουμε όσο θες, μερόνυχτα ολόκληρα, μέχρι να μας δώσουν το κύπελλο. Να μιλήσουμε, γαμώ το κέρατό μου... αλλά τι να πούμε;

Εσύ από μπάλα δεν ξέρεις, από πολιτική... άσε καλύτερα... Για αμάξια; Ναι, αυτά με τις τέσσερις ρόδες και τη μηχανή που κάνει βρουμ-βρουμ... Για γκόμενες; Για την παγκόσμια οικονομία; Για το επισιτιστικό πρόβλημα του πλανήτη; Για το λάθος του Ναπολέοντα να τα βάλει με την Αγία Ρωσία; Για τη «Ζάκα», το τρικάταρτο του μεγάλου Έρρολ Φλυν; Εγώ πάλι, από φορεματάκια, τσαντικό, πατούμενα και τζοβαίρικά δεν σκαμπάζω κι ούτε το 'χω σκοπό να εντρυφήσω, εξόν πια κι αν πάθω καμιά πλάκα στα γεροντάματα και με ρωτάνε οι μόρτες αν το

γυαλίζω καλά το πόμολο. Ούτε για τον τελευταίο δεσμό της Κωλίδου ξέρω. Από δίαιτες πάλι και συνταγές μέχρι πίτσα φτάνω και μη παρέχει. Για το δράμα της φιλενάδας της Φωφώς πάλι, που αφού έγινε εκατόν είκοσι πέντε κιλά τόφαλος, την εγκατέλειψε ο άκαρδος Στελάρας για ένα μωρό που μόλις αποφοίτησε από το Λύκειο, τι να σου πω... ότι και να σου πω δεν θα σου αρέσει. Να μιλήσουμε για το βιβλίο της διάσημης Πόπης Καραπίπα-Σουρλουλούδη δεν θα μπορέσω γιατί δεν το διάβασα. Και δεν το διάβασα γιατί δεν με νοιάζει, ρε παιδί μου, το δράμα της ηρωίδας που δεν της κάθεται το τεκνό γιατί, αντί να εκτιμήσει τα αναμφισβήτητα ψυχικά της χαρίσματα, αυτό επιλέγει να αναλώνεται με πάσης φύσεως ρηχές θεογκόμενες που караδοκούν στο σκότος.

Κατάλαβες δηλαδή πού το πάω, Σούλα; Ομιλητικώς δεν συμπίπτουμε μακάρι και να 'ρχόταν ο κόσμος τα πάνω κάτω. Και δεν συμπίπτουμε όχι επειδή εμείς οι άθλιοι φαλλοκράτες Μπάμπηδες δεν θέλουμε, αλλά επειδή είμαστε από τη φτιαξιά μας διαφορετικοί. Άλλα ενδιαφέρουν εσάς, άλλα εμάς. Οπότε, δεν θα 'ταν καλύτερα, όταν σε πιάνει η πρεμούρα για κουβέντα, να τα λες με τις φιλενάδες σου που σε καταλαβαίνουν, αντί να μου τα πρήξεις εμένα επί ματαίω, γρουσουζεύοντας επιπλέον και το ματσάκι της ομαδάρας και να κοιτάξουμε να δούμε πού αλλού μπορούμε να συναντηθούμε και να συνδιαλλαγούμε; Όπως στο κρεβάτι για παράδειγμα –που αποτελεί, φευ!– άλλο ένα σημείο τριβής (κι όχι με την καλή έννοια) ανάμεσά μας.

Ε, τι λες;

Ολίγα Σεξουαλιιά

Στο σημείο αυτό, Σούλα, θέλω να δώσεις ιδιαίτερη προσοχή γιατί έχει πολύ μεγάλη σημασία –για τους Μήτσους. Μιλάμε για πολύ μεγάλη σημασία! Για να σου δώσω να καταλάβεις... πώς είναι για σένα το να παίρνεις σβάρνα τα μαγαζιά; Ε, έτσι και χειρότερα.

Ίσως μερικά απ' αυτά που έχω να σου πω σε στενοχωρήσουν, Σούλα. Άλλα πάλι ίσως σε μπερδέψουν κι άλλα μπορεί να μην τα καταλάβεις απολύτως... Στην τελευταία αυτή περίπτωση, Σούλα, θέλω να ρωτάς. Όπου έχεις απορία, ρώτα με, μην ντρέπεσαι και μην το αφήνεις να γιγαντώνεται σαν το «giant blob from outer space». Εγώ θα κάνω τα αδύνατα δυνατά να σε διαφωτίσω, κατανοώντας τις δυσκολίες σου στο ακέραιο. Βλέπεις, βρε έρμη Σούλα, το πρόβλημα είναι ότι εσύ προσχώρησες στην αλήστου μνήμης «σεξουαλική επανάσταση» με καμιά τριανταριά χρόνια καθυστέρηση (και αν...).

Πρώτα απ' όλα να ξεκαθαρίσουμε ένα λεπτό σημείο. Δεν ξέρω πώς θα το μαστόρευε περίτεχνα με τεχνικούς όρους και εύηχα λεκτικά υποκατάστατα ο θεωρητικός επιστήμων που θα καταπιανόταν με το θέμα μας, όμως εγώ θα στο πω σταράτα: Η πρώτη, κυρίαρχη, πανδαμάτωρ κι επιτακτική σκέψη που κουβαλούσε (εξαπανέκαθεν, μέχρι του πρόσφατου ευνουχισμού του) ο Μήτσος –και μιλάμε βέβαια για τον κάθε Μήτσο, ε– ήταν πώς θα κατάφερνε να σε κουτουπώσει, Σούλα. Τίποτις άλλο. Αυτό! Όλα τα υπόλοιπα... λεφτά, δύναμη, εξουσία, κοινωνική αναγνώριση, ακόμα και η μπάλα, έρχονται δεύτερα κι αφού η πρωταρχική αυτή επιδίωξη –το κατάπτυστον– έχει εξασφαλιστεί.

Εσύ βέβαια, Σούλα, το ανθίστηκες νωρίς. Κι όταν λέμε νωρίς, εννοούμε πριν κατεβούν ακόμη οι πρόγονοι από τα δέντρα και σταθούν στα δυο πεισινά τους πόδια. Αυτό δείχνει φυσικά ανεπτυγμένη αντίληψη, κάτι που σου δίνει σοβαρό πλεονέκτημα έναντι του αντίπαλου. Α, εδώ σε παραδέχομαι! (Είδες;... όταν σκοντάφτουμε πάνω σε κάτι καλό, πρώτος εγώ στο λέω). Το αντελήφθης ακαριαία λοιπόν το χούι του Μήτσου και το εκμεταλλεύτηκες εν τω άμα.

Στο σημείο αυτό όμως θα κάνουμε ένα απαραίτητο διαφημιστικό διάλειμμα, πλην όχι για να πάμε για κατούρημα, αλλά για να δούμε πώς λειτουργούν –στο ύπουλο και το μουλωχτό– οι ανθρώπινες κοινωνίες. Μια οργανωμένη (λέμε τώρα...) κοινωνία αποτελείται από δυο κύρια συστατικά στοιχεία: την εξουσία και την πλέμπα. Η εξουσία παλαιότερα αυτοδιοριζόταν. Ερχόταν, ας πούμε, ο πιο δυνατός μπεχλιβάνης, κοπανούσε όλους τους άλλους και γινόταν αυτοδικαίως αρχηγός. Μάζευε γύρω του και τα δικά του τσιράκια, από ξαδέφια μέχρι μπατζανάκια, μέχρι κουμπαρακια και μ' αυτή τη συμμορία ασκούσε εξουσία –το έλεγαν «ελέω θεού». Αργότερα όμως ξεπετάχτηκαν και κάτι άλλα πονηρά φυντάνια, που δεν είχαν τα μπράτσα του μπεχλιβάνη, αλλά είχαν μυαλό κι έστησαν τη μεγαλοφυέστερη απάτη της ανθρώπινης Ιστορίας που την ονόμασαν «Νομοθεσία». Η επινόηση του Νόμου επέτρεψε λοιπόν σ' εκείνους που δεν θα είχαν την παραμικρή πιθανότητα να βρεθούν στην κορυφή της αξιοκρατικής πυραμίδας της φυλής να αποκτήσουν πρόσβαση στην εξουσία. Και πώς το πέτυχαν αυτό; Πείθοντας την πλέμπα, την άβουλη και άμαθη μάζα, ότι μπορούσε η ίδια, λέει, να επιλέξει αυτούς που θα 'θελε να την κυβερνούν, λέει!!! Σαν να λέμε, ο κωπηλάτης της γαλέρας να διαλέγει ο ίδιος τον τυπάκο που χειρίζεται το καμουτσίκι πάνω στο πετσί του. Όχι αυτόν με τα μουστάκια... τον άλλο, που έχει πιο ελαφρύ χέρι. Το ότι, ούτως ή άλλως, τις καμουτσικιές αυτός θα τις έτρωγε είναι μια λεπτομέρεια που σπάνια απασχόλησε την πλέμπα.

Η μεγαλοφυής αυτή εφεύρεση ονομάστηκε πομπωδώς «δημοκρατία».

Το πρώτο μέλημα της εξουσίας είναι βέβαια η διαχείριση των προνομίων. Κοιτάζουμε να βρούμε δηλαδή ποια είναι τα αγαθά

που έχουν τη μεγαλύτερη ζήτηση (από την πλέμπα) και τα οικιοποιούμεστε (εμείς, της εξουσίας) προκειμένου «να διασφαλίσουμε την απρόσκοπτη κι ελεύθερη διακίνηση και πρόσβαση» σ' αυτά. (Ή όπως αλλιώς θέλετε να το διατυπώσετε). Δηλαδή: Εγώ –η εξουσία– έχω στα χέρια μου το ηλεκτρικό. Για να το χρησιμοποιήσεις κι εσύ θα πρέπει να μου τα σκας κανονικά κι όχι άπαξ, αλλά κατ' εξακολούθηση. Μα, θα μου πεις, γιατί να μην φτιάξω κι εγώ μια πηγή ενέργειας, αφού μπορώ, ώστε να κάνω τη δουλειά μου ανέξοδα; Δεν μπορείς, θα σου πω εγώ, γιατί δεν το επιτρέπει ο Νόμος (που εγώ έφτιαξα). Απλό; Απλούστατο. Αυτό λέγεται «νόμιμο μονοπώλιο».

Τώρα, για να σου δώσω εγώ κάτι που έχω (κι ας μην μου ανήκει αντικειμενικά) θα χρειαστώ ανταλλάγματα. Κι εξαρτάται από το πόσο πολύ εσύ το χρειάζεσαι για να δεχτείς τους όρους που σου επιβάλω και που πάντα –μα πάντα– είναι εις βάρος σου και προς όφελος μου. Άσε τα υλικά και πάρε τα άλλα σαν παράδειγμα, τα απλά, αυτονόητα, καθημερινά πράγματα. Τι πεθύμησε εσένα η ψυχή σου; Ήλιο, θάλασσα και ξεγνοιασιά; Το μόνο εύκολο. Έλα να μου δουλέψεις σαν είλωτας από το πρωί ως το βράδυ όλο τον χρόνο για να σου δώσω εγώ μια βδομάδα ν' απολαύσεις αυτό που (αν σου έκοβε λιγάκι το ρημάδι) θα είχες τζάμπα. Τι σου δίνω; Αέρα κοπανιστό. Τι μου δίνεις; Το μέσον που μου χρειάζεται για να πετύχω όλα εκείνα που θα κάνουν τη δική μου ζωή καλύτερη και τη δική σου χειρότερη. Απλό; Απλούστατο.

Η μέθοδος που μόλις σου περιέγραψα, με γλαφυρότητα πλην εν συντομία, Σούλα, λέγεται «Μέθοδος του καρότου και του μαστίγιου». Κάνε αυτό που θέλω για να σου δώσω κάτι απ' αυτό που θες. Πρόσεξε... Όχι όλο αυτό που θες, μόνο ένα μέρος του. (Για να το αποκτήσεις ολόκληρο θα πρέπει να προβιβαστείς κι εσύ κι από πλέμπα να γίνεις εξουσία –μια διαδικασία χρονοβόρα και πολύπλοκη).

Λοιπόν, αυτή τη μηχανή εσύ, Σούλα, την κατάλαβες ευθύς εξ' αρχής και χωρίς ν' ανοίξεις τίποτα περισπούδαστα συγγράμματα ή να μαθητεύσεις δίπλα σε αυθεντίες της διάνοησης. Είναι έτσι φτιαγμένο το μυαλό σου ώστε, στον τομέα αυτό, να δουλεύει με ταχύτητα φωτονίων. Συνειδητοποίησες το οποίοι ότι διέθετες

ένα αγαθό που διαχρονικά θα είχε τη μεγαλύτερη ζήτηση. Μεγαλύτερη κι απ' το ηλεκτρικό. Και φρόντισες φυσικά να το εκμεταλλευθείς στο έπακρο.

Τι είπαμε πως είναι το πρώτο που έχει στο μυαλό του ο Μήτσος; Πώς να σε κουτουπώσει. Για να το καταφέρει, όταν σφίγουν τα κότσα, είναι ικανός για τη μεγαλύτερη βλακεία που μπορεί να βάλει ο νους του ανθρώπου. Κι εσύ; Έχεις κι εσύ την ίδια πρεμούρα με τον Μήτσο, να επιδοθείς σ' αυτού του είδους τις γυμναστικές επιδείξεις δηλαδή χάριν παιδιάς; Χμμμμ... Όχι και τόσο... Πρώτον γιατί –για κάποιον μυστήριο λόγο– το φρόντισε η Φύση να σ' εφοδιάσει με μεγαλύτερη «αυτοσυγκράτηση» (είδες πόσο ευγενικά το ρίχνω;) και δεύτερον γιατί ξέρεις, από προτεραιάν πείραν, ότι το έργο μάλλον ερήμην σου θα παιχτεί κι εσύ μόνο σκηνική παρουσία θα έχεις, αλλά σπανίως και ρόλο. Άντε, αν τύχαινε κανένα σπάνιο κελεπούρι, να το γλένταγες και για μερικά δευτερόλεπτα.

Τώρα εγώ τι σου λέω εδώ, Σούλα, και σε στενοχωρώ; Ότι μπορείς να κάνεις και χωρίς «αυτό» –το κατάπτυστο; Όχι, προς θεού, κορίτσι μου! Εκείνο που λέω είναι ότι μπορείς να κάνεις και χωρίς τον Μήτσο –και σε πολλές περιπτώσεις μην σου πω και απείρως καλύτερα χωρίς τον Μήτσο. Τα έχουμε ξαναπεί αυτά, καταλαβαίνομαστε.

Οπότε τι έχουμε εδώ; Έχουμε ένα εμπόρευμα σε φοβερή ζήτηση (μιλάμε και γαμώ τις ζητήσεις!) και το σπουδαιότερο... χωρίς σταθερή τιμή! Δεν είναι, ας πούμε, ένα κιλό φέτα που τιμάται από 5 έως 5,50, ούτε μια εφημερίδα που κοστίζει 1,30. Ότι τιμή θέλεις βάζεις. Και το σπουδαιότερο: θα υπάρχουν πάντα αγοραστές. Ο Μήτσος πληρώνει όσο-όσο. Κι αν το παίξεις σωστά θα πληρώνει σ' όλη του τη ζωή.

Κι έτσι, Σούλα, αφού έχεις το μονοπώλιο και με ανταγωνισμό ανάξιο λόγου φροντίζεις να βάλεις όρους και κανόνες. Πρώτα απ' όλα η δια βίου εξασφάλιση σου. Μετά η σε δόσεις χορήγηση του φαρμάκου. Ο Μήτσος θα πρέπει να εξαγοράζει συνεχώς το προνόμιο των δέκα δευτερολέπτων, είτε σε είδος, είτε σε παραχωρήσεις. Είναι δηλαδή, τρόπον τινά, η ανταμοιβή του Μήτσου δι' επίδειξη καλής συμπεριφοράς. Αλλιώς έχουμε αδιαθεσίες, πονοκεφάλους, κακή διάθεση κλπ. Οπότε, Σούλα, επί

μακρόν, έπαιζες στο γήπεδο χωρίς αντίπαλο. Το αιδόιον που σέρνει πλοϊον δεν είναι σχήμα λόγου. Το ξέρεις πολύ καλά, όπως κι εγώ, ότι σέρνει κι ολόκληρο στόλο άμα λάχει. Το είδαμε επί το έργον πλειστάκις και παλαιότερα και προσφάτως.

Μόνο που το παρατράβηξες το σκοινί, βρε Σούλα. Και δεν φταις, γιατί πού να φανταστείς πως θα 'παιρνε τέτοια εξέλιξη η κοινωνία, αλλά το θέμα είναι ότι βρέθηκες ελαφρώς απροετοίμαστη.

Βλέπεις, έσκασε, τελείως αναπάντεχα, εκείνη η τρισκατάρατη «σεξουαλική επανάσταση», που ήρθε κι έφερε τα πάνω κάτω αφαιρώντας σου, εν μια νυκτί, τα προνόμια που ίδρωσες να κατοχυρώσεις εδώ και χιλιάδες χρόνια σε ανάκλιντρα, καναπέδες και κρεβάτια. Αυτό το «για να το 'χεις θα πρέπει να με αποκαταστήσεις» (δια βίου εννοείται) δεν εξανεμίστηκε εντελώς βέβαια –γιατί εδώ, τυχερή, είχες ανέλπιστα σύμμαχο την άλλη πανίσχυρη πολυεθνική, τη θρησκεία– έκανε όμως το έργο σου απείρως δυσκολότερο. Τώρα ο Μήτσος ξεθάρρεψε βλέποντας πως αυτό που χρυσοπλήρωνε ως τη στιγμή αυτή θα μπορούσε να το 'χει σχεδόν τζάμπα (σχεδόν λέω, δεν λέω τελείως, γιατί το τελείως τζάμπα δεν υφίσταται ούτε σαν μύθος) κι άρχισε να κάνει κόντζες. Ευτυχώς δηλαδή που δεν είχε και πολύ μυαλό και βρέθηκε πάλι σε μια από τα ίδια –αλλά αλλιώς– όμως εσύ, Σούλα, χρειάστηκε πια να βάλεις τα δυνατά σου.

Μετά, άλλη στραβομάρα... κάποια Σούλα ξύπνησε ένα πρωί κι αποφάσισε πως ήθελε να γίνει... Μήτσος! Κι όχι απλά Μήτσος, αλλά πιο Μήτσος από τους Μήτσους. Και βρέθηκαν κι άλλες Σούλες να την ακολουθήσουν κι άλλες κι άλλες, ώσπου το πράγμα πήρε μορφή επιδημίας. Τώρα, αυτές οι Σούλες «δεν του κάθονταν» του Μήτσου πλέον αλλά «τον κουτούπωναν» κι αυτές με τη σειρά τους. Τρομοκρατήθηκε ο Μήτσος! Τα 'παιξει! Άρχισε να πηγαίνει τοίχο-τοίχο μέχρι να μπορέσει να την κάνει μ' ελαφρά πλάγια πηδηματάκια. Ήταν και κουρασμένος από τον αδιάκοπο αγώνα της επίτευξης του ποθητού και ζητούμενου –θυμάσαι τι ακροβατικά τον έβαζες να κάνει;– ήρθε κι αυτό το άγριο πράγμα, τον αποτελείωσε. Ξαφνικά ο Μήτσος ανακάλυψε –και προς τιμή του δεν θορυβήθηκε– πως η Πρώτη Σκέψη, το «βασικό ένστικτο» των παραμυθιών άρχισε να υποχωρεί στις πιο κάτω

θέσεις των προτεραιοτήτων του, προοδευτικά στην αρχή, ραγδαία αργότερα. Αναγκάστηκε η επιστήμη να του βγάλει χαπάκια βοηθητικά της λίμπιντο, αλλά έτσι που βλέπω τα πράγματα κι αυτά σε λίγο θα βρεθούν στα αζήτητα των φαρμακείων, μαζί με το μουρουνόλαδο.

Πολύ φοβάμαι, Σούλα, πως ένα από τα ισχυρότερα –αν όχι το ισχυρότερο– χαρτιά που κράταγες κάηκε. Και το χειρότερο: το ‘καψες μόνη σου.

‘Αντε τώρα να συμμαζέψεις τα ασυμμάζευτα!

Βέβαια το παιχνίδι δεν έχει χαθεί, αλλά δυσκόλεψε πολύ και θα χρειαστεί να βρεις άλλους τρόπους να το κερδίσεις, η μπλόφα δεν πιάνει πια.

Θέλω να πιστέψεις, Σούλα, πως σου μιλώ σαν φίλος και συμπαραστάτης. Παρ’ όλα όσα μου ‘χεις κάνει εξακολουθώ να σου έχω μια άλφα αδυναμία κι αυτός είναι ο λόγος που με κάνει να σπεύδω στο πλάι σου ως αρωγός και παρηγορητής. Θα προσπαθήσω λοιπόν εδώ να σε κάνω να δεις ορισμένα πραγματάκια από την πλευρά του προβληματικού κι εξαφανισμένου από την πιάτσα Μήτσο, μήπως και καταφέρουμε να μπαλώσουμε, έστω την ύστατη στιγμή, το τρύπιο σώβρακο.

Λοιπόν...

Το πιάνουμε από την αρχή.

Εν αρχήν ην ο Λόγος και ο λόγος, Σούλα, πρέπει να ξέρεις πως είναι το ήμισυ του παντός, για να μην πω τα τρία τέταρτα. Όπως το αιδόιον σέρνει πλοίων, έτσι και ο λόγος, όταν τον χειρίζεται με τέχνη, μπορεί να σούρει με τη σειρά του το αιδόιον ή –στη δική σου περίπτωση– κείνο το άλλο εξάρτημα που σ’ ενδιαφέρει και που, όπως παραπονιέσαι, ευρίσκεται εν ελλείψει.

Το ξέρω πως έχεις χειραφετηθεί, Σούλα και πως είσαι τώρα πλέον πιο Μήτσος από τον Μήτσο, αλλά, αν θες αποτελέσματα, προσπάθησε να συγκρατηθείς, αποφεύγοντας μερικές λεχτικές κακοτοπιές που (αφιλοκερδώς) προτίθεμαι να σου επισημάνω.

Όταν απευθύνεσαι σ’ έναν Μήτσο που σ’ ενδιαφέρει, για παράδειγμα, καλό θα είναι να αποφεύγεις δηλώσεις κι αφορισμούς του τύπου: «Εγώ εσένα, τεκνό, να το ξέρεις... θα σε πάρω αγώι»

ή «τι γίνεται, παιδαρά, θα μου καθίσεις;» ή «πολύ σε πάω, μα-
νούλι... ευχαρίστως να σε στριμώξω σε καμιά στροφή, άμα
λάχει», καθόσον όλα τα ως άνω παραπέμπουν σε παθητικό ρόλο
για κείνον στον οποίο απευθύνονται, με σένα στον ενεργητικό,
οπότεν μπορεί να τρομάξει στην ιδέα του τι τον περιμένει έτσι
και τον αδράξεις στα στιβαρά σου μπράτσα.

Επίσης φρόντισε να μην χρησιμοποιείς τρυφερές προσφωνή-
σεις του τύπου: «πούστη μου!» και «μαλάκα», γιατί, εκτός του
ότι τυγχάνουν και κακόηχες, μπορεί να του γλιστρήσουν τίποτα
ύπουλες ιδέες στο υποσυνείδητο κι άντε μετά να του τις βγάλεις!
Άσε που μπορεί να πέσεις και σε κανέναν ορεσίβιο και να σου
'ρθει φούσκος αναπάντεχος, να σου στραπατσάρει το make up.

Με κανέναν Χριστό μην μεταχειρίζεσαι εκφράσεις που παρα-
πέμπουν στο ανδρικό μόριο, όπως: «μου έπρηξε τα ούμπαλα»,
γιατί, πρέπει να ξέρεις πως ο Μήτσος διαθέτει αχαλίνωτη φα-
ντασία και μπορεί να συμπεράνει αυθαίρετα πως όντως διαθέτεις
«ούμπαλα», οπότε –εκτός κι αν πρόκειται για ένα μοντέρνο, αι-
σθαντικό αγόρι που το παίζει σε δυο ταμπλώ, μπακαρά και ρου-
λέτα, στην οποία περίπτωση μάλλον δεν μας κάνει– υπάρχει πε-
ρίπτωση να κόψει τα ποδάρια του στον ώμο προκειμένου να δια-
φυλάξει ότι πολυτιμότερο έχει ένας άντρας.

Και μιας και ήρθε η κουβέντα... Τα τελευταία χρόνια έχει
προκύψει (εξ Αμερικής) μια μόδα που θέλει τις γυναίκες να θαυ-
μάζουν και να εξυμνούν τα... οπίσθια των αντρών! Αυτό, Σούλα,
στο υπογράφων, στα κλίματα τα δικά μας μην το επιχειρήσεις.
Μην σου περάσει από το μυαλό να πεις του Μήτσου: «έχεις
πολύ ωραίο ποπό», επειδή το είδες και το άκουσες στο «Sex and
the City», γιατί έχασες. Άστο! Πες τίποτ' άλλο. Έχουμε που
έχουμε μπερδευτεί, μην το χειροτερέψουμε το πράγμα.

Τώρα, κατά τη διάρκεια της τέλεσης του μυστηρίου, αν αυτό
δεν τελείται στα μουγκά (καθόσον υπάρχει κι αυτή η περίπτω-
ση), λέγονται διάφορα προς τέρψη αμφοτέρων των συμβαλλο-
μένων μερών και περαιτέρω ανύψωση της λίμπιντο. Η συμβουλή
μου, Σούλα, είναι, αν δεν σου 'ρχεται αυθόρμητα καλύτερα να
περιοριστείς στα γνωστά και δοκιμασμένα «Αααααα!» και «Ωω-
ωωω!». Επιφωνήματα του τύπου «τι μου κάνεις ανδρούτσο
μου!» ή «ξέσκισέ με, παιδαρά μου» δεν φτουράνε πια, εκτός κι αν

έχουμε να κάνουμε με κείνον τον μακρινό ξάδερφο που κατέβηκε από τη στάνη στα Τζουμέρκα και είχε την καλή τύχη να τον φιλοξενήσεις.

Προσπάθησε να καταλάβεις τι ανάβει τον Μήτσο και χρησιμοποίησε το με μέτρο. Η κατάχρηση πάντα βλάπτει. Τώρα, αν τύχει και σε εμπνέει κι εσένα... τόσο το καλύτερο, αλλιώς, τι να κάνεις, σφίξε τα δόντια και σκέψου την Αυτοκρατορία, όπως συμβούλευαν πολύ σωστά οι μανάδες τις κόρες τους στη Βικτωριανή εποχή.

Και μια και φτάσαμε στο κρεβάτι, Σούλα... Το κουτούπωμα για τον Μήτσο είναι πολύ σοβαρή υπόθεση. Δημιουργεί τη στιγμή εκείνη ο καλλιτέχνης και συγχρόνως επενδύει σε αυτοεκτίμηση και σιγουριά. Πράγμα που σημαίνει ότι καλό θα ήταν να μη διαλέξεις ακριβώς αυτή τη στιγμή για χαχαχά και χουχουχού, λες και βλέπεις Χονδρό-Λιγνό, ούτε για κουβέντες άσχετες με το θέμα μας, όπως αν πλήρωσε τη δόση για το πλυντήριο ή αν έβγαλε τον Μπούμπη περίπατο. Ο Μήτσος θα νομίσει (και σωστά) πως δεν κατάφερε να σε κάνει να χάσεις τα συλλοϊκά σου, ν' απογειωθείς, να χάσεις τον βορρά και τον νότο κι αυτό θα 'χει –στο υπογράφων– ολέθριες συνέπειες στις περαιτέρω εξελίξεις. Προσποιείσαι που προσποιείσαι, χάθηκε ο κόσμος να ξεκινήσεις την παράσταση λίγο πιο νωρίς;

Είναι γνωστό και στις πέτρες ότι η αντίληψη του Μήτσου περί σεξ απέχει από τη δική σου όσο η Γη από το Φεγγάρι. Ο Μήτσος επείγεται πάντα, να μπει στην αρένα, να φονεύσει το θηρίο, να ξεραθεί στον ύπνο και μετά να πάει να διηγηθεί τα κατορθώματα του στους άλλους λέχρους, τους κολλητούς του. Εσύ πάλι, Σούλα, λειτουργείς πολύ πιο πολύπλοκα. Πρώτα απ' όλα χρειάζεσαι εντατική προεργασία για να φτάσεις στο σημείο εκείνο που δεν θα σκέφτεσαι αν οι λαδί γόβες πάνε με το νερατζί συνολάκι που χτύπησες τις προάλλες σε τιμή ευκαιρίας από τη μπουτίκ της Νίτσας. Η προεργασία χρειάζεται υπομονή κι επιμονή και άριστη γνώση ανατομίας και ψυχοπαθολογίας, αρετές που ελάχιστοι Μήτσοι διαθέτουν. Κατά συνέπεια μπαίνεις στο γήπεδο κρύα και μέχρι να ζεσταθείς, να λυθούν τα πόδια και οι αρμοί, το ματς έχει τελειώσει και ο αντίπαλος έχει αποχωρήσει στα αποδυτήρια. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά έχει και το θράσος, ο

απερίγραπτος, να ζητάει κι επιβεβαίωση! «Τέλεια δεν ήταν, μωρό μου;». Που σημαίνει πως εσύ οφείλεις να του την παράσχεις εν τω άμα. «Τέλεια, μωρό μου, τέλεια! Είπα τον Δεσπότη Παναγιώτη!» Κι άντε να καταλάβει τώρα ο αναισθητος Μήτσος τι δράμα ζεις εσύ και υπομένεις στωικά, Σούλα.

Το ευτύχημα είναι πως η Μητέρα Φύση –που είναι φυσικά γένους θηλυκού– προνόησε ούτως ώστε να μην σου χρειάζονται άλλα εφόδια πλην της υποκριτικής τέχνης (με τη θεατρική έννοια του όρου βέβαια) προκειμένου να περάσεις από τη φοβερή αυτή δοκιμασία. Πέντε «αχ-αχ!» στο σωστό σημείο και είμαστε εντάξει. Ενώ ο Μήτσος, ο άχαρος, αν δεν έχει έμπνευση μένει μεταξισταστέος κι άντε μετά να συμμαζέψει τα ασυμμάζευτα! Και θα μου πεις: «τι με κόφτει εμένα αν μείνει από λάστιχο ο χλέμπουρας;» Δεν είναι όμως έτσι, Σούλα. Σε νοιάζει και σε παρανοιάζει, γιατί αν απεξαρτηθεί ο Μήτσος από το προπατορικό, τότε απεξαρτητοποιείται αυτομάτως κι από σένα, οπότε δεν έχεις πια καμιά επιρροή πάνω του. Το πλοίο αρχίζει και ταξιδεύει με τις δικές του μηχανές, ενώ το αιδούιο, περίλυπο και παροπλισμένο, παραμένει δεμένο στο λιμάνι και κουνάει το μαντήλι. Αυτό, εννοείται, δεν το θέλει ούτε ο θεός, ούτε ο διάλογος.

Οπότε, το έργο σου εσένα, Σούλα, προσλαμβάνει κοινωνικο-οικονομικοπολιτικές διαστάσεις και η ευθύνη που βαραίνει τους αλαβάστρινους ώμους σου γίνεται ασήκωτη. Για να διατηρηθούν τα ιερά και τα όσια, για να παραμείνουν οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές δομές ανέπαφες θα πρέπει εσύ, Σούλα, να διατηρείς τον Μήτσο ευχαριστημένο –και κατά το δυνατόν μάχιμο.

Μην τρομάζεις, είναι πιο εύκολο απ' ότι ακούγεται. Η συνταγή είναι απλή και τη γνώριζαν πολύ καλά η μάνα σου, η γιαγιά, η προγιαγιά και η προ-προγιαγιά σου, όσο πίσω κι αν πας στον χρόνο. Εσένα λίγο σου ξέφυγε, αλλά ποτέ δεν είναι αργά. Ποια είναι η συνταγή; Είπαμε... απλή, απλούστατη: να νοιώσει ο Μήτσος μοναδικός! Ο άντρας ο ασίκης και καραμπουζουκλής και ο πρώτος γαμίκουλας της εκλογικής περιφέρειας άμα λάχει. Τι κάνουμε για να το πετύχουμε αυτό; Καλύτερα να σου πω τι δεν κάνουμε.

- 1) Όταν ο Μήτσος «έχει όρεξη» εμείς, Σούλα, δεν το παίζουμε αδιάθετες, απασχολημένες, βαριεστημένες κλπ.

Στο κάτω-κάτω σιγά τον κόπο! Μπαμ-μπουμ, τελειώσαμε, καληνύχτα σας. Χάθηκε ο κόσμος να σφίξεις τα δόντια και να σκεπτείς την Αυτοκρατορία; (Κι αν δεν σου βγαίνει η Αυτοκρατορία σκέψου το ίδιον όφελος).

- 2) Έτσι κι ο Μήτσος –ο μη γένοιτο– πάθει αφλογιστία απαγορεύεται να πούμε:

«Τι, πάλι τα ίδια, ρε μωρό μου; Δεν πας να σε κοιτάξει κανένας γιατρός;» ή «Καλά, δεν πειράζει τώρα... Συνηθισμένη είμαι άλλωστε...»

Πάει, τον έσβησες τον Μήτσο! Τον παρόπλισες!

Το σωστό είναι:

«Μα σε όλους συμβαίνει αυτό, Μήτσο μου, ακόμη και στους παιδαράδες σαν εσένα. Δεν είναι τίποτις. Το άγχος και το στρες της καθημερινότητας...»

Κι ως ελπίζουμε πως αυτό θα πιάσει τόπο.

- 3) Αν δεις ότι ο Μήτσος δείχνει κάποια κλίση προς την «ποικιλία», θα ήταν τραγικό λάθος να του το κόψεις με το μαχαίρι... «Άκου να δεις... Εγώ πουτάνα δεν είμαι να σου κάνω τέτοια κόλπα» ή «Σιγά μην σου καθίσω εγώ να με...» (συμπληρώνεις μόνη σου το απεχθές που σου ζητήθηκε). Λάθος! Γιατί αυτό μπορεί να σημαίνει δυο πράγματα.

- α) Ότι ο Μήτσος σκυλοβαρέθηκε το ιεραποστολικό κι αναζητά τσαχπινιές.
- β) Ότι ο Μήτσος σε σκυλοβαρέθηκε και κάνει μια τελευταία προσπάθεια μπας και... πριν πεταχτεί για τσιγάρα στο περίπτερο και τον ψάχνεις μετά μέσω Ερυθρού Σταυρού και τηλεόρασης.

Στην πρώτη περίπτωση η κατάσταση είναι στα χέρια σου. Κάνεις ότι σε φωτίσει ο θεός και πού ξέρεις... μπορεί και να σου αρέσει. Στη δεύτερη, άρχισε να ψάχνεις για άλλον Μήτσο.

- 4) Όταν ο Μήτσος, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του, αργεί να φτάσει στο ποθητό αποτέλεσμα απαγορεύεται να του πετάς ατάκες του τύπου: «Αντε, ρε Μήτσο, νυχτώσαμε» ή «Τελείωνε πια, ρε Μήτσο και πρέπει να μαγειρέψω κολοκυθάκια» ή «Άστα, ρε Μήτσο, μην παιδεύεσαι... αφού βλέπεις ότι δεν έχει βενζίνα τ' αμάξι...»

Το σωστό είναι:

«Ανδρούτσο μου, με τρέλανεσ σήμερα! Δεν αντέχω άλλο!»
ή «Έλεος, Μήτσο μου! Εφτά οργασμούς μου έφερες!...»

- 5) Η αξία της θεατρικής απόδοσης του «αχ-αχ!» στο τέλος της τρίτης πράξης δεν θα πρέπει ποτέ να παραβλέπεται ως προς τη χρησιμότητα της ως επένδυσης για το μέλλον. Ο Μήτσος θεωρεί τον εαυτό του και γαμώ τους εραστές, οπότε οι ουρανομήχεις ζητωκραυγές κι επευφημίες σαν επισφράγιση της άψογης εκτέλεσης του κοντσέρτου στο οποίο είναι συγχρόνως σολίστας και διευθυντής ορχήστρας είναι εκ των ουκ άνευ. Για σένα, Σούλα, αποτελεί το άλφα και το ωμέγα της επιτυχίας. Όσο μεγαλύτερο σαματά κάνεις τη στιγμή αυτή τόσο το καλύτερο. Κι αν αντιμετωπίζεις δυσκολίες φρόντισε να κάνεις πρόβες. Τι νομίζεις, η Κάλλας έτσι απροετοίμαστη έβγαινε να τσιρίξει στη Σκάλα του Μιλάνου;

Αυτά τα πέντε είναι τα βασικά, για την ώρα, Σούλα. Έτσι και καταφέρεις να τ' αφομοιώσεις η επιτυχία σου στον λεπτό αυτό τομέα είναι εξασφαλισμένη κι ο Μήτσος σκλάβος σου παντοτινός.

Ξέρω, η γιαγιά σου πάντα έλεγε πως το μυστικό της επιτυχίας μ' έναν άντρα περνάει από το στομάχι του, όμως, Σούλα, μην ξεχνάς πως οι γνώσεις ανατομίας της γιαγιάς σου ήταν μάλλον ελλιπείς. Μέχρι το στομάχι ήξερε, η χαροκαμένη, το παρακάτω το γνώριζαν οι άλλες, οι παστρικές.

Οι Φιλενάδες

Σ ' αυτό το κεφάλαιο θέλω, Σούλα, να δώσεις όλη σου την προσοχή γιατί έχει μεγάλη σημασία και περιέχει ευαίσθητες πληροφορίες που, αν είχαν να κάνουν με «εθνικά θέματα», θα είχαν λάβει τον ύψιστο βαθμό διαβάθμισης. Στην ανάγκη, αν η προσπάθεια ν' αφομοιώσεις τις σοφές μου συμβουλές σε κουράζει εξοργιστικά, παράτα όλα τα υπόλοιπα κι επικεντρώσου εδώ. Τόσο μεγάλη είναι η σημασία των αποκαλύψεων που ακολουθούν. Αν ξέρεις να γράφεις κράτα και σημειώσεις –θα χρειαστούν, πίστεψε με. Ακόμα καλύτερη η αποστήθιση βέβαια, αλλά δεν θέλω να γίνομαι τόσο παράλογα απαιτητικός.

Λοιπόν, Σούλα, κρατήσου καλά γιατί αυτό που θ' ακούσεις πρώτο-πρώτο ενδέχεται να σε σοκάρει.

Σούλα... δεν έχεις φίλες.

Λυπάμαι που έλαχε σε μένα το βαρύ φορτίο να σου προφτάσω τα άσχημα μαντάτα, πλην αυτή είναι η καθαρή αλήθεια: Δεν έχεις φίλες.

Ναι, σε βλέπω που έχεις τριχαχτεί από την καρέκλα σε κατάσταση ιερής αγανάκτησης, έτοιμη να μου αραδιάσεις ένα ολόκληρο κατεβατό από επιστήθιες κολλητές, όπως η Πίτσα, η Ρίτσα, η Τίτσα, η Κίτσα και πλήθος άλλων, ων ουκ έστιν αριθμός. Ηρέμησε, Σούλα. Μπερδεύεις τις φιλενάδες με τις φίλες. Άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Η φιλία είναι –με κίνδυνο να σε στενοχωρήσω πάλι– ανδρικό κουσούρι. Στις γυναίκες ισχύουν άλλοι νόμοι κι άλλοι προφήτες.

Ξέρεις καλά τι θέλω να πω, πλην δυσκολεύεσαι να το παραδεχτείς. Θα σε διευκολύνω. Αυτό που εσείς οι γυναίκες λέτε φίλια είναι στην ουσία συντροφικότητα (άντε, μέχρι συνηγορή... παρακάτω δεν πάει). Όπως οι λύκοι που μαζεύονται σε αγέλες για να κυνηγήσουν και να προστατεύσουν την περιοχή τους... έτσι ακριβώς. Αλλά, όπως οι λύκοι έτσι κι εσείς, όταν προκύπτει «ίδιον όφελος» αφήνετε την αγέλη και την προκοπή της και κοιτάτε να δείτε πώς θα την βολέψετε καλύτερα ατομικώς –κι άσε τις φιλενάδες να πορεύονται όπως τις φωτίσει ο καλός θεός. Και ποιο είναι το «ίδιον όφελος» στην περίπτωση σας, Σούλα; Μα, φυσικά, ο... Μήτσος! Έτσι και σκάσει Μήτσος στα πέριξ όλα τα άλλα περνούν σε δεύτερη μοίρα –είναι Νόμος και το ξέρεις.

Εξακολουθείς να διαρρηγνύεις τα επώνυμα ιμάτια σου, ε; Εντάξει... Να το δούμε το πράγμα από πιο κοντά. Και πρώτα απ' όλα, Σούλα, μια προσωπική ερώτηση. Σε ότι αφορά στην ασφάλεια του Μήτσου σου, τις εμπιστεύεσαι τις κολλητές; Την Κίτσα, τη Ρίτσα, την Τίτσα and the other girls? Αν μου πεις ναι θα με στενοχωρήσεις και θ' αναγκαστώ να σου βάλω πιο δύσκολα. Αλλά σε βλέπω να διστάζεις κι αυτό είναι καλό σημάδι. Γιατί, μου φαίνεται, μόλις σκέφτηκες πως αν αφήνες τον Μήτσο απολυτό ανάμεσα στις κολλητές μάλλον θα ξύπναγες με κείνες τις αόρατες αποφύσεις στο κούτελο την επομένη μέρα, αποφύσεις που έχουν το χαρακτηριστικό να είναι ορατές απ' όλους πλην εσού της ίδιας. Και βέβαια το λάθος και το έγκλημα χρεώνεται στον εκ γενετής άπιστο Μήτσο, όμως, Σούλα μας, ας κάνουμε μια στάση εδώ για να σκεφτούμε... Ο Μήτσος μόνος του την έχανε την κουτσουκέλα; Όχι. Του κάθισε και η Πίτσα, η Τίτσα ή η Γίτσα –ή κι όλες μαζί, σε ακραίες περιπτώσεις. Και ναι μεν ο λέγχρος τις παρέσυρε, αλλά κι αυτές δεν τις βλέπω να το φέρνουν τόσο βαρέως.

Θα μου πεις είναι τσούλες. Ναι, βρε Σούλα μου, αλλά φίλες τσούλες. Και οι φίλες δεν υποκύπτουν έτσι εύκολα στον πειρασμό του κάθε γαμίκουλα Μήτσου όταν αυτός αποτελεί ιδιοκτησία της κολλητής τους. Ε;

Θα μου πεις έτυχε. Η κακιά η ώρα. Ναι, να το παραδεχτώ, όμως... έλα που τυχαίνει πάντα! Κι όταν κάτι επαναλαμβάνεται με σκανδαλώδη συχνότητα, Σούλα, τότε παύει να είναι εξαίρεση

και προβιβάζεται στην κατηγορία των κανόνων. Άκου με που σου λέω... Ξέρω.

Βλέπεις συμβαίνει κάτι πολύ μυστήριο με σας τις γυναίκες. Μόλις μια σας καταφέρει να καμακώσει ένα θύμα, όλες οι άλλες ξαφνικά ενδιαφέρονται. Μα δεν πάει να είναι το μηδέν και το άπειρο... με το που θα τον τσακώσει μια γίνεται αυτομάτως στόχος για όλες. Ένα μυστήριο πράγμα!

Είχα ένα φίλο, τον Μπάμπη, που δεν μπορούσε να σταυρώσει θηλυκό –τον ξέραν στα μπουρδέλα με το μικρό του όνομα. Ε, μόλις ο Μπάμπης παντρεύτηκε άνοιξε αυτομάτως η τύχη του. Δεν άφησε φιλενάδα για φιλενάδα της συμβίας! Μιλάμε, ό,τι πήδημα στερήθηκε όλη του τη ζωή του ήρθε μαζεμένο μετά τη σεμνή τελετή και το «I do» που είπε στον παπά. Χαρέμι ο Μπάμπης κι ούτε γάτα, ούτε ζημιά, καθόσον οι φίλες μπορεί να μην είναι να τις αφήνεις να κυκλοφορούν λυτές όταν υπάρχουν ιδιόκτητα αρσενικά στα πέριξ, πλην στο ζήτημα της εχεμύθειας –βράχοι!

Δεν με πιστεύεις, ε; Καλά... να το πάρουμε αλλιώς τότε. Όταν ακούς τη φίλη σου την Κούλα να σου παραπονιέται για τον δικό της που είναι μέγας πήδουκλας και δεν έχει συμμαζεμό, εσύ τι κάνεις; Ναι, εντάξει... συμπάσχεις και την παρηγορείς. Δεν λέω γι' αυτό, για το άλλο λέω. Δεν κάνεις, Σούλα μια νοερή σημείωση, να έχουμε υπόψη τον αληταρά που τόσες πίκρες έχει ποτίσει την κολλητή Κούλα; Είδες λοιπόν; Όχι βέβαια πως εσύ, Σούλα, θα έκανες ποτέ τίποτις το επιλήψιμο –θεός φυλάξει– αλλά, ας υπάρχει... σαν αχρείαστη πληροφορία, ε;

Το οποίο, Σούλα, συμφωνούμε τώρα πως οι φιλενάδες σε ότι έχει να κάνει με τον Μήτσο δεν έχουν μπέσα; Κι ούτε μπορείς να κάνεις τίποτις γι' αυτό γιατί είναι νόμος της Φύσης. Έτσι τα βρήκαμε, έτσι θα τ' αφήσουμε. Όσο πιο γρήγορα το αφομοιώσουμε αυτό τόσο λιγότερη η ταλαιπωρία που θα περάσουμε. Και μην πέσεις στην παγίδα του «εμένα ο Μήτσος μου είναι διαφορετικός». Καθόσον αυτός είναι ένας ακόμη αστικός (και υπεραστικός) μύθος. Δεν υπάρχουν διαφορετικοί Μήτσοι, Σούλα. Όταν του την πέσει από δίπλα το αρπακτικό ο Μήτσος παραδίδει το πνεύμα αμαχητί. «Αποθανέτω η ψυχή μου μετά των αλλοφύλων»... Και μην εφησυχάζεις αν οι κολλητές σου είναι πα-

τσούρια που δεν θα καταδεχόταν ούτε Λοκατζής με εικοσιτετράωρη μετά από τρεις μήνες χειμερινά γυμνάσια στον Σμόλικα. Γιατί βλέπεις το μαγικό δουλεύει και στις δυο πλευρές. Όπως οι κολλητές μαγεύονται από τον δικό σου Μήτσο, που κάτω από άλλες συνθήκες δεν θα γύριζαν να τον φτύσουν, έτσι κι ο Μήτσος ξεσαλώνει με τα τσόκαρα που δεν θα του πήγαινε ποτέ το μυαλό να... Τέλος πάντων. Και πού 'σαι... Το σκηνικό δεν περιορίζεται στις κολλητές μόνο... Για πρόσεχε λίγο και την οικογένεια... Τις αδερφές, τις ξαδέρφες, τις θειάδες... ακόμα και τη μαμά, έτσι και είναι λίγο τσουπρωτή και τσαχίρισα... Δεν είναι να το αποκλείουμε, Σούλα.

Ξέρω πως έχεις φρικάρει, αλλά είπαμε, καλό μου κορίτσι, εγώ βρίσκομαι εδώ για να σου ανοίξω τα μάτια, όχι για να σε κανακέψω.

Και θα μου πεις τώρα, καλά, ας δεχτούμε χάριν παιδιάς πως όλα αυτά τα φοβιστικά έχουν κάποια βάση. Αμ τότε τι κάνουμε; Δηλαδή τον Μήτσο τον έχουμε χαμένο από χέρι; Δεν υπάρχει γιατρεία;

Σιγά, Σούλα. Ένα-ένα τα ερωτήματα. Και πρώτα απ' όλα τα καλά νέα.

Όχι, Σούλα, τον Μήτσο δεν τον έχουμε χαμένο από χέρι. Εκτός... Εκτός κι αν χειριστούμε την υπόθεση λάθος. (Αλλά θα σ' αφήσω εγώ, βρε, να κάνεις λάθος χειρισμούς σ' ένα τόσο σημαντικό ζήτημα;)

Και τώρα τα άσχημα νέα.

Όχι, Σούλα, δεν υπάρχει γιατρεία. Και δεν υπάρχει γιατρεία γιατί το μυαλό των ανθρώπων λειτουργεί μ' αυτόν τον τρόπο και δεν κατάφεραν να το αλλάξουν χιλιάδες χρόνια απαγορεύσεων, περιορισμών και τρομοκρατίας που προσπάθησαν να επιβάλουν τόσο οι θρησκείες όσο και το Σύστημα (δυο οργανισμοί που στο βάθος επιτελούν την ίδια αποστολή, που δεν είναι άλλη από τη χειραγώγηση του ατόμου και τη μετατροπή του σε μέρος της εύπλαστης μάζας –για να το εκμεταλλευτούν ευκολότερα). Κι αφού απέτυχαν σ' αυτό οι ειδικοί, βρε Σούλα... σε ρωτάω, είναι δυνατόν να πετύχουμε εμείς;

Για να δούμε τώρα τι στοιχεία έχουμε στη διάθεση μας.

- 1) δεν θέλουμε να χάσουμε τον Μήτσο.
- 2) Δεν μπορούμε ν' αλλάξουμε το σκηνικό ώστε να αποτρέψουμε το αναπόφευκτο.

Πάνω σ' αυτές τις δυο σημαντικές διαπιστώσεις λοιπόν πρέπει να επικεντρωθούμε.

Διαπιστώνοντας την «προδοσία» των φιλενάδων ποιο είναι το πρώτο που σου έρχεται στο μυαλό, Σούλα; Ποια είναι η πρώτη σου παρορμητική αντίδραση;

Πρώτον να ξεμαλλιάσεις την προδότρα και δεύτερον να πετάξεις από το παράθυρο τον ατάσθαλο Μήτσο. Σωστά; Σωστά.

Και τι θα πετύχουμε μ' αυτό, Σούλα;

- 1) Χάνουμε την κολλητή μας.
- 2) Χάνουμε τον Μήτσο.

Κι άντε ξανά από την αρχή, για το επόμενο κάζο, που θα έχει κι αυτό –εγγυημένα– την ίδια κατάληξη.

Μάλλον δεν μας συμφέρει θα 'λεγα εγώ.

Οπότε τι κάνουμε;

Για να πάμε μια βόλτα πίσω στον χρόνο, στην προ της χειραφέτησης εποχή, μπας και βρούμε κάτι που να μας κάνει... Θυμάσαι τι συμβούλευαν τότε οι σοφές μανάδες τις κόρες που ανακάλυπταν την στραβοτιμονιά του αντρού τους; «Κάνε ότι δεν καταλαβαίνεις. Άντρας είναι, θα κάνει τα δικά του και μετά πάλι σε σένα θα γυρίσει». Ήταν η συμβουλή που έκανε το διαζύγιο σπάνιο είδος τότε. Υποτιμητικό για τη γυναίκα, θα μου πεις... Θα συμφωνήσω. Ο Μήτσος όμως, το ζητούμενο, παρέμενε νοικοκύρης σου και κουβαλητής σου (και οι κολλητές στη θέση τους, κολλητές). Κανείς δεν ήξερε τίποτα για τον φόνο και ήμασταν όλοι μια ωραία ατμόσφαιρα.

Η τότε Σούλα όμως ήταν δυστυχημένη –συν κερατού. Γιατί, βλέπεις, το 'παιρνε προσωπικά. «Τι της βρήκε αυτής της παντόφλας που δεν έχω εγώ;». Και χλαπάκιαζε για να ξεχάσει και γινόταν φάλαινα, οπότε ο Μήτσος –και δικαίως τώρα– δεν γύριζε ούτε για να τη φτύσει πια. Πάλι μια τρύπα στο νερό δηλαδή.

Και γιατί; Επειδή η τότε Σούλα έπαιρνε προσωπικά ένα ζήτημα που δεν ήταν καθόλου προσωπικό. Απλά, αυτή ήταν η τάξη του σύμπαντος, πλην οι τότε άνθρωποι, μέσα στην απύθμενη υποκρισία τους, δεν ήθελαν να το παραδεχτούν. Και ανελλιπώς την πάταγαν –ποικιλοτρόπως.

Έκτοτε όμως, Σούλα, κύλησε πολύ νερό στο αυλάκι. Εσύ χειραφετήθηκες (λέμε τώρα...), τα ήθη άλλαξαν, η κοινωνία έγινε κάπως πιο ελαστική και οι άνθρωποι άνοιξαν τα στραβά τους κι άρχισαν σιγά-σιγά να βλέπουν τα πράγματα όπως είναι κι όχι όπως τους τα παρουσίαζαν οι έχοντες συμφέρον.

Τώρα, το να υπομένεις κάτι, επειδή δεν μπορείς να το αποφύγεις είναι ένας τρόπος ν' αντιμετωπίσει κανείς το πρόβλημα. Το να το γυρίζεις σε όφελός σου όμως είναι Τέχνη.

Το οποίοιν...

Θυμάσαι εκείνο το σοφό αγγλοσαξονικό ρητό, Σούλα, που λέει: «When you can't beat them, join them»; Εδώ, σε επτά λεξούλες μέσα, περικλείεται η σοφία των αιώνων. Το απαύγασμα της ανθρώπινης διανόησης! Ποιος Πλάτωνας και ποιος Αριστοτέλης και κουραφέξαλα! Αυτοί –και πλήθος άλλων– είναι φιλή βροχή μπροστά στον ανώνυμο φιλόσοφο της εγγλέζικης ριμπ που σκαρφίστηκε αυτό το μεγαλειώδες μεταξύ δυο κανατών χλιαρής Guinness πιθανότατα. «Όταν δεν μπορείς να τους νικήσεις, πάγαινε μαζί τους»!

Το ρητό αυτό θα 'πρεπε να βρίσκεται τοιχοκολλημένο σε όλα τα σχολεία, απανταχού της οικουμένης, κυρίως των θηλέων, με μεγάλα γράμματα, πάνω από τον πίνακα, να είναι το πρώτο που βλέπουν τα παιδιά όταν μπαίνουν στην τάξη και το τελευταίο όταν βγαίνουν. Στην ανάγκη να φτιάξουμε και τραγουδάκια που θα λέγονται αντί προσευχής, ώστε να αφομοιωθεί καλύτερα από τις επερχόμενες γενιές.

Γιατί, Σούλα, εδώ βρίσκεται όλο το μυστικό.

Πιάστο από την αρχή. Γίνεται να μαντρωθεί ο Μήτσος; Δεν γίνεται. Δεν πάει να του φορέσεις σίδερα, αυτός τις τσαχπινιές του θα τις κάνει. Γίνεται τώρα να μαζευτούν οι φιλενάδες και να μην τσιμπάνε η μια από το πιάτο της άλλης; Δεν γίνεται, καθόσον η τάση αυτή βρίσκεται αποτυπωμένη στο γυναικείο DNA

και η πρόοδος της επιστήμης δεν μας επιτρέπει ακόμα να κάνουμε τόσο λεπτές επεμβάσεις στον γενετικό κώδικα. Οπότε το κακό θα γίνει –δεν το αποφεύγουμε. Και μετά; Μετά ή το «ανακαλύπτουμε» και στέλνουμε Μήτσο και κολλητές στον αγύριστο –οπότε, εμείς, άντε να ψάχνουμε για άλλον Μήτσο (θυμήσου, είναι είδος προς εξαφάνιση) κι άλλες κολλητές, που και πάλι συντω χρόνω θα μας οδηγήσουν στην ίδια κατάσταση με μαθηματική ακρίβεια. Ή πάλι «δεν το ανακαλύπτουμε» και καθόμαστε να πιούμε σιωπηλά και καρτερικά το πικρόν τούτο ποτήριον, μαραζώνοντας, χλαπακιάζοντας μακαρονάδες μπολωνέζ και τόνους σοκολατάκια και γράφοντας σπαραξικάρδια ποίηση ή δακρύβρεχτα λογοτεχνήματα –προς γυναικεία χρήση, στα οποία εμείς έχουμε τον ρόλο της προδομένης κερατούς.

Αλλά, Σούλα, υπάρχει κι εκείνο το ελπιδοφόρο «join them» – το θυμάσαι; Εδώ όμως χρειάζομαι την αμέριστη προσοχή σου γιατί περνάμε στα δύσκολα και ξέρω πως τα δύσκολα τα αφομοιώνεις με κάποια μικρή δυσκολία.

Το οποίον ανακαλύπτεις πως η Κίτσα (η Πίτσα, η Ρίτσα ή η Τίτσα, δεν μας ενδιαφέρει ποια) έχει κάνει τη λαδιά της με τον Μήτσο μας (κι άσε τι της βρήκε της καρακάξας –κάτι θα της βρήκε). Ποια θα είναι η πρώτη σου σκέψη; Να σπάσεις το βάζο στο κεφάλι του Μήτσου και να ξεμαλλιάσεις την τσούλα.

Μην το κάνεις, Σούλα.

Αντί γι' αυτό, βρες μια ευκαιρία να ξεμοναχιάσεις τον άπιστο, φτιάξε ατμόσφαιρα, φέρτον στο τσακίρ-κέφι –ξέρεις, στο σημείο εκείνο που αχρηστεύεται ο πάνω εγκέφαλος– κι εκεί... τσάαααακ, ρίξε την σπόντα.

—Καλά, έχεις προσέξει τι μπουκιά και συχώριο είναι όταν σουλουπώνεται αυτή η Κίτσα; του λες.

Ο Μήτσος, που έχει τη μύγα, μυγιάζεται πάραυτα. Σου λέει «Όπα της, τι γίνεται εδώ; Πήρε τίποτις χαμπάρι αυτό το βλίτο;» Και προσπαθεί να ελιχθεί διπλωματικά.

—Μπα, σου λέει. Σιγά τη θεά! Στα αζήτητα τη βλέπω.

—Ε, όχι ρε Μήτσο! εξανίστασαι εσύ, Σούλα. Με τέτοιες βυζάρες, με τέτοιες μπουτάρες!... Τι μου λες τώρα! Εδώ εγώ, που

είμαι θήλεο αυθεντικό κι ώρες-ώρες, να πω την αμαρτία μου, κάπως την κοιτάζω...

Τρελαίνεται ο Μήτσουλας –γιατί, όπως όλοι οι Μήτσουλες, έχει κι αυτός κάτι ανομολόγητες φαντασιώσεις. Επιπλέον δεν σε είχε κόψει για τόσο προχωρημένο άτομο.

—Τι λες, μωρή! ανακράζει, δήθεν αυστηρά.

—Ε, ναι, Μήτσο μου, του λες εσύ χαμηλοβλεπούσα. Δεν το ξέρεις πως, στο βάθος, σ' όλες τις γυναίκες αρέσει η... ποικιλία;

Απογειώνεται ο Μήτσος... επωφελείσαι εσύ, Σούλα, του απρόσμενου ενθουσιασμού (το τερπνόν μετά του ωφελίμου, ε;) κι όταν με το καλό ηρεμεί και πάλι η κατάσταση του το ρίχνεις αθώα-αθώα.

—Τι λες;... Να κάνουμε κάτι όλοι μαζί;

Ο Μήτσος, που νόμιζε πως επρόκειτο απλώς για στιγμιαία πυροτεχνήματα –κουβέντα να γίνεται προκειμένου να υψώσουμε το λάβαρο της Αγίας Λαύρας– αντιλαμβάνεται τώρα πως μάλλον μιλάς σοβαρά και ξανατρελαίνεται. Του 'χει πέσει του άχαρου το Λόττο και το Τζόκερ μαζί μετά των αντίστοιχων τζάκποτ!

—Τι λες μωρή!!! ανακράζει πάλι –πλην με φωνή τρέμουσα.

—Να της κάμω μια βολιδοσκόπηση; συνεχίζεις εσύ.

Ο Μήτσος το παίρνει απόφαση.

—Αφού επιμένεις... Σου χαλάω εγώ χατήρι; υποκύπτει τελικά ο άρχοντας και περνάει πάραυτα σ' ένα συμπληρωματικό μενούετο εκ του οποίου επωφελείσαι και πάλι εσύ, Σούλα.

Τι ήταν; Μια απλή κίνηση. Κι ορίστε που πριν ο αλέκτωρ λαλήσει τρεις έχουμε ήδη αποτελέσματα!

Οπότεν...

Οπότεν, έχουμε τώρα, Σούλα, και την πίτα ολόκληρη και τον σκύλο, τον Μήτσουλα, χορτάτο. Με μια απλή κίνηση ρουά και ματ! Όλοι μας μια ωραία ατμόσφαιρα.

Και πού ξέρεις;... Μπορεί να σου αρέσει κιόλας και να βάλεις μετά στο κόλπο και την Τίτσα,τη Ρίτσα και την Πίτσα.

Όπως και να 'χει το πράγμα ένα μπορώ να σου εγγυηθώ.
Τον Μήτσο δεν τον ξεκουνάς από κοντά σου τώρα ούτε με σφαι-
ρες! Όσο για τις φιλενάδες... τις έχεις πια κερδίσει δια βίου.

Για σκέψου το...

Τα Ρεμάλια

Nαι, πολύ σωστά μάντεψες, Σούλα. Ήρθε η ώρα να μιλήσουμε για το υπ' αριθμόν Ένα πρόβλημα όλων των Σουλών του πλανήτη –τους φίλους του Μήτσου.

Ξέρω πως ακούς «φίλοι» και σου ανεβαίνει η πίεση 28 και με το δίκιο σου, Σούλα, γιατί, όπως όλοι γνωρίζουμε η πηγή όλων των δεινών κι όλων των κινδύνων είναι ακριβώς αυτή η συμμορία λεχριτών που ο Μήτσος πίνει νερό στο όνομά τους και τους έχει εικόνισμα και κορώνα στο κεφάλι του. Και είναι βέβαια γνωστό πως αυτά τα ρεμάλια δεν χρωστάνε καλό σε κανέναν, πόσο μάλλον στην εξ απορρήτων (λέμε τώρα...) του κολλητού τους.

Το συντριπτικό ποσοστό του χρόνου του –με εξαίρεση τα πέντε λεπτά έκστασης που απλόχερα του χαρίζεις εσύ δυο φορές τη βδομάδα (αν έχει επιδείξει καλή διαγωγή), Σούλα– ο Μήτσος το σπαταλάει με τα ρεμάλια. Κι αυτό είναι κάτι που, εκτός του ότι δεν το χωράει το μυαλό σου, δεν παλεύεται κιόλας.

Ξέρεις τι θα πει να τον πλένεις, να τον σιδερώνεις, να τον ταΐζεις, να του κάθεται, να τον φροντίζεις, να τον ορμηγεύεις – που αν τον αφήνες ούτε δυο γαϊδουριών άχυρο δεν θα ήταν ικανός να μοιράσει– κι αυτός, ο αχάριστος, μόλις βρει ευκαιρία να τρέχει να βρει τους άχρηστους;! Δεν το αντέχει αυτό η ψυχή της γυναίκας;! Δεν το αντέχει! Και να πεις ότι είναι τίποτις από δαύτους; Χαμένα κορμιά όλοι τους. Χειρότεροι από τον δικό σου!

Μα τι τους βρίσκει επιτέλους; Τι τους βρίσκει;!!!

Σ' αυτό το κοσμοϊστορικό υπαρξιακό ερώτημα, Σούλα, θα σου απαντήσω εγώ με δυο κουβέντες σταράτες.

Ότι δεν βρίσκει σε σένα.

Βλέπεις, τα ρεμάλια δεν θα του γκρινιάζουν ποτέ. Δεν θα τον ξεβολέψουν από τον καναπέ για να κάνουν γενική καθαριότητα. Δεν θα του απαγορεύσουν να πατάει στο παρκέ με τα λασπωμένα άρβυλα. Δεν θα τον στείλουν να βγάλει τον σκύλο βόλτα στα άγρια μεσάνυχτα. Δεν θα του βγάλουν ξινό το ματς στην τηλεόραση με τη μουρμούρα –ένεκα που στο παραδίπλα κανάλι παίζει την αγαπημένη σου, σπαραξικάρδια μπαρούφα. Δεν θα τον ανεβοκατεβάζουν άχρηστο γιατί πάλι δεν κατάφερε να τσιμπήσει κείνη την προαγωγή. Δεν θα τον σούρουν στα εμπορικά για να διαλέξει κουρτίνες. Δεν θα τον στριμώξουν σε κείνα τα εφιαλτικά τραπεζώματα «με τους γονείς». Δεν θα του ζαλίσουν το κεφάλι όταν μελετά την «Αθλητική». Δεν θα του κόψουν το τσιγάρο. Δεν θα του κόψουν τα ξεπορτίσματα και τα ευκαιριακά γκομενάκια. Δεν θα του πετάξουν το αγαπημένο του μπουφάν επειδή... πάλιωσε!!! Κι ένα σωρό άλλα τέτοια «δεν».

Και ξέρεις γιατί δεν θα τα κάνουν όλα αυτά, Σούλα; Γιατί, φυσικά, δεν θέλουν το καλό του. Κι αυτός ο λέχρος, που ποτέ δεν στάθηκε ικανός να καταλάβει πού βρίσκεται το συμφέρον του, πάει και πέφτει σαν στραβός στην παγίδα. Γι' αυτό και στο ντέρμπυ Ρεμάλια-Σούλα το σκορ διαμορφώνεται πάντα 10-0. Κανένα πρακτορείο στοιχημάτων δεν το παίζει. Το ματς είναι στημένο.

Τα ρεμάλια χωρίζονται σε δυο κύριες κατηγορίες. Τα δεσμευμένα (από άλλες ικανές και καπάτσες Σούλες) και τα αδέσμευτα. Και τα μεν της πρώτης κατηγορίας δεν ελλοχεύουν πολλούς κινδύνους, γιατί (σαν τον δικό σου) είναι φιλοευνουχισμένα, αλλά αυτά στη δεύτερη κατηγορία είναι φωτιά και λαύρα.

Τα ελεύθερα ρεμάλια είναι αυτά που δίνουν το κακό παράδειγμα. Μην έχοντας κανέναν δερβέναγα πάνω από το κεφάλι τους κάνουν ότι τους κατέβει, όποτε τους κατέβει, όπως τους κατέβει, εντελώς ανεξέλεγκτα. Σκανδαλωδώς ανεξέλεγκτα! Τρώνε όποτε κι ότι θέλουν, πίνουν όσο κι όποτε θέλουν, κοιμούνται όπου και μ' όποια τους καθίσει, πάνε γήπεδο όποτε γουστάρουν, χωρίς να ψάχνουν για δικαιολογίες, αράζουν στην καφετέρια να χαζέψουν τα γκομενάκια που παρελαύνουν ώρες ατελείωτες, παίζουν το τάβλι τους ανενόχλητα, μπαινοβγαίνουν στο σπίτι

τους όταν τους καπνίσει και γενικά διάγουν βίο έκλυτο κι ανεσύσταγο. Τα βλέπει αυτά τώρα ο Μήτσος, ο ισοβίτης και τρελαίνεται. Σου λείπει, ο άνθρωπος, γιατί αυτοί κι όχι εγώ; Και η απάντηση που παίρνει από τον εαυτό του στο βασανιστικό αυτό υπαρξιακό ερώτημα είναι πάντα η ίδια: «Γιατί εσύ, ζών, έχεις τη Σούλα». Μια διαπίστωση που συνοδεύεται απαρέγκλιτα από μια σειρά αφορισμών που ξεκινούν με το «γαμώ την τύχη μου, γαμώ» πρόθεμα.

Και βέβαια, Σούλα, όταν ξέρουμε πόσο αδύναμος χαρακτήρας είναι ο Μήτσος και πόσο εύκολα επηρεάζεται, καταλαβαίνουμε πόσο επικίνδυνο είναι να του μπαίνουν στο μυαλό τέτοιες διαβρωτικές ιδέες, που τον οδηγούν στις αναπόφευκτες συγκρίσεις της δικής του ζωής μ' αυτή των ρεμαλιών.

Καταλαβαίνεις λοιπόν απ' αυτή τη μικρή εισαγωγή, αγαπημένη μου Σούλα, ότι κατανοώ απολύτως πως η εξουδετέρωση των ρεμαλιών πρέπει ν' αποτελεί για σένα στόχο άμεσης και κατεπείγουσας προτεραιότητας. Αλλά, προσοχή... Δεν μιλάμε εδώ για κατά μέτωπον αντιπαράθεση δυνάμεων, αυτοί από τη μια μεριά κι εμείς από 'δώ... επίθεση κι όποιον πάρει ο Χάρος. Όχι. Αν πας έτσι κατατροπώθηκες πριν καν προλάβεις να αναπτύξεις το ιππικό. Εδώ χρειάζεται άλλου είδους τακτική στην αντιμετώπιση των έτσι κι αλλιώς υπέρτερων εχθρικών δυνάμεων. Θυμάσαι, Σούλα, πώς λιάνισαν οι ξυπόλητοι στο Βιετνάμ τη φοβερή και τρομερή πολεμική μηχανή της Αμερικής; Τους άφηναν να πιλαλάνε από 'δώ κι από κει, να βαράνε ντουφεκιές στον γάμο του Καραγκιόζη, να ρίχνουν φορτώματα τις βόμπες στην άγρια φύση και μετά, όταν νύχτωνε, βγαίνουν από τα λαγούμια τους και τσάαααακ, την έκαναν τη ζημιά τους.

Ανταρτοπόλεμο χρειαζόμαστε, Σούλα. Δολιοφθορά και ψυχολογία. Μόνο έτσι παλεύεται το θηρίο.

Για να δούμε τώρα τι κάνεις εσύ και τι πρέπει να κάνεις.

Φέρνει ο Μήτσος τα ρεμάλια στο σπίτι –ας πούμε για να δουν μπάλα στο χαζοκούτι. Εσύ τους βλέπεις αραχτούς τους λέτσους και βγάζεις φουρτάκους. Αρχίζεις τη γκρίνια... «μη με τα άρβυλα στο τραπεζάκι», «πρόσεξε το σεμέ στον καναπέ», «μην ακουμπάς τη μπύρα στο λούστρο», «πιο χαμηλά η τηλεόραση», «μαζέψτε τις πίτσες απ' το χαλί», «μη γκαρίζετε», «μη

ρευόσαστε», «μην αναπνέετε»... Αυτοί φυσικά σε γράφουν κανονικά κι αν επιμείνεις το πολύ-πολύ να πάρει ανάποδες ο Μήτσος και να σου πετάξει κανένα σκαμνί στο κεφάλι.

Τους την έχεις σπάσει βέβαια. Αλλά τι κατάφερες; Άντε, την επόμενη φορά να μαζευτούν στο σπίτι κανενός από τα ελεύθερα ρεμάλια, όπου δεν υπάρχει Σούλα να τους τη σπάει κι όπου θα μπορούν να κάνουν ότι τους καπνίσει ανενόχλητοι. Μέχρι και Ουκρανέζες μπορεί να φέρουν, άμα λάχει, να τους κρατούν πρίμο-σεγόντο και μετά... άντε μάζεψε τον τον Μήτσο! Θα μου πεις «εγώ πάντως τους έδιωξα, τους λέχρους». Τους έδιωξες, Σούλα, πλην έδιωξες μαζί και τον Μήτσο. Αυτό ήταν το ζητούμενο; Καθόσον εδώ φτύσαμε αίμα να τον σταυρώσουμε, με την έλλειψη που υπάρχει.

Τα ρεμάλια, Σούλα –το ξαναλέω μέχρι να το εμπεδώσεις– είναι ο υπ' αριθμόν Ένα εχθρός της κάθε Σούλας που βρίσκεται στην προνομιακή θέση να είναι κάτοχος ενός Μήτσου. Τα ρεμάλια, όχι οι γκόμενες. Οι γκόμενες έρχονται και παρέρχονται, τα ρεμάλια μένουν.

Αντάρτικο λοιπόν.

Κι αρχίζουμε από τα δύσκολα. Από τον κολλητό νούμερο Ένα, τον αδερφοποιτό του Μήτσου, αυτόν που πίνει νερό στο όνομα του και που αν κάνεις το λάθος να του το θέσεις «εμένα ή αυτόν»... συγχαρητήρια, χάσατε! Αυτός, Σούλα, πρέπει να εξουδετερωθεί πρώτος, οι υπόλοιποι θ' ακολουθήσουν σιγά-σιγά.

Αλλά πώς;

Απλό... απλούστατο. Δώσε βάση.

Οι άντρηδοι έχουν έναν άγραφο κώδικα συμπεριφοράς από τον οποίο δεν επιτρέπουν να παρεκκλίνουν ούτε χιλιοστό. Πάνω-πάνω στον κώδικα βρίσκεται η Μπέσα. Τι είναι η μπέσα, Σούλα; Πού να κάθομαι να σου εξηγήσω τώρα!... Αντρική εφεύρεση. Άγνωστη λέξη κι άγνωστος όρος στα θήλα. Μπέσα είναι, ας πούμε, όταν δίνουμε τον λόγο μας και τον κρατάμε –τι σου λέω τώρα!... Ή το άλλο που λέει πως η γυναίκα, η αδερφή, η μάνα... μέχρι τρίτη εξαδέρφη του φίλου είναι ιερές. Όχι μόνο δεν κάνουμε ταρζανιές με τα ως άνω πρόσωπα, αλλά ούτε σαν σκέψη δεν

το αφήνουμε να μπει στο μυαλό μας. Γελάς, ε; Αμ, γι' αυτό σου λέω πως αποκλείεται να καταλάβεις.

Άκου τώρα να δεις πώς θα εκμεταλλευθείς εσύ αυτό το κουλό.

Δεν φέρνεις ποτέ καμιά αντίρρηση στην επιδρομή των ρεμαλιών στο σπίτι σου. Ούτε γκρίνιες, ούτε νουθεσίες, ούτε τίποτις από τα σπαστικά που σου 'ρχεται να κάνεις αυθορμητώς. Κυρία εσύ! Πρότυπο οικοδέσποινας!

Πλην όμως φροντίζεις τεχνηέντως με τον κολλητό που λέγαμε, ας τον πούμε Μπάμπη, να κάνεις μερικές διακριτικές τσαμπινιές. Πρόσεξε, Σούλα, δεν μιλάμε εδώ για lap dancing, ε; Διακριτικά είπαμε. Ίσα να λάβει το μήνυμα ο λέχρος και ν' αρχίσει να προβληματίζεται. Ξέρεις τώρα εσύ... Ανάβουμε το φυτίλι κι απομακρυνόμαστε. Ο Μπάμπης βέβαια βράχος, καθόσον είπαμε... η μπέσα, αλλά κι ο βράχος στο τέλος, όταν τον κοπανάει το κύμα ανελέητα, κάπου θα ραγίσει, δεν μπορεί!...

Τότε εσύ, Σούλα, φροντίζεις, παρουσία του εν λόγω βράχου να δείχνεις λίγο μαγκωμένη. Σαν κάτι να μην πάει καλά, σαν κάτι να σ' ενοχλεί... Ξέρεις εσύ.

Στο τέλος, δεν μπορεί, ο Μήτσος θα το προσέξει.

—Τι έχεις εσύ, μωρή και είσαι μαγκωμένη; θα σε ρωτήσει.

Εσύ... την οσία Πουλχερία.

—Τίποτις, Μήτσο μου, τίποτις... (με τρεις τελίτσες στο τέλος της πρότασης).

Ο Μπάμπης θα επιμείνει.

—Πες μου, μωρή, τι τρέχει;

—Μα τίποτις σου λέω... Η ιδέα μου θα 'ναι...

—Τι ιδέα, μωρή;

—Ε, να... Άσε... Αφού σου λέω... τίποτις...

Τώρα τον Μήτσο τον έχουν ζώσει τα φίδια.

—Για λέγε...

—Μωρέ, να... Μου φαίνεται... Αλλά, άσε, άσε... τίποτις...

—Λέγε, μωρή.

—Να... ο Μπάμπης...

—Τι ο Μπάμπης; ανακράζει ο Μήτσος έτοιμος να υπερασπιστεί τον κολλητό του από έξωθεν επιβουλές.

—Μου φαίνεται πως... μου τα ρίχνει...

Κόκκαλο ο Μήτσος! Όλα τα περίμενε, αυτό ποτέ. Ο Μπάμπης, ο κολλητός, ο αδερφός, να τα ρίχνει στη Σούλα τη δικιά του;!!!

—Άντε, μωρή, που σου τα ρίχνει ο Μπάμπης, λέει ο Μήτσος αδύναμα, σε μια τελευταία απόπειρα να ξορκίσει το κακό.

—Μα σου είπα, Μήτσο μου, λες εσύ Σούλα συμβιβαστικά. Δεν είμαι σίγουρη... Έτσι μου φάνηκε...

—Δηλαδή πώς σου φάνηκε, μωρή;

—Ε, να... Ξέρω κι εγώ... Τον έχω πιάσει να με κοιτάει λίγο περίεργα...

—Περίεργα!...

—Ε, ναι... Όταν σκύβω... Ξέρεις...

—Και πώς να μη σε κοιτάει, μωρή τσούλα, όταν μου κοτσάρεις κάτι μπλουζιά που αφήνουν τα μισά μπαλκόνια απόξω; Και άγιος να ήτανε πάλι θα σε κοίταγε. Είπα κι εγώ!...

—Ναι, αλλά δεν κοιτάει μόνο..., πετάς εσύ επιδέξια, Σούλα.

—Αλλά;...

—Ακουμπάει κιόλας, Μήτσο μου... Όταν του δοθεί η ευκαιρία.

Εδώ ο Μήτσος ξεμένει από δικαιολογίες. Καθόσον άλλο να κοιτάς κι άλλο ν' ακουμπάς, νομίζω!...

Και τρέχει να πιάσει τον Μπάμπη.

—Έλα 'δω, ρε ξεφτιλισμένη άντρα, του λέει. Τι μαθαίνω;

—Τι μαθαίνεις, ρε Μητσάρα; Θα κάνουμε μεταγραφή τον Βραζιλιάνο τελικά;

—Μαθαίνω ότι είσαι σκάρτος άντρας, ρε.

—Ποιος, εγώ;!!!

—Εσύ, ρε. Τα ρίχνεις στη Σούλα, ρε ελεεινό υποκείμενο της κενωνίας.

Ο Μπάμπης δαγκώνεται.

—Έτσι σου ‘πε;

—Ναι, ρε. Έτσι μου ‘πε.

Τώρα ο Μπάμπης βρίσκεται σε δύσκολη θέση —όπως το ηρωικό Παιδί Φάντασμα στην αρχή κάθε περιπέτειας στον «Μικρό Ήρωα».

—Ρε Μητσάρα, λέει του Μήτσου. Ήθελα να στο πω από καιρό, αλλά δίσταζα για να μη σε στενοχωρήσω...

—Τι να μου πεις, ρε λέχρος; ωρύεται ο Μήτσος. Τι να μου πεις;

—Μήτσο, λέει ο Μπάμπης. Δεν στα ‘παν καλά. Δεν την έπεσα εγώ στη Σούλα.

Κόκχαλο ο Μήτσος με το θράσος του τέως κολλητού.

—Δεν την έπεσες;

—Όχι, ρε Μήτσο. Η Σούλα την έπεσε σε μένα.

Και βέβαια ακολουθεί το έλα να δεις.

Κι ο Μπάμπης αποτελεί εφεξής μακρινό παρελθόν. Και μαζί του και τ’ άλλα ρεμάλια, γιατί του Μήτσου του έχει πια καρφωθεί η αμφιβολία. Σου λέει, αν ο υπεράνω πάσης υποψίας κολλητός Μπάμπης πήγε να κάνει την κουτσουκέλα του, πόσο μάλλον οι άλλοι...

Είδες, Σούλα, πόσο απλά τους ξεφορτωθήκαμε; Και βέβαια πάντα θα έχει ο Μήτσος μια μικρή αμφιβολία για το πώς έγινε στ’ αλήθεια το σκηνικό, αλλά εμείς τους λέχρους τους σχολάσαμε πανηγυρικά.

Οι Συμπαθères

Ξέρω, Σούλα, πως τη μάνα σου, κατά βάθος, δεν την αντέχεις με τίποτις –αλλά αυτό δεν είναι κάτι που θα παραδεχτείς δημόσια, πέραν των φιλενάδων εννοείται. Δεν την μπορείς γιατί έχει την κακιά συνήθεια να χώνει τη μύτη της παντού και να ξέρει πάντα, καλύτερα από τον καθένα, τι είναι σωστό και τι είναι λάθος –όλα όσα κάνεις εσύ είναι λάθος, όλα όσα κάνει αυτή είναι σωστά. Η μάνα σου, Σούλα, ξέρει τα πάντα κι ότι δεν ξέρει το υποθέτει κι ότι υποθέτει είναι πάντα η χειρότερη εκδοχή –ακριβώς όπως η Αστυνομία (ή πάλαι ποτέ η Γκεστάπο). Τη μάνα σου δεν την μπορείς, Σούλα, γιατί σου θυμίζει εσένα.

Ξέρουμε ότι η μάνα –ως είδος και ως λειτουργήμα– αποτελεί το τέταρτο φύλο (άρρεν, θήλυ, αδερφάτο, μάνα). Συνήθως, εξελικτικά, η μάνα προέρχεται από το θήλυ (ενίοτε κι από το άρρεν, αλλά πιο σπάνια) και μεταλλάσσεται, όχι προοδευτικά, όπως θα βόλευε τον συχωρεμένο τον Δαρβίνο, αλλά ως δια μιας, αμέσως μετά την πρώτη γέννα. Ξεκινώντας αλλιώς και καταλήγοντας αλλιώς δημιουργείται λοιπόν το ιατρικώς αποδεκτό φαινόμενο της διχασμένης προσωπικότητας. Αλλιώς σκέφτεται και αντιδρά η κανονική γυναίκα, αλλιώς η μάνα. Τρέχα γύρευε!

Η μάνα έχει σαν μοναδικό σκοπό στη ζωή της την διαπαιδαγώγηση και προστασία όχι μόνο των παιδιών της, αλλά όλων όσων έχουν την ατυχία να βρεθούν στον περίγυρο της. Να κανονίζει δηλαδή τη ζωή όλων κι αλίμονο σ' όποιον έχει την αφέλεια ν' αντισταθεί! Τον θυμάσαι, Σούλα, τον φοβερό δράκο των παραμυθιών; Ε, από τη μάνα του τον εμπνεύστηκε ο ευφάνταστος συγγραφέας –άκου με που σου λέω... ξέρω.

Οι συμβουλές της μάνας προς τα παιδιά της αντικατοπτρίζουν τον διχασμό της προσωπικότητας που λέγαμε πριν σε όλο του το μεγαλείο!

Στο κορίτσι λέει:

—Κοίτα, μωρή, να τυλίξεις κανέναν (με παράδες, εννοείται), να σωθείς εσύ, να σωθούμε κι εμείς.

Ενώ στο αγόρι:

—Πρόσεχε, βρε άχρηστε, μη σε τυλίξει καμιά (ξεβράκωτη) και τρέχουμε μετά και δεν φτάνουμε!

Η μάνα στην κόρη της βλέπει μια συνέχεια του εαυτού της κι ένα όπλο, μια δεύτερη ευκαιρία να πάρει εκδίκηση από το αντρικό φύλο –που τόσα και τόσα την έκανε να τραβήξει.

Στο γιο της βλέπει μια δεύτερη ευκαιρία να πάρει εκδίκηση από το γυναικείο φύλο –πού τόσες και τόσες πουστιές της έχει κάνει.

Διαφορετική εκπαίδευση –και τελείως αντικρουόμενη– για το καθένα από τα παιδιά της. Αν μιλάμε για παράνοια! Κι άντε να βρεις την άκρη!

Αν κάτι δεν της καθίσει καλά της μάνας, Σούλα, δεν θα φεισθεί κόπων και θυσιών προκειμένου να το χαλάσει. Πρόσεξε, όχι να το φέρει στα μέτρα της... να το χαλάσει. Η μάνα δεν είναι ο Βισνού, ο Δημιουργός, είναι ο Σίβα, ο Καταστροφέας (τι σου λέω τώρα, Σούλα, και πού να τρέχεις ν' ανοίγεις Ινδικές Μυθολογίες... αλλά το καλό που σου θέλω, πίστεψε με, γιατί έτσι έχει το πράγμα).

Της παρουσιάζεις εσύ, ας πούμε, τον Μήτσο. Ε, δεν πάει να είναι ο καλύτερος στην πιάτσα και το πιο τσίλικο αγόρι!... Αφού δεν τον διάλεξε η ίδια αποκλείεται να τον πάει ποτέ (εκτός κι αν... αλλά αυτό άστο για αργότερα).

—Στραβώθηκες, μαρή; θα σου πει. Τι του βρήκες του ζουμπά; Με επάγγελμα φαναρτζής;!!! Εδώ σε ζητάνε κύριοι και κύριοι, αξιοπρεπείς και με πρόσωπο στην κοινωνία. Αλλά έχεις εσύ μυαλό; Μπάααα... Κρίμα, μαρή, στα δασκαλέματα που σου 'κανα. Στον άχρηστο τον πατέρα σου έμοιασες. Μυαλό κουκού-

τσι! Άντε να δούμε τώρα πώς θα ξεφορτωθούμε τον μαστρο-Μητσάρα, που μαύρη η μέρα που στραβώθηκες και του 'κατσες!

Κι αν ο Μήτσος στην πορεία τύχει και κάνει καμιά στραβή... Την έβαψες, Σούλα.

—Στα 'λεγα εγώ... δεν στα 'λεγα; Αλλά σάματις μ' ακούει εμένα κανείς; Ε, λούσου τα τώρα!

Είναι βέβαια πανευτυχής που βγήκε ο Μήτσος σκάρτος. Αλλά και σκάρτος να μην έβγαινε...

—Μα το θεό, δεν καταλαβαίνω πώς τον αντέχεις αυτόν τον αρχιλέτσο! Που δεν λέει να φιλοτιμηθεί να βάλει το χέρι στην τσέπη, να πάρει ένα φορεματάκι της γυναίκας του! Ο τσιφούταρος, ο φραγκοφωνιάς!

Ή κάτι αντίστοιχο. Θα βρει αυτή.

Η «μαμά», Σούλα, είναι ένας από τους σοβαρούς λόγους που οι Μήτσοι λακίζουν και φτάνουν ν' αποτελούν δυσείρετο είδος. Εκτός κι αν... (εδώ πάει η προηγούμενη παραπομπή) η εν λόγω μαμά είναι κάτι μεταξύ Μαντόνας, Δήμητρας Ματσούκα, Βάνας Μπάρμπα και Πάμελας Άντερσον, οπότε, το καλό που σου θέλω, κράτα την μακριά από τον Μήτσο, ένεκα που ο διάλογος έχει πολλά ποδάρια και δεν ξέρεις καμιά φορά τι γίνεται. Τόσα ακούμε κάθε μέρα, ε;

Τώρα βέβαια, που το ξανασκέφτομαι, σε περίπτωση που η μαμά τυγχάνει να εμπίπτει στην ως άνω σπανιστάτη κατηγορία, δεν είμαι και τόσο σίγουρος αν είναι αυτό κακό για μας, Σούλα. Γιατί, όλα τα πράγματα έχουν —πάντα— και την καλή τους πλευρά. Σκέψου μόνο πως μια τέτοια μαμά σου εξασφαλίζει την προσήλωση του άστατου Μήτσου στις αρχές και τα πρότυπα της οικογενειακής θαλπωρής. Γιατί, σιγά μην τρέχει τώρα αλλού ο Μητσάρας να βρει κατανόηση και χαλάρωση, που τόσο του χρειάζονται, όταν τις έχει στο ίδιο του (θέλω να πω «ίδιο σου») το σπίτι! Είναι κι από τη φύση του τεμπέλης, βλέπεις... Και δεν είναι μόνο αυτό... Έχοντας αναλάβει η άλλη τα της αναψυχής του λεγόμενου, έχεις εσύ το κεφάλι σου ήσυχο και δεν χρειάζεται να ψάχνεις για προφάσεις κάθε φορά που προκύπτει —έστω άπαξ δισεβδομαδιαίως— η υποβολή σου στο μαρτύριο του «τι σου κάνω, μάννα μου». Άσε την άλλη να βγάζει το φίδι από

την τρύπα –που ξέρει και τα κατατόπια καλύτερα– κι εσύ απόλαυσε την ησυχία σου. «Ουδέν κακόν αμιγές καλού» που λέγαν και οι πρόγονοι μας κι αν σου διαφεύγει προς στιγμήν η έννοια του σοφού αυτού ρητού, Σούλα, μη στενοχωριέσαι, επειδή μας συμφέρει το επικαλεστήκαμε.

Αλλά, αν η μάνα σου –πλην των ως άνω σπανιοτάτων εξαιρέσεων– είναι ένα πρόβλημα στο να κρατήσουμε τον πολυπόθητο Μήτσο, φευ, δεν είναι το μοναδικό αυτής της κατηγορίας. Υπάρχει βλέπεις, Σούλα μου και η δική του μάνα!

Και η δική του μάνα λειτουργεί όπως ακριβώς η δική σου, πλην αντιστρόφως. Θεωρεί δηλαδή ότι «αυτό που φοβόταν», το χειρότερο που θα μπορούσε να συμβεί στον κανακάρη της, που «μόνο εκείνη ξέρει με τι κόπους και θυσίες τον μεγάλωσε», δυστυχώς συνέβη –κι αυτό το «δυστυχώς», Σούλα, είσαι εσύ.

Πρόσεχε, Σούλα. Μην σε αποπροσανατολίζει το καλοσυνάτο ύφος και η (ψεύτικη) συμπάθεια που ενδεχομένως σου δείξει η «μητέρα»... (Μάνα είναι η δικιά σου φυσικά, η ξένη είναι πάντα «μητέρα» –με κρυφή γκριμάτσα). Αν χαμογελάει είναι γιατί σε μετράει, να δει πόσοι νοματαίοι θα χρειάζονταν για να σε κουβαλήσουν μέσα σε μια κάσα –από τις φθηνές. Κι όταν σε κοιτάζει με κείνο το μειλίχιο ύφος της χαροκαμένης χήρας (όλες οι μανάδες των Μήτσων είναι χαροκαμένες χήρες) στην πραγματικότητα σκέφτεται πόσο ηλίθιοι είναι οι άντρες –και πρώτος ο γιόκας της– που στραβώνονται από κάτι ξόανα –σαν εσένα– και καταστρέφουν τη ζωή τους κι αυτή της μάνας τους έτσι, χωρίς λόγο κι αφορμή.

Δεν θα χάσει βέβαια ευκαιρία να σχολιάσει τη νοικοκυροσύνη σου... και πάντα με το γάντι.

—Α, δεν ξέρεις να σιδερώνεις πουκάμισα;... Κρίμα, γιατί ο Μήτσος μου έχει μάθει να τα φοράει κολλαριστά.

ή

—Χμμμ... δεν σου πέτυχαν βλέπω τα γιουβαρλάκια, ε; Κρίμα, γιατί του αρέζουν πολύ του Μήτσου μου. Αμ θέλει τέχνη το μαγείρεμα... δεν γίνονται αυτά τα πράγματα με βιασύνες και το τηλέφωνο στο χέρι...

ή

—Δεν συγκύρισες πάλι, ε; Εμ, πού να προλάβεις κι εσύ, καφερό!... Τόσες δουλειές είχες να κάνεις έξω. Μην κοιτάς εμείς οι παλιές που δεν βγαίναμε από την πόρτα του σπιτιού μας παρά για να πάμε στην εκκλησία και το ‘χαμε ν’ αστράφτει...

Για τη «μητέρα» δεν έχεις όνομα. Όταν μιλάει για σένα στους άλλους είσαι η «αυτή». Όταν απευθύνεται σε σένα είσαι η «εσύ». Σούλα δεν πρόκειται να σε πει ποτέ. Και δεν το κάνει από κακή πρόθεση ξέρεις. Απλά, για κείνη δεν είσαι μια ολοκληρωμένη οντότητα. Δεν έχεις ταυτότητα, όπως δεν έχει και ο ιός της γρίπης που έρχεται, κάνει τον κύκλο του, τον πλακώνεις στα αντιβιοτικά και πάει στα τσακίδια, αφήνοντας πίσω του μια δυσάρεστη ανάμνηση και μια μυρωδιά κατουρήλιας.

Στον γιόκα της λέει πάντα τα καλύτερα για σένα.

—Δεν ξέρω πώς το ‘χετε δει εσείς οι νέοι σήμερα, πάντως οι άντρηδοι τον καιρό τον δικό μας τις γυναίκες τους δεν τις αφήναν αμολυτές στις ρούγες και τα καντούνια... Γιατί, ο διάλογος, παιδί μου, έχει πολλά ποδάρια.

Αλλά και στους άλλους σε διαφημίζει κάθε που της δίνεται η ευκαιρία.

—Α, από τη νύφη μου δεν έχω παράπονο, η αλήθεια να λέγεται. Αλλά σάματις τη βλέπω και καθόλου θα μου πεις... Αριά και πού να μαζωχτεί στο σπίτι της, να κάνει και καμιά δουλειά, που η σκούπα έχει πιάκει αράχνες... Αλλά έτσι είναι η σημερινή νεολαία, τι να πεις!...

Όμως και τη μαμά σου τη συμπαθεί ιδιαιτέρως, Σούλα.

—Δεν ξέρω πώς στραβώθηκε το παληχάρι μου και πήρε αυτή την ξεβράκωτη, την κοντοστούπα. Και δεν μου το βγάνεις εμένα από το μυαλό πως αυτή η μέγαιρα, η μάνα της, του έκαμε μάγια!

Και η δική σου μάνα όμως ανταποδίδει τα ίδια, Σούλα.

—Τώρα, ο Μήτσος, δεν λέω, καλό παιδί και φιλότιμο θα ήτουνε αν δεν το δασκάλευε αυτή η φαρμακομύτα η Σαλονικιά η μάνα του.

Σε ένα σημείο συμφωνούν αμφότερες... Στο ότι δεν καταλαβαίνουν πώς, αυτές, που ανήκουν στις καλύτερες οικογένειες, έμπλεξαν με τέτοιους γύφτους συμπεθέρους –θε μου σχώρα με!

—Δεν είναι αυτοί οι άνθρωποι σαν εμάς, Μαριάνθη μου, που πάμε με τον σταυρό στο χέρι και που ξέρουμε μόνο εκκλησία-σπίτι, σπίτι-εκκλησία. Αυτοί δεν έχουν μπέσα. Κι όσο για ηθική... Μην ανοίξω το στόμα μου τώρα και κολαστώ, μέσα στη Σαρακοστή!

Οι συμπεθέρες μαζί στον ίδιο χώρο κάνουν τις επτά (τόσες ήτουνε;) πληγές του Φαραώ να φαντάζονται σαν ένα επιπόλαιο, περαστικό συνάχι. Κάνουν τον πόλεμο του Βιετνάμ να φαίνεται σαν ένας ευχάριστος περίπατος στο πάρκο. Την πτώση του μετεωρίτη που αφάνισε το συμπαθές γένος των δεινοσαύρων σαν βεγγαλικό της Ανάστασης. Ίσως μόνο μ' ένα φιλικό ΠΑΟΚ-Ολυμπιακού στην Τούμπα μπορεί να συγκριθεί (αλλά χωρίς τα ΜΑΤ).

Η σύρραξη ξεκινάει βέβαια, όπως όλες οι συρράξεις, με επιδέξιους διπλωματικούς ελιγμούς.

—Η κορούλα σου, συμπεθέρα, όχι που να σε κολακέψω, αλλά το καλύτερο κορίτσι. Όλα τα προφταίνει. Και το σπίτι της και τη δουλειά της και τις φιλενάδες και το τηλέφωνο, με τις ώρες –μα με ποιον μιλάει πια, το χρυσό μου;– και το έξω της... Ε, αν ήξερε να σιδερώνει και κανένα πουκάμισο και να μαγειρέψει κι ένα πιάτο φαγητό θα ήταν πια το τέλειο.

—Μα κι ο γιόκας σου πρώτης τάξεως παιδί, συμπεθέρα μου, δεν λέω... Δουλειά –όταν έχει– καφενείο, γήπεδο, άντε και κανένα σκυλάδικο πού και πού... Α, δεν μπορώ να πω... κουβαλητής και νοικοκύρης, όταν του κάθεται το «Στοίχημα». Και χουβαρδάς! Έχουν να το λένε Ρωσίδες, Βουλγάρες και Ουκρανέζες!... Ένα παιδί μάλαμα! Κι ας μην τον βλέπει το σπίτι του παρά σπανίως.

—Ε, ξέρεις πώς είναι αυτά, συμπεθέρα μου. Όταν δεν μπορεί να κρατήσει η γυναίκα τον άντρα της, τι να κάνει ο καφερός, ξεπορτίζει.

—Σωστά, συμπεθέρα μου, αλλά δεν είναι πια όλες οι γυναίκες ξεσκολισμένες σαν ελόου σας, στην οικογένειά σας, να βάζουν τα

γυαλιά στις επαγγελματίες... Υπάρχουν και τα ηθικά κορίτσια που έχουν το κούτελο τους καθαρό... αλλά πού να ξέρεις εσύ απ' αυτά, ε;

—Τώρα, για ηθική καλύτερα να μην το συζητάμε, συμπεθέρα μου, γιατί στο σπίτι του κρεμασμένου δεν μιλάμε για σκοινί. Εξόν κι αν ηθική λογίζεται να εμφυχώνουμε αδιαλείπτως το ηθικό ολόκληρου του τάγματος ορεινών καταδρομών της γειτονικής στρατώνας.

—Και τι να κάμει μια χαροκαμένη κοπέλα, συμπεθέρα μου, όταν σου πέφτει το λαχείο ο άντρας σου να το πηγαίνει το γράμμα; (Θε μου σχώρα με)...

—Ε, όχι και να μας πουν και κουνιστούς τώρα οι πουτάνες, συμπεθέρα μου!

—Μωρέ το γυαλίζει το πόμολο ο κανακάρης σου... Την κουνάει την αχλαδιά!...

Τέτοια συμπαθητικά.

Ηθικό δίδαγμα:

Θες να έχεις μια πιθανότητα στο εκατομμύριο να σου φτουρίσει για λίγο ο Μήτσος, Σούλα μου; Κάνε πέρα τη μάνα του... Και τη δικιά σου.

Τουλάχιστον όταν σκοτωνόσαστε να το κάνετε για τους δικούς σας λόγους –να το φχαριστιόσαστε εσείς, όχι οι άλλοι.

Το Ρημάδι το Χιούμορ

Άστο, Σούλα... Μην ανοίγεις λεξικά, θα στο εξηγήσω ο ίδιος –ή τουλάχιστον θα το επιχειρήσω.

Ο όρος είναι εγγλέζικος, όπως τα καλά κασμίρια, και υπό τη μορφή που το εννοώ ευδοκιμεί καλύτερα μόνο στο Νησί, αλλού φύεται μεν, αλλά σε διαφορετικές ποικιλίες και παραλλαγές, σε κάποια μέρη πάλι δεν ευδοκιμεί καθόλου. Εδώ, στα δικά μας τα άγια χώματα, το ξέρουμε σαν «πλάκα» ή «καλαμπούρι» και απαντάται στη φύση σε ημιάγρια μορφή. Έχουν γίνει κάποιες προσπάθειες καλλιέργειας σε θερμοκήπια, πλην μέχρι τη στιγμή που μιλάμε τα αποτελέσματα δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά –μάλλον δεν ταιριάζει στο κλίμα.

Λένε, αλλά εγώ –μάρτυς μου ο Άγιος Σωσίπατρος– δεν το πολυπιστεύω, πως το χιούμορ (άσε κάτω τα λεξικά είπαμε!), όπως το ζείμπέκικο και το τάβλι είναι αυστηρά ανδρικό πρό-νόμιο. Ξέρω πως αυτά τα άκρως σεξιστικά και κατάπτυστα κάνουν την αδέσμευτη ψυχή σου να ξεσηκώνεται, Σούλα, αλλά τα χρησιμοποιώ στην απέλπιδα προσπάθεια μου να σου εξηγήσω τα ανεξήγητα.

Καταλαβαίνω πως είσαι έτοιμη να μου πετάξεις την κατσαρόλα στο κεφάλι, Σούλα, μ' αυτά που ακούς, αλλά θα σου ζητούσα να διατηρήσεις την ψυχραιμία σου και να με παρακολουθήσεις στον εικονοκλαστικό συλλογισμό μου μήπως κι αποκομίσεις κατιτίς που θα σου χρησιμεύσει περαιτέρω.

Θα έχεις ακούσει φαντάζομαι τον Μήτσο με τα ρεμάλια, τους φίλους του, να διηγούνται τα παθήματα τους και να ξεκαρδίζο-

νται μέχρι δακρύων και είμαι σίγουρος πως διαολίζεσαι και απορείς πού στο διάλογο το βρίσκουν το αστείο, αφού η πλοκή της ιστορίας τούς παρουσιάζει σαν τα τέλεια ρεντίκολα που εσύ και οι φιλενάδες σου ξέρετε πολύ καλά πως είναι. Αυτό, Σούλα, λέγεται «αυτοσαρκασμός» και είναι απαραίτητο συστατικό του φαινομένου που εξετάζουμε εδώ πέρα.

Το τι ευχαρίστηση μπορεί να βρίσκει κανείς εξιστορώντας τα παθήματα του μην το ψάχνεις. Έτσι είναι φτιαγμένο το αντρικό μυαλό και δεν μπορείς να το αλλάξεις. Εσύ, όταν διηγείσαι μια ιστορία στην οποία πρωταγωνιστείς, φροντίζεις να παρουσιάσεις τον εαυτό σου κάτω από ένα φως ιδιαίτερα κολακευτικό ή στην χειρότερη περίπτωση να δώσεις μια δραματική νότα η οποία να σε παρουσιάζει σαν το αδιαμφισβήτητο θύμα –χωρίς, εννοείται, δική σου υπαιτιότητα.

Εξιστορείς, ας πούμε κείνο το κάζο όπου ο Μήτσος σου άστραψε δυο ξεγυρισμένους φούσκους, στέλνοντάς σε να αυγατίσεις τις στρατιές των ομοιοπαθών ομόφυλων σου, παραλείποντας ωστόσο τεχνηέντως να αναφερθείς σε όσα προηγήθηκαν της βάρβαρης αυτής πράξης. Ξεχνάς δηλαδή πως για ώρες τον τριβέλιζες τον άνθρωπο, ανίκανο ανεβάζοντας τον, άχρηστο κατεβάζοντας τον περνώντας ενδιαμέσως από κάθε χαρακτηρισμό που επινόησε τη στιγμή εκείνη το ευφάνταστο μυαλό σου, μη παραλείποντας ανάλογο στόλισμα και για τη μάνα του, την αδερφή του, τη θεία του την Ευλαμπία και τη γάτα του. Επίσης παραλείπεις ν' αναφερθείς στις προειδοποιήσεις του τύπου «κάτσε καλάααα» που επανειλημμένως έλαβες. Εσύ, ασυγκράτητη, συνέχισες λεβέντικα, ως Σουλιωτοπούλα, μέχρι τελικής πτώσης (του ρεζίλη). Και το ότι στο τέλος του έσκισες την «Αθλητική», του πέταξες το Νεσκαφέ στο κεφάλι και κατέληξες με την κλασική προτροπή «άντε (μπιπ) σου, ρε μαλάκα», επίσης δεν θεώρησες χρήσιμο να το αναφέρεις.

Κράτησες μόνο τον φούσκο, που σε κατατάσσει μεταξύ των κακοποιημένων γυναικών κι αυτό φυσικά δεν έχει τίποτα το αστείο.

Ο Μήτσος πάλι θα διηγηθεί την ίδια ιστορία διαφορετικά. Θα υπογραμμίσει παραστατικά όλα τα μέρη εκείνα που τον στόλιζες κανονικά, θα καγχάσει παρέα με τα ρεμάλια στο ση-

μείο όπου, χάνοντας την υπομονή σου, Σούλα, προέβεις σε πράξεις και λόγους ταπεινωτικούς για την προσωπικότητα του και θ' αφιερώνει ελάχιστο χρόνο στην κατάληξη του επεισοδίου, δικαιολογούμενος πως τελικά «του έφυγε το χέρι».

Θα μου πεις τι σχέση έχει το μπερντάχι με το... πώς το είπα;... χιούμορ. Να σου πω την αμαρτία μου, Σούλα, κι εγώ δεν είμαι πολύ σίγουρος, αλλά μου ήρθε αυθόρμητα το παράδειγμα και το κατέθεσα. Σάματι αν χρησιμοποιούσα άλλο, σχετικότερο παράδειγμα, θα το καταλάβαινες;

Να, ας πάρουμε το μαρτύριο της ανεκδοτολογίας. Σ' όλες τις παρέες, σ' όλες τις οικογένειες, σ' όλες τις φυλακές υπάρχει ένας επίφοβος που λέει ανέκδοτα. Είναι ο φόβος και ο τρόμος όλων, αλλά κυρίως των γυναικών! Να τον πούμε Λάκη.

Ο Λάκης λοιπόν έχει ένα ανεξάντλητο ρεπερτόριο που δεν διατάζει να ξεδιπλώσει σε κάθε ευκαιρία που του δίνεται. Τι για Πόντιους, τι για ξανθιές, τι για παπάδες, τι για λαθρομετανάστες... πες το και το έχει.

Λέει λοιπόν η ψυχή της παρέας και οι άλλοι καγχάζουν, άλλοι αυθορμήτως κι άλλοι επειδή θέλουν σώνει και καλά να περάσουν φίνα κι ωραία και δεν είναι διατεθειμένοι ν' αφήσουν κανέναν Λάκη να τους το χαλάσει. Εσύ, Σούλα, στην αρχή ακολουθείς το ρουν του ποταμού – με μισή καρδιά και χωρίς να καταλαβαίνεις Χριστό – αλλά όσο τραβάει το πράγμα σε πιάνουν τα διαόλια σου. Σκέφτεσαι, Σούλα, πόσο ανώριμα, πόσο επιπόλαια είναι αυτά τα ρεμάλια που εννοούν να παίρνουν τα πράγματα αψήφιστα τη στιγμή που όλοι ξέρουμε πως η ζωή είναι δράμα κι όχι κωμωδία. (Κι αν έχει κανείς αμφιβολία ας ρωτήσει εσένα, που ζεις μια αρχαία τραγωδία και την υπομένεις με τη στωικότητα και την εγκαρτέρηση που σε διακρίνουν). Και καλά όταν τα «αστεία» είναι γενικής φύσης, όταν όμως γίνονται – όπως αναπόφευκτα είναι ο κανόνας – σεξιστικά και άκρως υποτιμητικά για το ποιον και την υπόσταση του γυναικείου φύλου... ε, δεν μπορείς να το παίζεις γλάστρα και να καχαρίζεις σαν τις άλλες τις κότες που βρίσκονται στην παρέα μας μπας και βγάλουν γκόμενο! Όχι, εσύ Σούλα δεν θα γίνεις Μπάρμπι ποτέ! Δεν θα κάνεις το κορόιδο και δεν θα το παίζεις μαϊντανός. Γιατί, όλοι ξέρουμε πως αν σε διακρίνει και σε ξεχωρίζει κάτι αυτό – εκτός

από την καλή σου ψυχή— είναι η ευθύτητα, η ειλικρίνεια και ο αυθορμητισμός. Του τα χώνεις λοιπόν του σεξιστή Λάκη και τόσο το χειρότερο αν αυτή σου η απόλυτα δικαιολογημένη έκρηξη κάνει τη βραδιά μαντάρα. Ας πρόσεχαν!

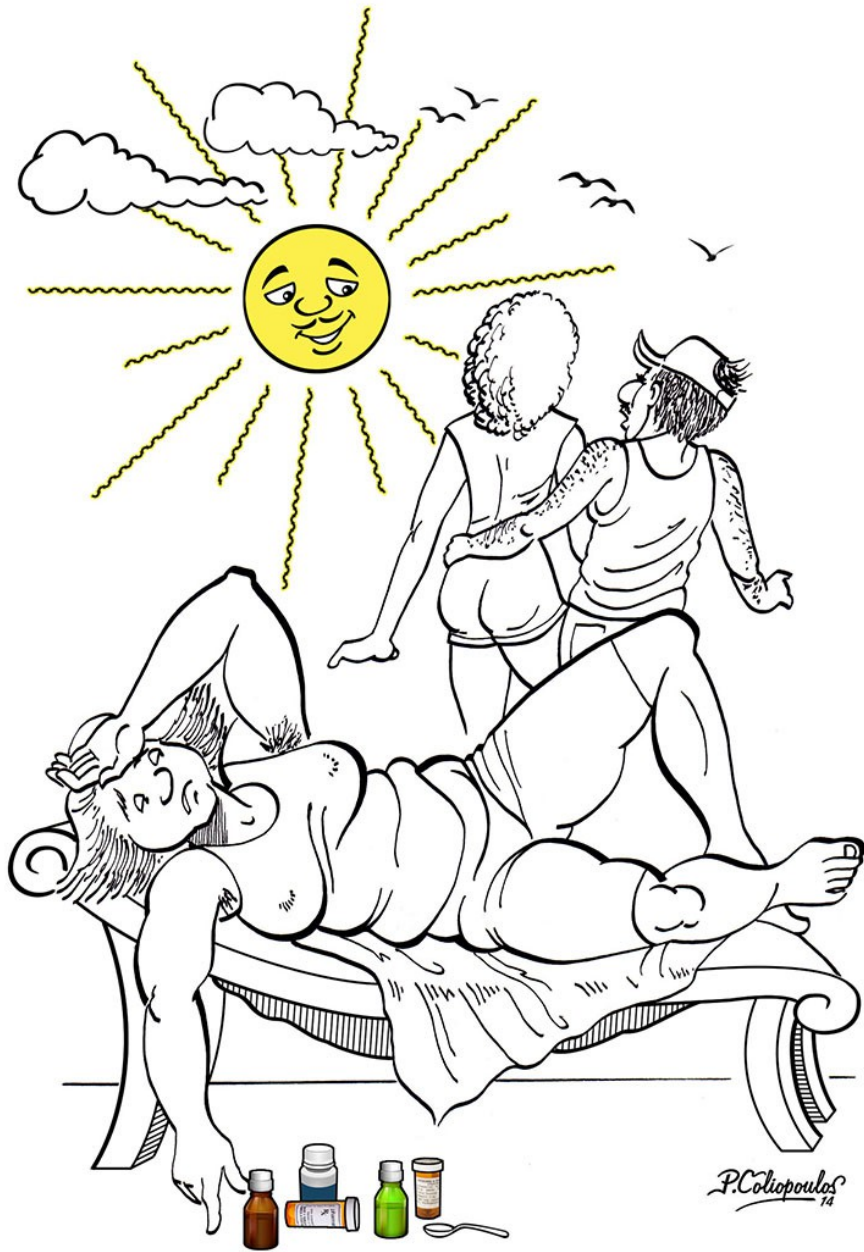
Υπάρχει χειρότερο. Η κολλητή που δηλώνει «εγώ έχω χιούμορ» –κι ας ξέρει τι θα πει αυτό όσο κι εσύ. Η προσέγγιση της χιουμορίστας είναι πολύ διαφορετική απ’ αυτή του Λάκη. Και πρώτα απ’ όλα τούτη εδώ δεν ξέρει ανέκδοτα κι αυτά που ξέρει δεν τα έχει συγκρατήσει πολύ καλά, οπότε υπάρχει μια αγωνία, αλλά χρησιμοποιεί «ιστορίες μέσα από τη ζωή» και κυρίως αυτές που αφορούν παθήματα του δικού της Μήτσου, αλλά και άλλων ομοφύλων του, που καταλήγουν πάντα στο ίδιο λαϊτμοτίβ: «είδες ο μαλάκας;». Σ’ αυτά τα περιστατικά η ίδια, όταν συμμετέχει, έχει πάντα τον αβανταδόρικο ρόλο που σκιαγραφεί με τον καλύτερο τρόπο τον υπέροχο ψυχισμό της, την λογική, την υπομονή, την ωριμότητα και την σωστή της κρίση. Αυτή προσπαθεί να προφυλάξει τον μαλάκα, να μην γίνει ρεζίλι, αλλά αυτός δεν ακούει και την πατάει χαχαχαχαχαχα! Όπως για παράδειγμα τότε που πήγε ν’ αλλάξει λάστιχο με χαλασμένο γρύλο και του έπεσε η ζάντα στο πόδι και του το τσάκισε με αποτέλεσμα κάτι μήνους στον γύψο χαχαχαχαχαχα. Ή τότε που πήγε να περάσει τη γιαγιούλα απέναντι στο φανάρι κι αυτή άρχισε να φωνάζει «τσαντάκιας! τσαντάκιας!» χαχαχαχαχαχα.... κλαίω! Ή τότες που πήγε να διπλωρώσει το πιπίνι στο μπαρ και του είπε: «άσε, ρε μπάρμπα, και τρίζουν οι κλειδώσεις σου» χαχαχαχαχαχαχουχουχουχοχοχοχο! Δεν υπάρχει λέμε! Αμ το άλλο; Που πήγε να θέσει θέμα χωρισμού και τον έκανες ρεζίλι μέσα στο εστιατόριο, τον ξεφτιλισμένο; χαχαχαχαχαχαχα. Μιλάμε τρέχαν τα γκαρσόνια να τον καθαρίσουν από κρασιά και σάλτσες! Δεν μπορώ... σταματήστε με!...

Αλλά είναι ασταμάτητη, Σούλα, και καμιά από σας δεν έχει την παραμικρή διάθεση να την σταματήσει, αλλά αντιθέτως τη σιγοντάρετε με τις δικές σας «αστείες» ιστορίες αυτού του τύπου. Και όλες σας είσαστε μέσα στην καλή χαρά, πλην συναμετάξυ σας πάλι («girls evening out»), και Μήτσος πουθενά στον ορίζοντα. Κι αναρωτιέμαι ο ίδιος, λατρεμένη μου Σούλα, αφού οι Μήτσοι είναι τόσο ρεντίκολα τι διάολο τους θέλετε; Άστους να κουρεύονται! Ανάγκη δεν τους έχετε.

Ένα πράγμα που τρομοκρατεί όλους τους άντρες, Σούλα, είναι όταν τους σκάτε εκείνο το θανατηφόρο: «άκου κάτι να γελάσουμε». Όλοι οι Μήτσοι τη στιγμή εκείνη κάνουν την ίδια ενδόμυχη σκέψη: «Ωχ!». Γιατί ο Μήτσος, μπαρουτοκαπνισμένος όπως είναι, ξέρει πως εδώ μπαίνουμε σε ναρκοπέδιο. Αν είναι ανέκδοτο είναι πολύ πιθανόν να του το πιάσεις από το τέλος... «εκείνο που λείει στη δασκάλα ο Μπόμπος...» Αν πάλι είναι καθημερινό περιστατικό θα πρέπει να την κοιτάς στο στόμα, πότε θα σκάσει το χειλάκι της, να γελάσεις κι εσύ. Γιατί αν δεν γελάσεις, Μήτσο, το ξέρεις πως θα 'χουμε δράματα. Και –είπαμε– η Σούλα ζει για το δράμα, τρέφεται απ' αυτό. Είναι φορές που αναρωτιέμαι αν αυτό το «να γελάσουμε» δεν είναι παγίδα για να περάσουμε σε σκηνή τραγωδίας. Οπότε γελάμε.

Η συμβουλή μου στο σημείο αυτό, Σούλα, είναι να το ξεχάσεις το χιούμορ. Δεν χρειάζεται και δεν μαθαίνεται, όπως το ποδήλατο ας πούμε. Κράτησε την τραγωδία. Μ' αυτήν πορεύτηκες κάτι χιλιάδες χρόνια, δοκιμασμένη συνταγή, μ' αυτή θα πορευτείς και στο μέλλον. Άσε που με τον τρόπο αυτό αυξάνουμε τις πιθανότητες να μην λαχίσει ο Μήτσος που ενδέχεται να μην αντέξει κάποια στιγμή το τόσο γέλιο που του προσφέρεις ανιδιοτελώς –λόγω του ότι δεν φτουράει να εκτιμήσει την υπέροχη ψυχή σου– και να πάρει δρόμο. Λέω εγώ τώρα...

Προ Πάντων Υγεία!

Είχα μια φίλη προ αμνημονεύτων χρόνων –Τούλα να την πούμε– μια χαρά κορίτσι κι από εμφάνιση κι από εξυπνάδα κι από καλλιέργεια και μόρφωση, φιλότιμη, δουλευταρού και θυσία για τους φίλους αν χρειαζόταν, πλην μ’ ένα σοβαρό κουσούρι... Είχε όλες τις παθήσεις που αναφέρονται στην δεκαπεντάτομη Ιατρική Εγκυκλοπαίδεια και μερικές ακόμη, τόσο σκοτεινές και μυστηριώδεις που η επιστήμη σήκωνε τα χέρια ψηλά.

Η Τούλα δεν ήταν ποτέ καλά –και δεν είναι ν’ απορεί κανείς με τέτοιο φόρτο παθήσεων. Όλο και κάτι θα είχε, διαφορετικό την κάθε φορά, που έκανε τη ζωή της κι αυτή των άλλων προβληματική.

Βγαίναμε ας πούμε η παρέα για φαγητό με προϋπόθεση να ανηφορίσουμε στα παιδάκια της Βαρυμπόμπης.

—Εντάξει, έλεγε η Τούλα στωικά, αλλά εγώ δεν μπορώ να φάω τίποτα γιατί έχω αυτή την κρίση της γαστροεντερίτιδας που με ταλαιπωρεί. Δεν έκλεισα μάτι χθες βράδυ. Με «εντεροβιράλ» στέκομαι στα πόδια μου.

(Περισσότερο να πω πως γνώριζε όλη τη φαρμακολογία απέξω κι ανακατωτά.)

—Να πάμε κάπου αλλού τότε, πρότεινε κάποιος πονόψυχος (ή που δεν την ήξερε καλά). Τι μπορείς να φας;

—Τίποτα, έλεγε με ύφος τραγικής ηρωίδας η Τούλα. Το πολύ ένα γιαιούρι... Αν δεν είναι τυποποιημένο κι αν δεν έχει

μπλαμπλαμπλαμπλά, αλλά φτιαγμένο με μπλαμπλαμπλαμπλά.

—Εγώ σε γιαουρτάδικο δεν πάω, το ξέκοβε ο άντρας της (που ήξερε, ο άχαρος). Εγώ πεινάω.

—Εσύ μόνο τον εαυτό σου σκέφτεσαι, αναστέναζε η ασθενής. Δεν είναι η πρώτη φορά.

—Εγώ πεινάω, μουλάρωνε απτόητος ο πεινασμένος.

Αν τώρα πηγαίναμε στα παιδάκια, παραβλέποντας την πάθηση της Τούλας, δεν υπήρχε περίπτωση να μην το μετανιώσουμε πικρά.

Καθόταν εκεί, χωρίς ν' αγγίζει τίποτα, χωρίς να βγάζει μιλιάρια, ατενίζοντας το άπειρο με βλέμμα σαν της μαντάμ Μπατερφλάϋ εν αναμονή του πλοίου του καλού της, αναστενάζοντας κάθε τόσο κι αν κάποιος έκανε το λάθος να ρωτήσει πώς αισθάνεται του έδινε κανονικό ιατρικό ανακοινωθέν που σε κάθε νεώτερη έκδοσή του χειροτέρευε. Κάποια στιγμή, συνήθως στη μέση του φαγητού, κι ενώ όλοι περνάγαμε μια χαρά, η Τούλα έριχνε τη χαριστική βολή. «Συγνώμη, δεν θέλω να σας το χαλάσω (με μομφή αυτό... “γαϊδούρια, που διασκεδάζετε ενώ εδώ εγώ πεθαίνω”), αλλά δεν νιώθω καλά. Μια περιδίνηση που οφείλεται μάλλον σε απότομη πτώση της πίεσης σε συνδυασμό με την άνοδο του λαπαροβαλαντικού οξέως και πρέπει οπωσδήποτε να πάρω τα χάπια μου, αλλιώς θα μπλαμπλαμπλαμπλά... (σεισμός... λιμός... καταποντισμός)...».

—Ε, πάρτα τα ρημαδοχάπια, τι μας το λες; της πέταγε ο σύζυξ ξεκοκκαλίζοντας απτόητος το παιδάκι του.

—Δεν είχα προβλέψει βλέπεις ότι η στομαχική μου κατάσταση θα εξελισσόταν σε περιδίνηση κρίση του έσω αμινοξέως, τον κεραυνοβολούσε ξερά η Τούλα. Δεν μπόρεσα να προβλέψω πως η ταλαιπωρία στην οποία υποβλήθηκα θα είχε τέτοιες ολέθριες επιπτώσεις στην ήδη κλονισμένη μου υγεία... Αν το ήξερα θα είχα πάρει τα μέτρα μου και θα καθόμουν στο κρεβάτι μου, να υποφέρω μόνη—ως συνήθως.

Αν δεν το χαλάγαμε πάραυτα για να μεταφέρουμε εσπευσμένως την Τούλα πίσω στην ασφάλεια και τη θαλπωρή της

φαρμακαποθήκης που ήταν το σπίτι της, το μετανιώναμε ακόμα πιο πικρά, γιατί σε λίγο η ασθενής λιγοθυμούσε (με τρόπο που θα ζήλευε και η Χατζηαργύρη σε δραματικό ελληνικό έργο) και θα 'πρεπε να την τρέχουμε μετά σε διανυκτερεύον νοσοκομείο, όπου –φυσικά– η επιστήμη, αφού την εξέταζε επισταμένως, σήκωνε τα χέρια ψηλά μην μπορώντας να της βρει τίποτα.

Τότε, που ήμουν ακόμη αθώος και εύπιστος, πίστευα πως η περίπτωση της Τούλας ήταν τελείως ειδική και πως αποτελούσε την εξαίρεση στον κανόνα. Σιγά-σιγά όμως αντελήφθην πως ποια σας λίγο, ποια σας πολύ, όλες χρησιμοποιείτε το ίδιο τέχνασμα, Σούλα, σε διαφορετικές περιπτώσεις και με διαφορετική ένταση και ποικιλία στο ρεπερτόριο. Από τις σταγόνες για την καρδιά της μάνας –όταν τη στενοχωρούμε– μέχρι τους θρυλικούς πονοκεφάλους εσού της ιδίας, Σούλα, όταν ο Μήτσος βρίσκεται στα κέφια του κι αποζητά στοργή και κατανόηση.

Το ότι το κάνετε όλες λοιπόν δεν το συζητάμε –το κάνετε. Το πρόβλημα είναι να βρούμε το γιατί. Ας το ψάξουμε.

Μήπως γιατί, ως ζωικό είδος, είσαστε πιο ευαίσθητες και ως εκ τούτου πιο ευπρόσβλητες στις ασθένειες απ' ότι αυτά τα γομάρια οι άντρες;

Χμ, δεν το βρίσκω πολύ πιθανόν. Τουλάχιστον η επιστήμη άλλα μας λέει. Ότι η φτιασιά σας είναι πιο ανθεκτική και η αντοχή σας στον πόνο δεν συγκρίνεται μ' αυτή του αντρός. Πόσες φορές δεν έχει ειπωθεί πως αν ήταν να γεννούν οι άντρες δεν θα υπήρχε πια ανθρώπινο είδος (όχι πως θα ήταν αυτό καμιά τεράστια απώλεια στην αρμονία του σύμπαντος δηλαδή). Αλλά και η επιστήμη να μην το 'λεγε μια ματιά γύρω μας δίνει σαφή εικόνα της κατάστασης. Όχι, δεν θα χρησιμοποιήσω το ευτελές που λέει πως ο κόσμος είναι γεμάτος χήρες ενώ οι χήροι σπανίζουν. Όχι, γιατί μπορεί να επικαλεστείς, Σούλα, τη διαφορά ηλικίας των ζευγαριών (που ήταν βέβαια κάποτε ένας λόγος, αλλά όχι πια). Αφήνουμε λοιπόν τις χήρες να χαίρονται τη σύνταξη του μακαρίτη και πάμε σε κάτι πιο καθημερινό. Ας πάρουμε ένα κρυολόγημα.

Εσείς, Σούλα, με 38 πυρετό –αν χρειαστεί– και στο χωράφι θα πάτε και στο γραφείο και στα μαγαζιά για ψώνια και για καφέ με τις φιλενάδες κι απ' όλα. Προσοχή... αν χρειαστεί λέμε

κι έχετε λόγο να μην το παίξετε ετοιμοθάνατες. Να ξέρουμε τι λέμε. Ο Μήτσος τώρα με 36,9 πέφτει στο στρώμα να ζητάει παπά να τον διαβάσει. Ούτε για δουλειά μην του μιλάς, ούτε για τάβλι, ούτε για την ομαδάρα που έβαλε χτες τρία στους ξεφτίλες τους απέναντι, ούτε καν για γκομενίτσες. Νιώθει ότι σβήνει ο κόσμος από γύρω του κι αν δεν τον φροντίσεις και δεν του τα πας όλα στο χέρι, πάει, τον έχασες τον παλήκαρο και ζωή να 'χουμε να τον θυμόμαστε.

Άρα αυτό το «πιο ευαίσθητες» μάλλον να τ' αφήσουμε (για την ώρα) κι ας δεχτούμε προσωρινά πως τα μικρόβια και οι ασθένειες δεν κάνουν διακρίσεις μεταξύ των φύλων.

Μήπως τότε έχουμε να κάνουμε εδώ με μια φανταστική κατάσταση, όπως την περιέγραψε έξοχα ο Μολιέρος στο αθάνατο αριστούργημά του¹, αλλά και όπως αναπτύσσεται ενδελεχώς σε χιλιάδες επί χιλιάδων τόμων της Ψυχολογίας και άλλων συναφών κλάδων, ιατρικών και μη;

Αυτό κάπως πιο πιθανό μου φαίνεται, Σούλα. Όμως κι εδώ υπάρχουν μερικές λεπτομέρειες που θα έπρεπε να εξετάσουμε κάπως πιο επισταμένως. Γιατί, η επιστήμη των ψυχικών παθήσεων μας διδάσκει πως το άτιμο το μυαλό –ναι, αυτή η αντιαισθητική γκριζα μάζα που καμιά φορά βρίσκεται κάτω από το χτένισμα– έχει τη δύναμη να υπερβάλλει σε βαθμό άκρως ανησυχητικό. Καθόσον, όπως έχουν παρατηρηθεί περιπτώσεις ίασης που δεν εξηγούνται παρά με τη δύναμη της υποβολής, άλλες τόσες περιπτώσεις έχουν σημειωθεί να έχουν τα ακριβώς αντίθετα αποτελέσματα. Να αρρωσταίνει δηλαδή κανείς με την ιδέα και μόνο. Τι κάνει δηλαδή η άτιμη η φαντασία!!!

Ωπ! Τι είπαμε; «Φαντασία»; Χμμμ... Εδώ, Houston, we have a problem.

Καθόσον, Σούλα, χωρίς να θέλω να σε θίξω στο σημείο αυτό, δεν θα μπορούσε να ισχυρισθεί ο καλοπροαίρετος παρατηρητής πως βρίσκεται το φόρτε σου. Όχι, όχι, φαντασία δεν είναι να ταιριάζεις ένα κίτρινο μπλουζάκι με μια φούξια φουστίτσα και πράσινα πατούμενα. Αυτό που λέω εγώ είναι άλλο πράγμα που

¹ Για όσους δεν χαμπαριάζουν, αλλά όχι βεβαίως εσύ, Σούλα, που είσαι αυθεντία στην κλασική λογοτεχνία, αναφέρομαι φυσικά στον «Κατά Φαντασίαν Ασθενή».

συνήθως δεν απαντάται σε ακραιφνώς πρακτικής κατεύθυνσης ψυχοσυνθέσεις –και δεν έχει να κάνει με την ικανότητά σου για αόριστη σκέψη (αγγλιστί: abstract thought), ούτε με τη θεωρία του χάους (που ξέρω πως σου είναι ιδιαίτερα προσφιλής ως έννοια).

Οπότε, ας τ' αφήσουμε κι αυτό να πάει στο διάολο κι ας δούμε μήπως μπορούμε να βρούμε καμιά άλλη εξήγηση. Όπως, ας πούμε, να το κάνεις για να τραβήξεις την προσοχή πάνω σου. Ωπ! Σε βλέπω να φορτώνεις εδώ, Σούλα, και είναι ευτύχημα που δεν μ' έχεις εκεί κοντά, να μου σβουρίζεις κανένα βάζο στο ξερό και ανίερο κεφάλι μου! Παναπεί δηλαδή πως εδώ ίσως κάτι να έχουμε.

Δεν λέω –πρόσεξε– πως είναι οπωσδήποτε αυτό... Αν είναι όμως –κι εγώ θα προσποιηθώ για λίγο πως μπορεί και να 'ναι– τότε, Σούλα μου αγαπημένη, έχω χρέος, ως φίλος και θαυμαστής σου, να σου επισημάνω το λάθος σου. Αν και εφόσον βέβαια... Δεν λέμε σίγουρα.

Λοιπόν, Σούλα, θα σου ψιθυρίσω εδώ ένα μυστικό κι αν θες το μοιράζεσαι με τις φιλενάδες σου, αν θες πάλι το κρατάς δι' ιδίαν χρήσιν.

Αν είναι κάτι που ο Μήτσος μισεί όσο σχεδόν τη γκρίνια, αυτό είναι οι αρρώστιες. Το τελευταίο πράγμα που θα έκανε έναν Μήτσο να σε προσέξει είναι η φιλάσθενη κράση σου. Αυτός ο άσχετος που έγραψε την «Κυρία με τας Καμελίας» δεν ήξερε, κυριολεκτικά, πού παν τα τέσσερα. Καθόσον δεν υπάρχει άντρας στον πλανήτη Γη που να συγκινείται με το κατά συνθήκη ιατρικό δράμα μιας γυναίκας που αλλέως πως δεν θα τον ενδιέφερε. Να εξηγούμεθα. Δεν μιλάω για το πραγματικό πρόβλημα –εκεί και ευαισθησία υπάρχει και άπειρα παραδείγματα αφοσίωσης. Για το άλλο μιλάω... για το... κόλπο.

Γιατί, εντάξει, ρε Σούλα, άνθρωπος είσαι κι εσύ (λέμε τώρα...), θα σε πιάσει πονοκέφαλος κάποια φορά. Να το καταλάβω... Αλλά μέρα παρά μέρα; Κι ενδιαμέσως η κοιλιά, το στομάχι, ο αυχένας, ο αστράγαλος, το θυμικό κι εγώ δεν ξέρω τι; Και πώς περιμένεις να το διαχειριστεί δηλαδή ο ταλαίπωρος ο Μήτσος; Με άπειρη υπομονή και εγκαρτέρηση; Πόση υπομονή

πια και πόση εγκαρτέρηση; Τι είναι, αδερφή του ελέους; Μήτσοι είναι ο άνθρωπος και το αίμα του βράζει.

Και πες ότι δεν σε έχει φυλλιαστεί ακόμα. Μια φορά... δυο φορές... εντάξει, να σου φέρει κι ασπιρίνη που λέει ο λόγος... αλλά συνέχεια; Αρχίζει και φρικάρει ο άνθρωπος. «Ορέ τι 'ναι τούτο εδώ το ερείπιο;» αναρωτιέται. Και πάει να βρει καμιά που δεν παθαίνει τίποτα, σαν τη Σέφκα, τη Βουργάρα, για παράδειγμα, που πιάνει την πέτρα (καλά, και άλλα τινά) και τη στύβει. Ή τη φιλενάδα σου τη Βούλα, που πονοκέφαλοι την πιάνουν μόνο με τον δικό της, τον λέχρο, αλλά που έτσι και μυριστεί κοκορέτσι φρέσκο πετάει τη σκούφια της και μαζί ολόκληρο το φαρμακείο –πλην προφυλακτικών.

Δεν πιάνει λοιπόν το κόλπο, Σούλα, κι εδώ είναι που μπλοκάρω με τον τρόπο που σκέφτεσαι. Το βλέπεις και η ίδια πως δεν πιάνει κι αντί να ανακρούσεις πρύμνα και να ψάξεις να βρεις τίποτις άλλο, εσύ συνεχίζεις στο πρόσω ολοταχώς, μέχρι να το στουκάρεις το σκάφος στην ξέρα. Και τι βγάζεις; Άντε, το πολύ μια επιβεβαίωση ότι ο Μήτσος είναι ένα αναισθητο γομάρι και καθόλου δεν συγχινείται από τα φανταστικά σου πάθη και παθήσεις. Αλλά, βρε Σούλα, τώρα θα το μάθουμε ότι ο Μήτσος είναι ένα αναισθητο γομάρι; Πάντα το ξέραμε. Ε, και; Αυτό είναι το ζητούμενο ή να μη μείνεις εσύ ρέστη, να κλαις τη μοίρα σου και το ριζικό σου και ν' αναρωτιέσαι με τις φιλενάδες σου «τι γίνηκαν οι άντρηδοι, γαμώτος;».

Θες μια πάθηση που να κεντρίσει το ενδιαφέρον του Μήτσου και να τον κάνει επιπλέον ν' ασχοληθεί μαζί σου; Πες πως έχεις πάθει σύσπαση των γλουτιαίων ας πούμε κι αν ευκολύνεται να σου κάνει ένα μασάζ, αυτός που ξέρει –και θα με θυμηθείς.

Τη θυμάσαι τη φίλη μου την Τούλα που λέγαμε πριν; Ναι, τη ζωντανή Ιατρική Παθολογία.. Να σου πω πώς θεραπεύτηκε απ' όλες της τις παθήσεις δια μιας και κράτα σημειώσεις.

Έτυχε λοιπόν να λείπει ο σύζυγος ταξίδι –επαγγελματικό της είπε της ίδιας, αλλά με μια γκομενίτσα Νορβηγίδα στη Ρόδο ξέραμε εμείς– και η Τούλα χτυπήθηκε από ένα καλοκαιρινό κρύωμα (θα έλεγε ένας φυσιολογικός άνθρωπος, πλην στη δική της περίπτωση ήταν μια πάθηση με άπειρες επιπλοκές και τέτοιους ιατρικούς όρους που δεν διανοούμαι καν να προσπαθήσω

να θυμηθώ). Όπως τα σπίτια μας ήταν κοντά προσφέρθηκα να της πιάω ότι χρειαζόταν... φάρμακα, τίλιο, ψωμί, νερό, ότι τέλος πάντων. Μου ζήτησε κάτι βιταμίνες μυστήριες, τις βρήκα αφού γύρισα πέντε φαρμακεία και να σου με, αδερφή του ελέους στην κλινήρη φίλη.

Τη βρήκα στο ανάκλιτρο σε πόζα και έκφραση τελείως Κυρία με τις Καμέλιες. Της έδωσα τις βιταμίνες, της έφτιαξα ένα χαμομήλι που δεν ήπιε κι έσπαγα το κεφάλι μου να βρω εύσχημους τρόπους απόδρασης. Σε μια στιγμή η Τούλα μου λέει:

—Μωρέ... με όλο το θάρρος... να σου ζητήσω να μου κάνεις μια εντριβή με το «Αντιγριποζουλάν»;

Εντάξει, ειδικός στις εντριβές δεν με παίρνει να δηλώσω, είτε με «Αντιγριποζουλάν», είτε με πετρέλαιο, αλλά μιας και η ασθενής δεν μπορεί να πει κανείς πως ήταν του πεταματού –άλλο η γκρίνια– έχανα την καρδιά μου πέτρα κι ανασκουμπώθηκα.

Τώρα, όποιος έχει διατελέσει εντριβέας ευειδών θηλέων ξέρει πως το άθλημα αυτό ενέχει και κάποιους κινδύνους, καθόσον, όπως και να το κάνουμε, εμείς οι άρρενες δεν είμεθα κατασκευασμένοι και από ατσάλι –ούτε καν από τσίγκο. Το οποίο, η μια εντριβή έφερε την άλλη και για να μην τα πολυλογώ βρεθήκαμε συντόμως σε μια κατάσταση που έχανε η ασθενής τον θεραπευτή κι ο θεραπευτής την ασθενή.

Και θα μου πεις –και μ' όλο σου το δίκιο, Σούλα– «φτου σου, ρεζίλη, που δεν σεβάστηκες τη συμβία του φίλου σου!» και θα 'χεις απόλυτο δίκιο, αλλά επέτρεψε μου να σου πω –αν δεν το ξέρεις ήδη– ότι σε κάτι τέτοιες περιπτώσεις το τελευταίο που σου περνάει από το μυαλό είναι ο κώδικας φιλικής συμπεριφοράς, πόσο μάλλον όταν είσαι εν γνώσει ότι ο εν λόγω φίλος λαδιά διέπραξε, οπότε, τι είσαι εσύ άλλο παρά ένα άβουλο όργανο στα χέρια της Θείας Δίκης;

Κι έτσι η εντριβή εξελίχθη σε ταϊλανδέζικο μασάζ και μετά σε κογκολέζικο, σε βραζιλιάνικο και μερικών άλλων εθνικοτήτων ώσπου μετά από ολονύκτια εντατική θεραπεία η μεν ασθενής ήταν πια εντελώς περδίκι, ο δε θεράπων, να τον κλαίνε οι κότες κι ευτυχώς που υπήρχαν εκείνες οι βιταμίνες, οι σπάνιες, που είχα φέρει που έσωσαν κάπως την κατάσταση.

Τα σοφά κιτάπια λένε πως όταν σώσεις τη ζωή ενός συνανθρώπου, μετά είσαι αυτομάτως υπεύθυνος γι' αυτόν. Υποθέτω το ίδιο ισχύει και για τις θεραπείες –νά, από πού πηγάζει ο προαιώνιος δεσμός ιατρού και ασθενούς. Οπότε, συμμορφούμενος ο ίδιος με τας γραφάς, συνέχισα κατόπιν ν' ασχολούμαι επιμελώς κι ευσυνειδήτως με την οριστική αποθεραπεία της ασθενούς μου από κάθε νόσον που επί μακρόν την ταλάνιζε. Και μπορώ να πω, με το χέρι στην καρδιά, ότι για όσο διάστημα τουλάχιστον κράτησε η θεραπεία η Τούλα δεν παραπονέθηκε πια ούτε για συνάχι. Αυτά είναι τα θαύματα της φύσεως προ των οποίων η επιστήμη δεν μπορεί παρά –για μια ακόμη φορά– να σηκώσει τα χέρια ψηλά.

Οφείλω δε να ομολογήσω πως τοσούτον απορροφήθηκα από το θεάρεστο τούτο έργο που βαρέθηκα να επιτελώ ώστε συνέχισα θεραπεύων επί εβδομάδες και μήνες μετά, έως ότου οι δρόμοι μας εκ των πραγμάτων μας έφεραν σε διαφορετικές γεωγραφικές συντεταγμένες τον καθένα.

Ένα από τα πράγματα όμως που μου εκμυστηρεύτηκε η Τούλα ίσως αποτελεί το κλειδί που θα μας επιτρέψει να κατανοήσουμε και να ερμηνεύσουμε το φαινόμενο της προτεραιάς φιλάσθeneης κατάστασης της. Μου είπε –όλως εμπιστευτικώς– ότι προ της αποφασιστικής εκείνης εντριβής, που σηματοδότησε την απαρχή μιας ολότελα νέας για κείνη κατάστασης με τον αλεπουδιάρη σύζυγο, είχαν να συννευρεθούν για διάστημα πλέον των δύο ετών.

Δεν ισχυρίζομαι πως αυτός είναι ο λόγος της ψυχοσωματικής διαταραχής που χαρακτήριζε την Τούλα (ως τη σημαδιακή ημερομηνία της εντριβής), αλλά λέω μήπως θα έπρεπε να το συμπεριλάβουμε κι αυτό μεταξύ των άλλων στοιχείων.

Κι εδώ θα μου πεις, και με το δίκιο σου, Σούλα:

—Ρε, φίλε, εδώ στήνουμε πονοκεφάλους ακριβώς για να γλιτώσουμε το κατάπτυστο. Τι μας λες τώρα εσύ;

Μα, ακριβώς αυτό, αγαπημένη μου Σούλα. Μήπως... λέω μήπως... το κατάπτυστο με τον Μήτσο δεν είναι ακριβώς το ζητούμενο στην περίπτωσή μας; Μήπως, αν αντί του συγκεκριμένου Μήτσου είχαμε να κάνουμε με άλλον Μήτσο να μην

νιώθαμε την ανάγκη να καταφύγουμε σε τέτοιου είδους τερτίπια, αλλά τουναντίον να επιδιώκουμε το έως τώρα απευκταίον;

Μήπως δηλαδή έχουμε στοιχηματίσει σε λάθος αλόγατο και μας φάγαν τζάμπα τα λεφτά μας οι bookies; Λέω εγώ τώρα...!

Έτσι κι αλλιώς η συνταγή είναι πεπαλαιωμένη και εις τας Ευρώπας τουλάχιστον έχει περιπέσει σε αχρηστία προ πολλού. Είχε ξεκινήσει σαν άμυνα από τις γιαγιάδες και τις μανάδες που «λιγοθυμούσαν» έτσι και «τις στενοχωρούσαν» ή όταν βρίσκονταν σε δύσκολη θέση (να κατηγορηθούν, ας πούμε, πως εθεάθησαν να χαριεντίζονται με τον πλανόδιο μανάβη ή τον γαλατά), οπότε τρέχαν όλοι να φέρουν τα άλατα ή σε κάπως πιο τραβηγμένες περιπτώσεις τον γιατρό και έτσι το πρόβλημα, που παρ' ολίγον να προκαλούσε την άκαιρη αποχώρηση της παθούσης από τον σκληρό κι άδικο τούτο κόσμο, ξεχνιόταν –έστω και προσωρινά– οπότε δινόταν χρόνος στην άμεσα ενδιαφερομένη προκειμένου να εκτιμήσει την κατάσταση, να επανασυνταχθεί και να επινοήσει μια πειστική γραμμή υπεράσπισης.

Πάει δηλαδή κάπως έτσι:

Ο Σύζυγος: (κάτι σε Φούντα με ολίγον Καλογήρου) Αληθεύει, μωρή, αυτά που μου είπαν ότι σε είδαν ψουψουψού και μουμουμού με τον μανάβη;

Η Σύζυγος: (κάτι σε Χατζηαργύρη με ολίγη Βούρτση) Εγώ, Φόντα μου;... Ααααα... χάνεται ο κόσμος από γύρω μου...

Λιγοθυμία...

Μια Δεία: (κάτι σε Τζόλη Γαρμπή) Τα άλατα! Γρήγορα τα άλατα!...

Ο Σύζυγος: Πουλχερίτσα μου! Τι έπαθες; Εγώ φταίω, ο κακούργος!...

Πανικός! Θειάδες, ανεψιές, μανάδες, υπηρέτριες, να τρέχουν πάνω-κάτω και γύρω από τη λιγοθυμισμένη...

Ο Σύζυγος: Τον γιατρό, βρε παιδιά! Ένας να φωνάξει τον γιατρό!

Μάνα της παθούσης: (κάτι σε Ντίνα Κώνστα) Σώπα εσύ, κακούργε! Καμάρωσε τώρα τα κατορθώματά σου! Καμάρωσε! Χάνω το παιδί μου!....

Ο Σύζυγος: Μα εγώ...

Μια άλλη θεία: Σιωπή! Μην σ' ακούσει και γίνει χειρότερα το κορίτσι!

Με τα πολλά η παθούσα δίνει κάποια αμυδρά σημεία ζωής...

Η Σύζυγος: Πού είμαι;... Πού βρίσκομαι;...

Ο Σύζυγος: Πουλχερίτσα μου!... Ζεις;...!!!

Η «Μητέρα» (σταυροκοπιέται): Ευτυχώς, Αγία Σωφρονία μου, το έκαμες πάλι το θαύμα σου και σώθηκε το παιδί μου!

Η Σύζυγος (με φωνή που μόλις ακούγεται): Τι έπαθα; Γιατί νιώθω τόσο αδύναμη;

Ο Σύζυγος: Τίποτις, Πουλχερίτσα μου, τίποτις. Μια μικρή αδιαθεσία ήτουνε και πέρασε.

Η πρώτη θεία (κεραυνοβολώντας τον υπαίτιο με το βλέμμα): «Μια μικρή αδιαθεσία» που παραλίγο να το χάσουμε το κορίτσι μας;

Ο Σύζυγος: Μα... εγώ...

Η «Μητέρα»: Σιωπή, ανάλγητε! Σιωπή μην έχουμε τα ίδια.

Και το πράγμα τραβούσε έτσι ολόκληρη τη μέρα (κι αν το κάζο ήταν σοβαρό και την επομένη). Η Πουλχερίτσα ξαπλωμένη στο ανάκλιτρο αναρρωνύουσα με το σύνολο του γυναικόκοσμου του σπιτιού να σχηματίζει προστατευτικό κλοιό γύρω της και τον άκαρδο (πλην θορυβημένο τώρα Φόντα) να έχει λάβει απαγορευτικό προσέγγισης... και βέβαια ούτε λόγος πια για την ατασθαλία με τον μανάβη, αφού η αντίδραση της κατηγορηθείσης κι από μόνη της συνηγορεί περίτρανα για την παντελή της αθωότητα.

Μια παραλλαγή της ασθένειας εκτάκτου ανάγκης είναι «η καρδιά της μάνας». Όποιος είχε (ή έχει) μάνα γνωρίζει πολύ καλά πόσο εύθραυστη είναι η υγεία του εντελώς ξεχωριστού αυτού πλάσματος. Διάφορες ασθένειες ενσχύπτουν σε διαφορετικές

περιστάσεις, ανάλογα της σπουδαιότητας του συμβάντος και είναι όλες από πολύ σοβαρές έως άκρως επικίνδυνες, καμιά όμως δεν παρουσιάζεται με τέτοια συχνότητα και ένταση όπως η καρδιά!

Σε μια χαμηλής προτεραιότητας κρίση παρουσιάζεται, ως πούμε, υπό μορφή ταχυπαλμίας –που αν όμως δεν τύχει της κατάλληλης προσοχής από τους παρευρισκόμενους μπορεί να εξελιχθεί σε ισχαιμικό επεισόδιο, δύσπνοια, ακόμα και σε ολική απώλεια των αισθήσεων, συμπτώματα όμως που παύουν να υφίστανται, ως δια μαγείας, όταν οι άμεσα ενδιαφερόμενοι αποφασίζουν να ευθυγραμμιστούν απολύτως με την άποψη της παθούσης –προκειμένου να αποφύγουν τα χειρότερα.

...που είναι φυσικά η καρραμπινάτη και σε πρώτη ζήτηση διαθέσιμη καρδιακή κρίση.

Ας εξετάσουμε το φαινόμενο εκ του σύνεγγυς.

Επιστρέφει ο πατέρας στο σπίτι κι ανακαλύπτει πως έχουν κοπεί, φως, νερό και τηλέφωνο. Τρελαίνεται ο άνθρωπος και μπήζει τις φωνές.

Πατέρας: (Βρισιές της αρεσκείας σας εδώ, κατά προτίμηση υποδηλούσες σεξουαλική συνεύρεση ενεργητικού τύπου με διάφορους αγίους, αγίες, οσίους και οσίες του καθ' ημάς χριστιανικού εορτολογίου ή και ιερά σύμβολο –ανάλογα με τη δημιουργική φαντασία του καθενός) Τι τα κάνατε τα λεφτά (πάλι βρισιές) που σας άφησα για να πληρώσετε τους (παθητικώς συνευρισκόμενους) λογαριασμούς; Ε;

Μητέρα (προσπαθώντας να κερδίσει χρόνο): Λεφτά; Τι λεφτά, Πότη μου; Μου άφησες εμένα λεφτά;

Πατέρας (συνεχίζοντας την ενεργητική συνεύρεση με αγίους και αγίες): Δεν σου άφησα από προχθές να πληρώσεις την (πομπεμένη) ΔΕΗ;

Μητέρα: Α, για τη ΔΕΗ ήτανε; Εγώ νόμισα πως ήταν για το φροντιστήριο των παιδιών...

Πατέρας: Το (τιμημένο) το φροντιστήριο δεν το πλήρωσα εγώ ο ίδιος, σαν (κίναϊδος) την περασμένη βδομάδα;

Μητέρα: Α, το πλήρωσες; Πού να ξέρω εγώ η κακομοίρα;... Μου λέτε ποτέ τίποτα σ' αυτό το σπίτι;

(Προσοχή... εδώ μπαίνουμε στη ευθεία για την κρίση μέσω του παράπουνου.)

Πατέρας: Τι τα 'κανες, μωρή βλαμμένη; Πάλι στον Φάντη τ' ακούμπησες;

Μητέρα (κινήσεις μεγάλης τραγικού στην Επίδαυρο): Ααα-αχ!... Δεν νιώθω καλά... Η καρδιά μου...

Γιος και κόρη (εν χορώ): Μαμά!!!...

Πατέρας: Βρε άστα αυτά και δεν περνάνε σε μένα...

Μητέρα (κίνηση slow motion κατάρρευσης στον καναπέ): Τις σταγόνες μου... τις σταγόνες...

Γιος και κόρη (εν χορώ): Τις σταγόνες της μαμάς!

Πατέρας (καθόλου σίγουρος τώρα): Βρε Καλλιοπίτσα...

Μητέρα: Σβήνω... χάνομαι...

Πατέρας (στα τέκνα): Γρήγορα... Τις σταγόνες της μαμάς...

Οι σταγόνες καταφθάνουν, η μαμά σώζεται στο παρατσάκ, για μια ακόμη φορά. Προφανώς κάποιος άγιος που δεν πρόλαβε να κανονίσει ο άντρας της έβαλε το χέρι του.

Πατέρας (της τρίβει τα χέρια –άγαρμπα): Βρε Καλλιοπίτσα, μας έσκιαξες πάλι... Τι έχουμε πει; Δεν έχουμε πει να μην στενοχωρείσαι;

Μητέρα (ξέψυχα): Πώς να μη στενοχωριέμαι;... Σκλάβα σας είμαι όλη μέρα, να σας πλύνω, να σας ταΐσω, να σας ξεσκατίσω... και νά το ευχαριστώ!...

Πατέρας: Σώπα, βρε κουτό! Είπαμε εκεί μια κουβέντα κι εσύ πρέπει να το πάρεις αμέσως κατάκαρδα; Να μας βρει καμιά συμφορά και να τρέχουμε;

Μητέρα: Μα να με κατηγορείτε κι από πάνω;...

Πατέρας: Σώπα, βρε αδερφέ... Εις την ρήμην του λόγου... Αλλά καλά, βρε Καλλιοπίτσα, τα λεφτά για τη ΔΕΗ κάπως

παρέπεσαν, χάθηκαν, εξαερώθηκαν... δεν πειράζει... Όμως του τηλεφώνου; Του νερού;...

Η μητέρα φέρνει το χέρι της στο στήθος της –τύφλα να ‘χει η Παξινού.

Μητέρα: Νά τα τσιμπήματα πάλι... Νά τα!... Αααάχ!... Τις σταγόνες... τις σταγόνες...

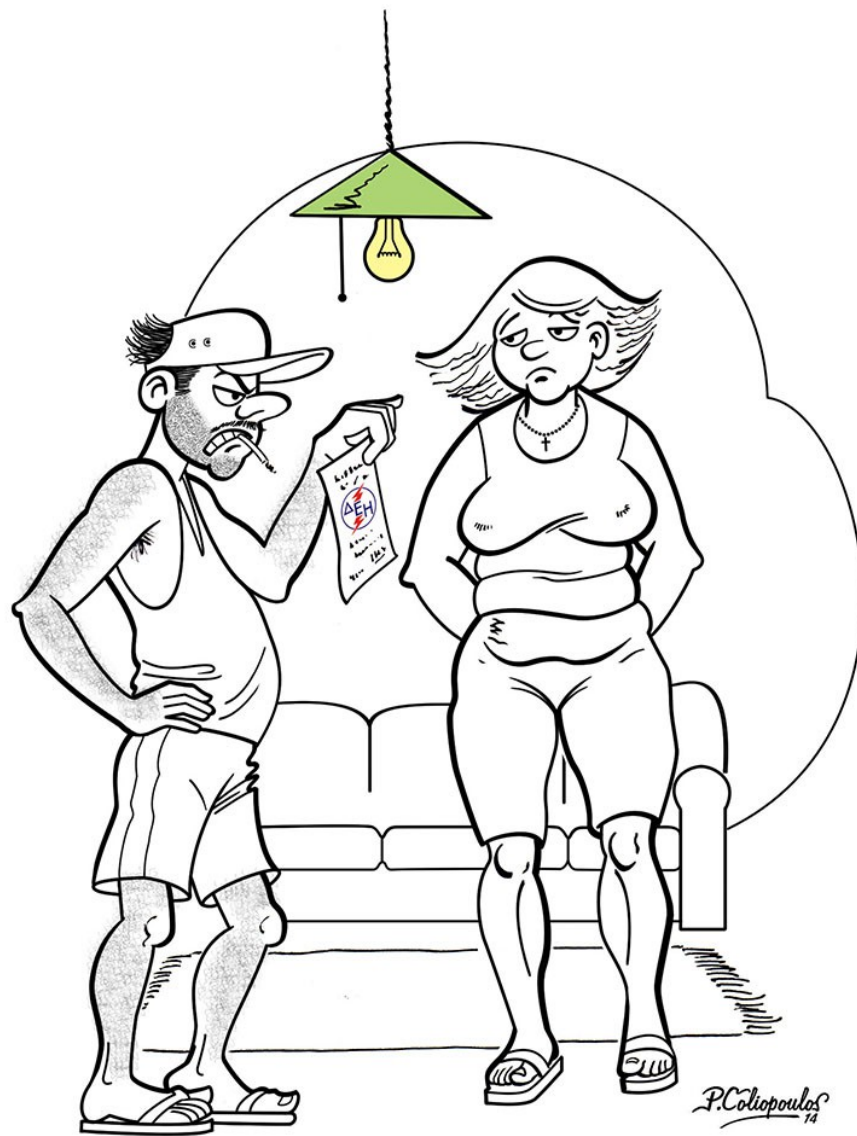
Και το θέμα λήγει εδώ. Από αρχαιοτάτων χρόνων η μάνα έχανε κουμάντο στο σπίτι της, με τη βοήθεια των σταγόνων, κι ο ηλίθιος ο πάτερ φαμίλιας καμάρωνε πως αυτός ήταν γενικός δερβέναγας, τρομάρα του!

Και ναι μεν αυτές είναι παλιές και δοκιμασμένες τεχνικές, Σούλα, και καλά κάναμε που τις μνημονεύσαμε, για να θυμούνται οι παλαιοί και να ξεστραβώνονται οι νεότεροι, πλην όμως πάει πια, πέρασε η μπογιά τους κι αν εξυπηρέτησαν τη μάνα σου και τη γιαγιά σου δεν πάει να πει πως θα γίνει το ίδιο και με σένα, αφενός μεν διότι άλλαξαν οι καιροί, αφετέρου δε επειδή έμαθαν στο μεταξύ πέντε πράγματα και οι Μήτσοι και δεν μάσανε πια. Άσε που, για μια ακόμη φορά, έρχονται αυτές οι –θου κύριε φυλακή τω στόματί μου– ξετσιπίωτες των τέως σοσιαλιστικών δημοκρατιών που δεν νογάνε από τέτοια κόλπα και τζιριτζάτζολες (πού να τα μάθουν, στα κολχόζ;) και μας χαλάνε την πιάτσα. Καθόσον... κωλύεσαι ασθενούσα, κυρία Σούλα; Μηδέν πρόβλημα και μην ενοχλείσαι ποσώς να ξεκουνηθείς από το κρεβάτι του πόνου. Υπάρχει και η Ρουσλάνα, Παναγιά κοντά της, ένα παιδί να σου φύγει το καφάσι, που δεν παθαίνει ούτε συνάχι, που λέει ο λόγος, και είναι πρόθυμη να σ’ αντικαταστήσει επαξίως και με το παραπάνω σε κάθε τι που εσύ θα ήθελες μεν να υποκύψεις πλην, λόγω της ασθениκής σου κράσης, αδυνατείς ν’ ανταποκριθείς.

Κάτσε εκεί, να σου ρίχνει βεντούζες η κουμπάρα και να κλαίτε αμφότερες, εν αγαστή συγχορδία τη μαύρη σας τη μοίρα. Κι αν λάχει κοιτάξτε να παρηγορηθείτε και συναμετάξυ σας καθόσον Μήτσος δεν βλέπω να σας προκύπτει με τα μυαλά που κουβαλάτε κι αν προκύψει λίγες θα ‘ναι οι μέρες του καθόσον

μόλις φυλλιαστεί τη μηχανή δεν υπάρχει περίπτωση να μη λαιχίσει.

Κι εσείς ν' αναρωτιόσαστε μετά, κάνοντας κατανάλωση στις φθίνουσες βιομηχανίες χαρτομάντηλων, τι γινήκαν οι άντρηδοι επιτέλους!

Το Πρόβλημα με την Αλήθεια

Εδώ, Σούλα, να μου επιτρέψεις να κάνω μια εκ βαθέων ομολογία και με την ευκαιρία να εκφράσω κι εγώ, ο άχαρος, ένα πικρό παράπονο, γιατί, μη νομίζεις και οι άντρηδοι έχουν ψυχή και (αραιά και πού) νιώθουν κι αυτοί αδικημένοι.

Όλη μου τη ζωή αναρωτιόμουν γιατί πάντα –μα πάντα– όταν μου ζητούσαν οι φιλενάδες σου τη γνώμη μου έβρισκα τον διάολό μου.

—Πώς σου φαίνεται το καινούργιο μου φουστάνι; ερχόταν η ερώτηση (για ν' αρχίσουμε από τα πιο απλά).

—Χάλια, απαντούσα εγώ αυθορμήτως. Καθόσον είναι πέντε νούμερα μικρότερο από το νούμερό σου και κατά συνέπεια σε φοράει αυτό, δεν το φοράς εσύ.

Εννιά φορές στις δέκα είχαμε μούτρα που κράταγαν μέρες, βδομάδες, μήνες και χρόνια σε κάποιες περιπτώσεις. Η δέκατη ήταν ακόμα χειρότερη καθόσον εμπεριείχε κλάμα γοερό κι απαρηγόρητο με ταυτόχρονη εκτόξευση κατηγοριών και χαρακτηρισμών που, από σεμνότητα, προτίθεμαι να αποσιωπήσω εδώ πέρα.

Το λάθος ήταν φυσικά αποκλειστικά δικό μου. Καθόσον απάντησα αυθορμήτως, όπως θα απαντούσα στον Μπάμπη αν με ρώταγε –που δεν θα με ρώταγε– πώς μου φαινόταν το παντελόνι που μόλις αγόρασε από έναν πλανόδιο Κινέζο γυρολόγο και που ήδη του διαλυόταν στις ραφές. Λάθος όμως –το επαναλαμβάνω. Γιατί –κι εδώ βρίσκεται η ειδοποιός διαφορά– η φιλενάδα

δεν ρώταγε τη γνώμη μου, ούτε και είχε καμιά έγκαψη να μάθει την αλήθεια. Μου έδινε απλώς την ευκαιρία να απαντήσω με τον μοναδικό αποδεκτό τρόπο. Εκφράζοντας δηλαδή την ίδια με κείνη γνώμη. Όχι πως θα ήταν κι αυτό μια απλή διαδικασία δηλαδή...

Θα έπρεπε να πω:

—Θεά είσαι, μανάρι μου! Μπουκιά και συχώριο! Μιλάμε εδώ δηλαδή και μπιπ τα φορέματα!

Η δικιά μου η Σούλα θα έκανε κόνξες.

—Έλα τώρα..., θα απαντούσε σεμνά. Δεν με κάνει χοντρή;

Όπου εγώ θα έπρεπε να διαρρήξω μετ' αγανακτήσεως και ιεράς οργής τα μιάτιά μου.

—Χοντρή εσύ;!!! Ο Χριστός κι ο Απόστολος! Μα είσαι καλά, κοριτσάκι μου; Κοιτάχτηκες στον καθρέφτη; Το φόρεμα τονίζει περίτρανα τις άψογες γραμμές σου!

—Πήρα δυο κιλά, μωρέ... Πρέπει να τα χάσω...

—Έχεις περιθώρια για άλλα πέντε. Μη λες κουταμάρες. Άλλες θα σκότωναν για να έχουν το σωματάκι σου (παιδί μου εσύ ζημιάρικο)!

—Ναι, αλλά το χρώμα... Δεν είναι κάπως;

Το χρώμα ήταν όντως «κάπως», γιατί η φούξια με το κίτρινο, το λαχανί και το σκατί δεν είναι ακριβώς ο ιδανικός συνδυασμός, πλην αυτό είναι κάτι που ο ερωτώμενος οφείλει να κρατήσει για τον εαυτό του.

—Μια χαρά είναι το χρώμα. Ταιριάζει με τα μάτια σου.

—Μπα, θα το πάω πίσω... Δεν μ' αρέσει.

Κι ορίστε που εγώ θα έβγαινα λάδι, έχοντας πράξει το καθήκον μου στο ακέραιο, με τη Σούλα να έχει την κρίση μου τώρα σε περίοπτη θέση, αντί για τα μούτρα και το δράμα το διαχρονικό που εισέπραξα εκφράζοντας (αφελώς) αυτό που πίστευα.

Γιατί, η Σούλα η δικιά μου, όπως εσύ, Σούλα μου, όπως όλες οι Σούλες του γνωστού σύμπαντος, για το μόνο που δεν ενδιαφέρεστε είναι η αλήθεια —ειδικά όταν δεν σας συμφέρει.

Οι άντρηδοι, οι περπατημένοι άντρηδοι, από κάτι τέτοια έχουν βγάλει το κακό τους όνομα σαν ψευταράδες. Καθόσον ξέρουν πολύ καλά ότι η μοναδική περίπτωση να συνεννοηθούν μαζί σας, χωρίς διπλωματικά επεισόδια κι ένοπλες συρράξεις, είναι να σας αραδιάζουν τα ψέματα που επιθυμείτε ν' ακούσετε.

—Ωραία κοπέλα η φίλη μου η Κική, ε, Μήτσο μου; του ρίχνεις το παραγάδι του ανυποψίαστου, Σούλα.

Αν γελαστεί και πει «ναι, πολύ ωραία» την έβαψε δια βίου.

—Α, ώστε τη λιγουρεύεσαι, ε;

—Μα, εγώ...

—Άσε και ξέρουμε τι γουρούνια είσατε όλοι σας. Λίγο να σας κουνήσει την ουρά της μια παστριχιά και τρέχετε από πίσω με την γλώσσα απέξω. Αλλά έτσι είναι... Η Σούλα στο σπίτι, σκλάβα, να μαγειρεύει, να ξεσκατίζει, να χτυπιέται από το πρωί ως το βράδυ για να γυρίζει ο αφέντης από 'δώ κι από 'κει με την κάθε εξώλης και προώλης.

Η Κική φυσικά τίθεται αυτομάτως σε καραντίνα ενώ εσύ, Μήτσο, καθίστασαι δακτυλοδεικτούμενος και καταχωρείσαι ως ύποπτος πολλαπλού τσιλιμπουρδίσματος κι ένας θεός ξέρει τι άλλων βαρέων και ανθυγιεινών αμαρτημάτων. Για χρόνια θα σου χτυπάει μετά την «περίπτωση της Κικής» κι άντε να την πείσεις εσύ τώρα ότι την εν λόγω Κική ούτε να τη φτύσεις, πόσο μάλλον να αμαρτήσεις μαζί της (όχι δηλαδή πως αν σου καθόταν το γκομενάκι θα φώναζες το Ηθών να σε γλιτώσει...).

Και μια και ήρθε (αναπόφευκτα) πάλι η κουβέντα στα γκομενικά...

Με τον Μήτσο είσατε φίλοι –τουλάχιστον έτσι πιστεύει αυτός, ο μούργος, που δεν έχει διαβάσει τη διατριβή μας περί φιλίας των γυναικών. Στην πραγματικότητα τον καλοκοιτάς, Σούλα, κι ευκαιρία γυρεύεις να του τα ρίξεις μια βροχερή βραδιά (εκ του ασφαλούς εννοείται). Πλην ο εν λόγω Μήτσος, όπως όλοι οι Μήτσοι, που δεν ξέρουν να εκτιμούν τα αληθινά χαρίσματα μιας γυναίκας, αλλά θαμπώνονται από την εξωτερική (εφήμερη, το σημειώνω) λάμψη, τυγχάνει φιλοκαψούρης με τη Γωγώ. Η οποία Γωγώ, εκτός του ότι περπατεί στον δρόμο και γκρεμίζο-

νται τα μαστόρια από τις σκαλωσιές, έχει και πεντέξι πτυχία, μάστερ, διδακτορικά και δεν συμμαζεύεται και θεωρείται γενικώς το πρώτο σπιρτοκούμπουρο εντός κι εκτός της παρέας.

Έρχεται τώρα ο καψούρης Μήτσος (τρομάρα του!) και σε ρωτάει:

—Ρε συ, φιλενάδα... Αυτή τη Γωγώ εσύ πώς την κόβεις, να 'ούμ';

Εσύ πώς να την κόβεις, Σούλα μου; Σε απέρितτο και σεμνό κιβούρι νεκροφιλημένη την κόβεις, αλλά δεν γίνεται βέβαια να μολογήσεις τέτοια πράγματα στον ξένο άνθρωπο. Παίρνεις το λοιπόν εκείνη τη διφορούμενη έκφραση αμηχανίας, του τύπου: «Τι να σου πω τώρα;... με φέρνεις σε δύσκολη θέση... Να σου πω ό,τι ξέρω για την πάρτη της θα φρίξεις σύσκαρος...» και λες:

—Ε, τι να πω;... Δεν το ξέρω και τόσο καλά το κορίτσι...

—Τη γνώμη σου, επιμένει ο καψούρης.

—Εντάξει..., υποχωρείς στο τέλος εσύ. Καλή είναι, δεν μπορώ να πω...

Οι τρεις τελίτσες στο τέλος της πρότασης εμπεριέχουν πάντα το αδυσώπητο «αλλά» και μέχρι εκεί του Μήτσου του κόβει.

—Αλλά;... σε βοηθάει.

—Τίποια, μωρέ, προσπαθείς, δήθεν, να ελιχθείς εσύ, Σούλα. Διαδόσεις... Εγώ δεν τα πιστεύω... Μια χαρά κορίτσι είναι.

—Τι διαδόσεις; επιμένεις ο μούργος, που έχουν αρχίσει να τον ζώνουν τα φίδια.

—Είπαμε, δεν τα πιστεύω...

—Ποια, βρε Σούλα;

—Να... ότι δήθεν μόνο σιδηρόδρομος δεν έχει περάσει από πάνω της. Κακοήθειες και ζήλιες. Δεν ξέρεις τώρα πώς είναι αυτά; Σε κάποιον δεν θα του κάθισε κι αυτός άρχισε να λέει... Μη δίνεις σημασία.

—Εγώ πάλι γιατί δεν έχω ακούσει τίποτα; απορεί ο Μήτσος αποσβολωμένος.

—Αμ εσένα σου ‘χει μείνει μυαλό; γελάς δήθεν καλοπροαίρετα εσύ, Σούλα. Αλλά μην πιαστούμε από μια μικρή αφορμή και τη βγάλουμε την κοπέλα βιζιτατζού...

—Βιζιτατζού;!!!

—Που λέει ο λόγος!...

—Τι μου λες, βρε παιδί μου! Ακούγονται τέτοια πράγματα;

—Δεν είπαμε; Ο κόσμος είναι κακός. Εδώ σ’ ένα πάρτυ πας και διαδίδεται πως έκανες παρτούζα. Τα ξέρουμε τώρα αυτά.

—Παρτούζα η... Γωγώ;!!!

—Που λέει ο λόγος. Μην ακούς τις διαδόσεις. Εδώ πήγαν να το βγάλουν και λεσβία το κορίτσι!

—Λεσβία, η... Γωγώ;!!!

—Είπαμε. Οι κακές οι γλώσσες. Εμένα πάντως δεν μου την έπεσε για να πω με σιγουριά.

Πάει η Γωγώ. Την αποδόμησες σύσκαρη μέσα σε πέντε λεπτά και με το γάντι, Σούλα. Ο Μήτσος ακόμα θα τρέχει.

Καθόσον, πώς να το κάνουμε, έχεις το χάρισμα να πλάθεις την πραγματικότητα κατά πως σε βολεύει. Κι όσο για την αλήθεια... ποιος σκοτίστηκε; Στο κάτω-κάτω κι έτσι να μην έχουν τα πράγματα τη στιγμή αυτή μην το αποκλείουμε πως κάποια άλλη στο εγγύς ή το απώτατο μέλλον αυτή την τροπή μπορούν να πάρουν.

Γιατί ποιος μου υπογράφει εμένα υπευθύνως πως κάποια στιγμή δεν μπορεί όντως η Γωγώ να θελήσει να δοκιμάσει καντινίς από το «απαγορευμένο»; Ε; Ποιος είναι τέλειος; Κανείς. Και ποιος μπορεί να εγγυηθεί πως δεν τα φέρνει έτσι η ζωή και η ποτάνα η κενωνία ώστε να βρεθεί το κορίτσι στην ανάγκη και ν’ αναγκαστεί να βγει στη βίζιτα; Το αποκλείουμε;

Κι αν έρθουν έτσι τα πράγματα, ποιος χαλές θα έρθει να σου πει εσένα, Σούλα, πως είχες κάνει λάθος εκτίμηση; Ε; Τώρα, αν η αλήθεια του Μήτσου δεν είναι συμβατή με την αλήθεια τη δική σου, εσύ φταις ή ο καλός θεός που τα ‘φτιαξε έτσι τα πράγματα για να μη βαριόμαστε;

Θα σου πω μια προσωπική μου εμπειρία και είμαι σίγουρος πως θα συνεννοηθούμε, πόσο μάλλον που ο ρόλος ο δικός μου με φέρνει ασυζητητί από κάτω.

Έχω μια φίλη (μην πιάσουμε τώρα τις φιλοσοφίες περί φιλίας μεταξύ των δυο διαφορετικών ζώϊκών ειδών – προσοχή: δεν λέω, αν πρόσεξες, «μεταξύ των δύο φύλων»). Φίλη λοιπόν που θα ονομάσουμε εδώ συμβολικά Ματούλα.

Η Ματούλα λοιπόν και νόστιμη είναι και έξυπνη και με γνώσεις και με πτυχία και με πλούσιο ψυχικό κόσμο (μέσα κι έξω) και με απ' όλα. Με τη Ματούλα συμφωνούμε σ' ένα σωρό πράγματα και υπολογίζω τη γνώμη της (όσο μου επιτρέπει η όποια γνώση έχω του χάους που λέγεται γυναικεία ψυχосύνθεση) στα περισσότερα θέματα πλην ελαχίστων εξαιρέσεων. Εκεί (στις εξαιρέσεις) διαφωνούμε, αλλά έχω μάθει να το πάω προσεκτικά γιατί, όπως όλες σας –και εννοώ ΟΛΕΣ σας– Σούλα, έτσι και η Ματούλα δεν έχει ΠΟΤΕ άδικο και δεν κάνει ΠΟΤΕ λάθος. Μπορεί να σου αραδιάζει πεντακόσιες περιπτώσεις όπου εσύ έχεις πέσει έξω (με ημερομηνίες), αλλά δεν μπορεί να βρει ούτε μια όπου η ίδια τα έχει κάνει μαντάρα. Και αν (σπανίως) βρει τότε σίγουρα δεν θα φταίει εκείνη, αλλά οι συνθήκες, η παλιοκατάσταση, η παλιανθρωπιά των άλλων, ο καιρός ή το γήπεδο που ήταν βαρύ κι αυτή η κουφάλα ο ρέφερης που τα 'χει μαγκώσει.

Επαναλαμβάνω, Σούλα, για να το εμπεδώσεις, πως η εν λόγω φίλη είναι ιδιαίτερα έξυπνη. Με άψογο γούστο στη μουσική, με τα βιβλία της, με τα δοκίμιά της, με το θέατρο, με ότι θες... μέχρι από πολιτική σκαμπάζει και σου κάνει κάτι αναλύσεις να σου φύγει ο τάκος! Σε όλα της σένια κι ωραία, πλην ενός. Από κενιματόγραφο σκράπας των σκραπώνε και λίγα που λέω. Ένα μυστήριο πράγμα! Της αρέσει μεν το άθλημα, πλην όση προπόνηση και να της κάνεις, όσο φροντιστήριο... «να, μωρή, έτσι είναι ο παλμός», δεν γίνεται τίποτις. Απλά, το κορίτσι δεν το έχει. Κάτι «θρίλερ» της κακιάς ώρας βλέπει κι ανάθεμα αν ήξερε πέντε ταινίες από τις λεγόμενες «κλασικές». Ναι, είχε δει, λέει, την «Καζαμπλάνκα», πριν δεκαπέντε χρόνια (όχι που της έκανε εντύπωση δηλαδή), είχε ακούσει ότι εκεί έπαιζε ο Μπόγκαρτ, αλλά ποιος ήταν αυτούνος και ποια ήταν η κυράτσα

που έπαιζε μαζί του... μη ρωτάς. Όσο για την υπόθεση... κάπου στο Μεξικό δεν διαδραματιζόταν; Τι ήταν η ιστορία; Θα σας γελάσει... Κάποιοι μάλλον που θέλαν να πάνε στην Καζαμπλάνκα και δεν τους άφηναν οι Γερμανοί. Βαρετά πράγματα... Ούτε ένα ζόμπι... ούτε μια βωντού... Μιλάμε για σούπα!

Έκανα το λάθος να της βάλω να δει μια φορά τον «Κλέφτη της Βαγδάτης», με τον Ντάγκλας Φαίρμπανκς, και μόνο που δεν αποκοιμήθηκε! Έκτοτε με έχει κατατάξει στο μυαλό της σαν τον μούχλα που δεν σκαμπάζει Χριστό πέρα από τον βωβό και που δεν έχει ελπίδα σωτηρίας.

—Δεν ξέραμε να χάνουμε την ώρα μας με τα ζόμπι, την πείραζα εγώ.

—Δεν βλέπω ζόμπι, ερχόταν η κοφτή απάντηση.

Καθόσον γυνή είπαμε, άρα από χιούμορ... κορμάρα!

Προσπάθησα να της εξηγήσω επανειλημμένως ότι ο κινηματογράφος προϋπήρξε της «χρυσής δεκαετίας του 80», αλλά χαμένος κόπος.

Μετά, μια μέρα, μου πέταξε θριαμβευτικά έναν τίτλο.

—«Cat People», μου λέει.

—Ναστάζια Κίνσκυ, της απαντάω μηχανικά.

—Όχι, μου λέει. Αυτό του '47.

Έμεινα αποσβολωμένος. Η Ματούλα είχε δει έργο (και μάλιστα ασπρόμαυρο!!!) του '47!!! Μα εδώ πια αναποδογύριζε ο άξονας της Γης και θα μας άδειαζε όλους στο διάστημα!

—Αυτό είναι έργο, μου λέει. Να το δεις οπωσδήποτε.

Έχοντας ήδη μια-δυο τραυματικές εμπειρίες από «αριστουργήματα» που μου είχε προτείνει μουλάρωσα.

—Δεν θα το δω, της λέω.

—Δες το και θα με θυμηθείς, μου λέει εκείνη.

Κοιτάω στο IMDB, το βρίσκω. Όπως το περίμενα ήταν ένα Β' monie, απ' αυτά που σκάρωναν τότε στο γόνατο, με παγχο-

σμίως άγνωστους Β' μονίε ηθοποιούς κι έναν ακόμα πιο άγνωστο (παγκοσμίως) σκηνοθέτη με γαλλικό επώνυμο.

Ήταν σαν να το είχα δει, αλλά για να 'χω τη συνείδησή μου ήσυχη το κατέβασα και στήθηκα να το απολαύσω.

Και φυσικά βλαστήμησα την ώρα και τη στιγμή.

Τηλεφωνιόμαστε με τη Ματούλα.

—Λοιπόν; με ρωτάει. Το είδες;

—Το είδα, λέω.

—Λοιπόν;

—Έχοντας πλήρη επίγνωση των κινηματογραφικών γνώσεων και γούστου αυτού που μου το πρότεινε δεν μπορώ να ρίξω το φταιξιμο σε άλλον πλην του εύπιστου εαυτού μου, ομολόγησα.

—Τι; Δεν σ' άρεσε;

—Δεν έχω τίποτις εναντίον των σχολικών παραστάσεων, δήλωσα. Αρκεί να μην μ' αναγκάσει κανείς να τις παρακολουθώ.

—Δεν σ' άρεσε!

Υπήρχε όλη η καταφρόνια του σύμπαντος σ' αυτή τη διαπίστωση.

—Ματούλα, της λέω ψύχραιμα. Έχεις όλα τα χαρίσματα του κόσμου, αλλά από κενιματόγραφο...δεν. Άστο. Δεν είναι αυτό σπορ για σένα.

Εννοείται πως άκουσα τον αναβαλλόμενο και είμαι σίγουρος πως αν δεν ήταν ψυχοπονιάρα και με καρδιά μάλαμα δεν θα μου ξαναμιλούσε στον αιώνα τον άπαντα.

Ούτε στιγμή όμως δεν πέρασε από το μυαλό της, Σούλα, ότι μπορεί να είχα δίκιο. Απλά, η αλήθεια η δική μου δεν ήταν συμβατή με τη δική της —επομένως η δική της ήταν η σωστή. Απλό, απλούστατο!

Κι εδώ καλό θα ήταν ν' ανοίξουμε μια παρένθεση, Σούλα, για να μελετήσουμε, φευγαλέα έστω, κάτι στατιστικά στοιχεία που με προβληματίζουν γιατί ανατρέπουν με τρόπο κατάφωρο τον νόμο των πιθανοτήτων. Σε μια διάσταση απόψεων μεταξύ δυο

ενδιαφερομένων μερών είναι μαθηματικά αδύνατον να έχει πάντα δίκιο το ένα μέρος και πάντα άδικο το άλλο. Απλά, δεν βγαίνουν τα νούμερα! Διαφωνείς ας πούμε με δέκα διαφορετικά άτομα, Σούλα, για δέκα διαφορετικούς λόγους. Και στις δέκα περιπτώσεις έχεις δίκιο κι έχουν άδικο. Με κοιτάς απορημένη, ξέρω, γιατί δεν καταλαβαίνεις πού βρίσκεται το πρόβλημα. Φυσικό το βρίσκεις, με το δικό σου το μυαλό, εσύ να έχεις πάντα δίκιο κι εκείνοι πάντα άδικο. Για σένα δεν υφίσταται κανένα παράδοξο. Έτσι έχει η φυσική τάξη των πραγμάτων κι έτσι θα παραμείνει στον αιώνα τον άπαντα. Ναι, αλλά η επιστήμη έχει πρόβλημα με τέτοιου είδους στατιστικές, Σούλα.

Για να σου δώσω να το καταλάβεις καλύτερα... Είναι σαν να ρίχνεις ζάρια δέκα φορές συνέχεια και δέκα φορές συνέχεια να σου 'ρχονται εξάρες. Να σου αλλάζουν τα ζάρια, μην τυχόν και είναι πειραγμένα, και να φέρνεις άλλες δέκα φορές εξάρες. Ε, δεν γίνεται, ρε Σούλα μου! Κάποια στιγμή θα κοιτάζει ο διάλογος αλλού και θα σου 'ρθει και κάνα ντόρτι.

Δεν σε έπεισα, ε;

Άστο κι ας γυρίσουμε στη φυσική απέχθεια που τρέφεις για την αλήθεια (όταν αυτή δε σε συμφέρει –και για να πούμε του στραβού το δίκιο, εννιά στις δέκα δεν σε συμφέρει). Έχουμε κι εδώ ένα λογικό παράδοξο και καλύτερα λέω να το εξετάσουμε μπας και μας οδηγήσει σε τίποτα συμπεράσματα.

Οι άντρηδοι είναι γεννημένοι ψεύτες και ως εκ τούτου καθόλου άξιοι εμπιστοσύνης, έτσι Σούλα;

Τον ρωτάς, ας πούμε, τον Μητσάρα...

—Πού ήσουν;

—Με τα παιδιά, σου λέει.

Και με τα παιδιά ήταν, πλην παραλείπει να σου πει πως μετά, αφού άφησε τα παιδιά στο καφενείο, τούτος εδώ πέρασε από εκείνη την, θου κύριε φυλακή τω στόματί μου... την περιπτερού τη Φωφώ όπου πιάκανε το πίτσι-πίτσι με τις ώρες κι ευτυχώς που τους είδε η φιλενάδα σου η Σωτηρία, που γύριζε το χορίτσι από βίζιτα, και σου άνοιξε τα μάτια! Και αν του το πεις τι θα σου πει;

—Ναι, ρε Σουλίτσα... Πέρασα να πάρω τσιγάρα.

Ενώ εσύ, σε παρόμοια περίπτωση, κυρία!

—Πού ήσανε, ρε Σούλα; ρωτάει ο άχρηστος, αραχτός στον καναπέ να μελετά το «Στοιχείμα».

—Με τα κορίτσια, στην Πόπη, απαντάς εσύ ετοιμόλογα.

Και βέβαια λες την πάσα αλήθεια. Καθόσον στις Πόπης είχες πάει —«αν δεν πιστεύεις πάρτην τηλέφωνο»— κι αν μετά, φεύγοντας, έπεσες πάνω στον Πότη, που είναι κύριος με τα ούλα του, και σου πρότεινε μια βολτίτσα με την καινούργια του κούρσα στη Βαρυμπόμπη κι εσύ —για να μην τον προσβάλλεις τον άνθρωπο— είπες το ναι, αυτό έχει να κάνει απλά με μια διαβολική σύμπτωση (κι όχι, ποτέ, με πρόθεση) κι αν παραλείπεις αυτή τη μικρή κι ασήμαντη λεπτομέρεια στην αναφορά σου προς τον Μήτσο είναι για ν' αποφύγεις τις κουβέντες και τα δράματα, καθόσον είναι γνωστόν τοις πάσι τι φοβερός ζηλιάρης είναι ο άχρηστος, ειδικά —και τελείως αδικαιολόγητα— με τον Πότη, που τον έχει πάρει με στραβό μάτι και μπήχτη τον ανεβάζει, πέφτουλα τον κατεβάζει.

Δεν είναι ψέματα η αποσιώπηση μιας λεπτομέρειας προκειμένου να προστατεύσεις την οικογενειακή σου γαλήνη, αλλά και τον ίδιο τον Μήτσο από μια εντελώς αναίτια ψυχική ταλαιπωρία, Σούλα. Το καθήκον σου πράττεις εσύ.

Κι εδώ βρίσκεται η διαφορά ανάμεσα στα δυο περιστατικά. Το μεν ψέμα του Μήτσου κρύβει υστεροβουλία και παληανθρωπιά, καθόσον όλοι ξέρουμε πως τη φέρνει γύρω-γύρω τη Φωφώ, ενώ η δική σου αποσιώπηση μιας ασήμαντης λεπτομέρειας εμφορείται από ευγενή και αλτρουιστικά κίνητρα. Συγκρίνονται αυτά τα δυο; Μην τρελαθούμε τελείως τώρα!

Φοράς εκείνο το κοντούλι ας πούμε και ζητάς από αφέλια κι από την καλή σου την καρδιά τη γνώμη του Μήτσου.

—Σαν νταμιτζάνα ανάποδη, σου λέει.

Αυτό είναι γαιΐδουριά και ειπώθηκε για να σε μειώσει, να σου κόψει τα φτερά. Δεν έχει καμιά σχέση με την αλήθεια.

Όταν τώρα εσύ του λες πως δείχνει σαν χεσμένος στο χαμηλοκάβαλο το παντελόني που επιμένει να φοράει, του λες την κα-

θαρή αλήθεια και προσπαθείς να τον προστατέψεις, μη γίνει σούργελο στους μαχαλάδες και γελάνε μαζί του οι γάτες.

Περνάει ας πούμε η θεογομενάρα και πέφτουν οι δίσκοι από τα γκαρσόνια ενώ ο Μήτσος κοντεύει να πάθει εγκεφαλικό (που –Παναγιά μου σχώρα με– αμήν και πότε!). Σε βάζει τώρα εσένα ο διάλογος, Σούλα, να το σκαλίσεις...

—Καλύτερη είναι αυτή από μένα; ρωτάς τον έκθαμβο.

Τώρα, αν είχε μισό γραμμάριο φιλότιμο, ο ρεζίλης ο άντρας, τι θα ‘πρεπε να σου πει; «Καμιά δεν σε φτάνει εσένα, Σουλάρα μου!» δεν θα ‘πρεπε να σου πει; Καθόσον, αν μη τι άλλο, αυτό υπαγορεύουν οι καλοί τρόποι. Κι ας μην το πιστεύει. Τώρα δηλαδή τον έπιασε ο πόνος να ‘ναι ειλικρινής; Πλην, αντί γι’ αυτό λαμβάνεις ένα...

—Ρε, Σούλα, τι πίνεις και δεν μας δίνεις;

Και σ’ αφήνει κόκκαλο!

Η αλήθεια είναι πως η ειλικρίνεια του Μήτσου είναι επιλεκτική. Την ξεχνάει όταν θέλει να σου κρύψει κάτι που τον συμφέρει εκείνον και τη θυμάται όταν πρόκειται να ταπεινώσει εσένα. Και έχει και το θράσος να σου ζητάει τα ρέστα!

—Το πλέρωσες, μωρή, το ηλεκτρικό; σε ρωτάει.

—Το πλέρωσα, του λες, γιατί δεν υπάρχει λόγος να τον ανησυχήσεις πολλώ δε μάλλον να του δώσεις λογαριασμό για το συνολάκι εκείνο που είχαν σε ασυναγώνιστη τιμή και γαμώτο μου, στο κάτω-κάτω δεν δικαιούσαι κι εσύ, ως άνθρωπος, μια ατασθαλία, που σ’ έχει φάει η κουζίνα και η λάτρα του αφέντη που γυρίζει και τα θέλει όλα έτοιμα;

—Και τότενες γιατί μας το κόψανε; επιμένει ο λέχρος.

—Ξέρω ‘γώ; του λες εσύ φουρκισμένη –και με το δίκιο σου, Σούλα. Εγώ το ‘κοψα; Αυτοί το κόψαν. Μπορεί να ‘γινε λάθος.

Και πάει ο Μήτσος και τσακώνεται με τους ΔΕΗτζήδες και του δείχνουν τους λογαριασμούς... «ορίστε, κύριε, είστε μείον». Κι απορεί ο Μήτσος... «μα πώς;». Και του λένε οι καλοθελητάδες... «για κοιτάζτε τους λογαριασμούς σας... υπάρχει η σφραγίδα “εξοφλήθη”;»

Κι έρχεται ο Μήτσος και σου ζητάει τους λογαριασμούς κι εσύ δεν τους βρίσκεις καθόσον «κάπου θα παράπεσαν» και τα λαμβάνει στο κρανίο ο Μήτσος και σου κατεβάζει δέκα καντήλια κι επτά-οχτώ συλλείτουργα και τελικά βρίσκονται οι λογαριασμοί –και είναι άνευ στάμπα «εξοφλήθη»... Και γίνεται ακόμα πιο Τούρκος ο Μήτσος.

—Δεν τους πλήρωσες, μωρή; σε αρπάει από τα μούτρα.

Και παίρνεις εσύ το μισοκακόμοιρο, Σούλα...

—Δεν θυμάμαι, Μήτσο μου. Είχα την εντύπωση...

—Και τα λεφτά που σου άφηκα, μωρή, τι τα ‘καμες; ωρύεται ο παθός.

Απορείς τώρα εσύ, Σούλα...

—Για τη ΔΕΗ μου τ’ άφηκες, Μήτσο μου;

—Αμ γιατί σου τ’ άφηκα;

Εδώ είναι ώρα να επιστρατεύσουμε τα μεγάλα μέσα, Σούλα. Δάχρυ και θλίψη για την αδικία που σου γίνεται. Πρωταγωνιστείς στο «Είμαι μια δυστυχισμένη» και τύφλα να ‘χει η Μάρθα Βούρτση!

—Κι εγώ που νόμισα πως μου ‘καμες δώρο για τα γενέθλιά μου, ξεσπάς σ’ αναφιλητά εσύ. Αλλά έπρεπε... σνιφ, σνιφ... να το καταλάβω... κλαψ... κλαψ...

Καθόσον γνωρίζεις πολύ καλά, Σούλα, πως ένα πράγμα που δεν μπορούν ν’ αντιμετωπίσουν οι άντρηδοι είναι το γυναικείο κλάμα. Χάνουν τελείως τον ειρμό τους και αποπροσανατολίζονται. Το σιχαίνονται όταν συμβαίνει, γιατί δεν είναι ντιπ καταντίπ ζα, να μην υποπτεύονται πως πρόκειται για μηχανή, αλλά ακόμα κι έτσι τα φτύνουν. Επιπλέον, δεν υπάρχει άντρας στον πλανήτη Γη που να θυμάται γενέθλια, οπότε τα βάζεις κάθε που σε βολεύει και πορεύεσαι μια χαρά ποντάροντας στην αβεβαιότητα και τις τύψεις του λέχρου.

—Καλά, βρε χαζό..., δαγκώνει τη φόλα ο Μήτσουλας. Δεν είπαμε και τίποτα... Άντε, χρόνια πολλά.

Και μη βγει καμιά λουμπίνα να μου πει πως αυτό είναι ένα μεγαλοπρεπέστατο ψέμα, έτσι Σούλα; Γιατί αυτό λέγεται, με απλές κουβέντες, επιβίωση.

Και πώς αλλιώς θα επιβιώσει μια ανίσχυρη γυναίκα μέσα σ' αυτή την κόλαση της ανδροκρατούμενης κοινωνίας αν δεν πιάσει την αλήθεια και την μετατρέψει σε κάτι άλλο –όχι, προς θεού, σε ψέμα!– που θα της επιτρέψει να πορευτεί και να επιπλεύσει σ' αυτά τα εχθρικά ύδατα όπου караδοχούν οι καρχαρίες με παντελόνια, έτοιμοι να την κάνουν μια χαψιά.

Αν κάποιος έχει καμιά καλύτερη ιδέα, να μας την πει τώρα, για να ξέρουμε.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ !
ΓΕΝΙΚΩΣ

ΠΥΡ, ΓΥΝΗ
& ΘΑΛΑΣΣΑ
PAULO GOELHO

Η Ευδίηση της Σούλας

Λένε για τους ελέφαντες, που έχουν μνήμη ελέφαντα, λέει, και που δεν ξεχνάνε ποτέ το καλό ή το κακό που θα τους κάνεις και το κρατάνε, λέει, μανιάτικο –το κακό ιδίως– ώσπου μια ωραία ημέρα, εκεί που δεν το περιμένεις, έρχονται και σε πλερώνουν όχι μόνο με το ίδιο νόμισμα αλλά με αυξημένο τόκο, επιτόκιο, ΦΠΑ, τέλος επιτηδεύματος και ΕΜ-ΦΙΑ, και δεν ξέρεις από πούθε σου ήρθε το αστροπελέκι. Αν γλιτώσεις –από τύχη μιλάμε– θα το θυμάσαι κι εσύ το χουνέρι μέχρι το τέλος του βίου σου και θα βλέπεις ελέφαντα σε φωτογραφία και θα τρέχεις –με το αναπηρικό στο φουλ.

Όλοι ξέρουν για το χαρακτηριστικό αυτό του ελέφαντα, Σούλα, αλλά λίγοι γνωρίζουν ότι, σε σύγκριση με σένα, ο ελέφαντας είναι ένας φευγάτος γεράκος που πάσχει από προχωρημένο στάδιο Αλτσχάϊμερ.

Εσύ, Σούλα μου, που δεν θυμάσαι την προπαίδεια του δύο, που δεν είσαι σίγουρη αν ο Μωάμεθ ο Πορθητής ήττουσε αυτός που σούβλισε τον Αθανάσιο Διάκο στον Μαραθώνα ή ο άλλος στον οποίον είπε το Μολών Λαβέ ο Λεωνίδας (αυτόν τον τελευταίο τον θυμάσαι, ένεκα που ήταν παιδαρος με κοιλιακούς στο «300»), που δεν θυμάσαι τι νούμερο σώβρακο φοράει ο Μήτσος και του φέρνεις πάντα κάτι αντίσκηνα (από το πανέρι), εσύ λέω, Σούλα, θυμάσαι με ανατριχιαστικές λεπτομέρειες την κουβέντα που σου είπαν τριάντα χρόνια πριν, όταν σ' έπιακαν –σαν παιδί κι εσένα– με τον αρραβωνιάρη της κουμπάρας της Λούλας (που δεν έφταιγες η ίδια βέβαια) κι έκτοτε μαλλιοτραβιόσατε κάθε που σας δίνεται η ευκαιρία.

Κανέννας Μήτσος, απανταχού της Υδρογείου, δεν γνωρίζει αυτό σου το χαρακτηριστικό, Σούλα. Και οι ελάχιστοι που το φυλλιάζονται –ένεκα παθόντες– δεν του δίνουν την πρέπουσα σημασία και την πατάνε (ξανά και ξανά). Ορίστε, εγώ, ο ειδικός, και ασχολούμαι στο τέλος της συμβουλευτικής μου επιστολής, αντί ν' αρχίσω μ' αυτό. Μυστήριο το γιατί. Ίσως επειδή δεν μπορεί να το χωρέσει το περιορισμένων δυνατοτήτων μυαλό μας. Ίσως επειδή τούτο εδώ το χαρακτηριστικό σου είναι εντελώς ξένο με την νοοτροπία μας. Βλέπεις, Σούλα, μεταξύ μας οι άντρηδοι μπορεί να τσακωνόμαστε, να λέμε ο ένας τον άλλο χοντρομαλάκα, να παίζουμε τις μπουνιές και μετά να πίνουμε μαζί πέντε τσίπουρα και να πηγαίνουμε στο γήπεδο παρέα, να κράζουμε τα απίστευτα παλτά που φόρτωσε φέτος στην ομαδάρα ο πρόεδρος. Από τον τσακωμό δεν θυμόμαστε τίποτις. Βριστήκαμε, δαρθήκαμε, εκτονωθήκαμε... πάμε παρακάτω.

Εσύ όμως θυμάσαι την κουβέντα που σου είχε πει ο Μήτσος το 1978, στο νηπιαγωγείο. «Χοντρή» δεν σε είπε; Α, ρε Μήτσο, καφερέ, μαύρο φίδι κολοβό που σ' έφαγε!!! Θα 'ρθει μια μέρα, μα είκοσι χρόνια μετά, μα σαράντα, μα εξήντα, που θα πλερώσεις με τόκο κι επιτόκιο.

Πας στην Τράπεζα να πούμε για κείνο το δάνειο που ζητάς, να σώσεις την επιχειρησούλα σου που καταρρέει και που αν δεν της κάνεις σοβαρές ενέσεις σε ρευστό σε βλέπεις να καταλήγεις, στην καλύτερη περίπτωση, στον Κορυδαλλό, με τα παλιόπαιδα τ' ατίθασα, και στην χειρότερη τρίτο χαρτόκουτο αριστερά στον πεζόδρομο Αιόλου και Ευριπίδου γωνία.

—Να πάτε στην προϊσταμένη, σου λένε.

Πας στην προϊσταμένη, σε κόβει αυτή με κείνο το αυστηρό βλέμμα της Εξουσίας...

—Τι θέλετε; σε ρωτάει σκουντούφλικα.

Της λες εσύ τι θες –με άσχημα προαισθήματα να σε ζώνουν ήδη.

—Δώστε μου τα χαρτιά σας, σε διατάζει αυτή.

Απιθώνεις εσύ ολόκληρο το πάκο που κουβαλάς πάνω στο γραφείο της και περιμένεις, όρθιος, γιατί δεν σου είπε να καθίσεις.

Ρίχνει η προϊσταμένη μια μπλαζέ ματιά στο χαρτομάνι...
Ξαφνικά βλέπεις το ξιτισμένο της μούτρο να φωτίζεται.

—Χλέμπουρας Αθανάσιος; σε ρωτάει μελετώντας ένα εκ των ντοκουμέντων.

—Μάλιστα, λες εσύ μουδιασμένος, γιατί δεν ξέρεις ποτέ τι ράμματα μπορεί να ‘χει μαζεμένα η Εξουσία για την πάρτη σου.

—Ο επιλεγόμενος, πάλαι ποτέ, και «στραβοσουγιάς»; ξαναρωτάει η έτσι με μια υποψία κακού χαμόγελου στην κατά τα άλλα ολύμπια κατατομή της.

—Ν... ναι..., λες εσύ, ακόμα πιο μουδιασμένος, γιατί έχουν να σε αποκαλέσουν έτσι από τότε που κυνηγούσες τσόνια με το λάστιχο στα μποστάνια της Καλαμπάκας.

Σε κόβει πάνω από τα χαρτιά η προϊσταμένη και το χαμόγελο το κακό γίνεται χειρότερο –και πιο πλατύ.

—Εμένα με θυμάσαι; σε ρωτάει.

Κωλώνεις εσύ, κομπιάζεις... Πού να τον θυμάσαι τούτον τον μπόγο –και γιατί; Αλλά σηκώνει να δηλώσεις άγνοια που βρίσκεσαι στην ανάγκη της; Δεν σηκώνει.

—Γνωστή η φυσιογνωμία..., μουρμουράς με την ηλίθια έκφραση που παίρνουν οι άνθρωποι που δεν μπορούν να θυμηθούν κάποιον που επιμένει πως τους θυμάται.

—Η Σούλα είμαι, σε πληροφορεί η δικιά σου χαιρέκακα.

—Αααα!..., λες εσύ και πολεμάς να βρεις μια Σούλα, να την ανασύρεις από τη θολωμένη σου μνήμη –επί ματαίω.

—‘Ημασταν στο νηπιαγωγείο μαζί, σε βοηθάει η γνωστή.

—Ααααα! Ναι!!!... Βέβαια! Η Σούλα!!! ξαναλές εσύ πιο ζωηρά τώρα κι ανάθεμα αν τη θυμήθηκες.

—Η... «βαρέλω», εξηγεί η Σούλα αμείλικτη. Έτσι δεν με φώναζες, καμάρι μου;

Διαισθάνεσαι πως αυτό δεν είναι καλό. Δεν είναι καθόλου, μα καθόλου καλό, αλλά κάνεις μια προσπάθεια.

—Η Σούλα! ξανα-αναφωνείς με ανάπηρο ενθουσιασμό. Τι κάνεις, βρε Σούλα; Πολύ χαίρομαι που σε ξαναβλέπω.

Το (κακό) χαμόγελο σβήνει από την ταλαιπωρημένη από άπειρες μακαρονάδες με σάλτσα από γιουβέτσι και μπόλικο τριμμένο τυρί πρόσοψη της Σούλας. Επιστρέφει στη μελέτη των ντοκουμέντων.

—Ζητάς δάνειο, να καταλάβω..., σου πετάει περιφρονητικά.

—Ε, σαν παιδί κι εγώ..., δοκιμάζεις ν' αστειευτείς εσύ –τρομάρα σου.

Η Σούλα αγνοεί φυσικά το φθηνό πνεύμα.

—Έχεις φέρι όλα τα δικαιολογητικά; σε ρωτάει ξερά.

—Βεβαίως, λες εσύ δείχνοντας τη στοίβα μπροστά της.

Η Σούλα τα ξεφυλλίζει ενοχλημένη.

—Δεν βλέπω πουθενά κλείσιμο ισολογισμού των ετών 1988-89, σου λέει ξινά.

—Ο λογιστής είπε ότι δεν χρειάζεται, ψελλίζεις εσύ δειλά. Καθόσον...

—Ο λογιστής δεν ξέρει τι του γίνεται, σε αποστομώνει η Σούλα. Να φέρεις κλείσιμο ισολογισμού 1988-89 ειδάλλως δεν γίνεται τίποτις.

—Μα..., τραυλίζεις εσύ.

Αλλά η Σούλα έχει σπρώξει (περιφρονητικά) το χαρτομάνι προς το μέρος σου και έχει πάψει ν' ασχολείται μαζί σου.

Τι να κάνεις, τα μαζεύεις και τρέχεις στον λογιστή. Αυτός σηκώνει τα χέρια ψηλά... «Δεν ξέρουν τι τους γίνεται», διαμαρτύρεται. Τσακωνόσαστε, τον πείθεις... Σου βρίσκει τον ισολογισμό. Δυο μέρες αργότερα παρουσιάζεσαι ξανά στη Σούλα.

—Πάλι εσύ εδώ; σου γκρινιάζει.

—Έφερα τον ισολογισμό, δηλώνεις υπερηφάνως.

—Ποιον ισολογισμό; σε ρωτάει.

—Του 1988-89...

Η Σούλα πιάνει το χαρτί από τις άκρες, για να μη λερωθεί, το επιθεωρεί με μια ξινισμένη έκφραση...

—Δεν χρειάζεται, σου λέει μετά και σε στέλνει!

—Μα εσύ...

—«Εσείς», σε διορθώνει ξερά.

—Εσείς..., ξεκινάς να λες.

Σε αγνοεί παντελώς.

—Τριτεγγυητή έχεις; σε διακόπτει.

—Τι τριτεγγυητή; απορείς εσύ.

—Αμ τι, έτσι θα σου δώσουμε δάνειο; Χωρίς να εξασφαλιστεί η Τράπεζα; Τι μας πέρασες, για φιλανθρωπικό ίδρυμα;

—Μα... βάζω ενέχυρο το σπίτι μου! εξανίστασαι εσύ.

—Άλλο αυτό κι άλλο η εγγύηση, στο ξεκόβει η Σούλα.

—Και τώρα;...

—Να φέρεις τριτεγγυητή.

Να φέρεις τριτεγγυητή μια κουβέντα είναι, γιατί πού να βρεις ήρωα που να δεχτεί να βάλει το κεφάλι του στον ντορβά για τα ωραία σου τα μάτια; Τέλος πάντων, βρίσκεις εκεί έναν μπάρμπα λίγο γκαγκά, τον μπουρδουκλώνεις, τον φέρνεις στο φιλότιμο, υπόσχεσαι να τον γηροκομήσεις, τον κουβαλάς στη Σούλα.

—Ο τριτεγγυητής, της τον παρουσιάζεις υπερηφάνως.

Ούτε που καταδέχεται να τον κοιτάξει.

—Με τις εισφορές στο ΙΚΑ είμαστε εντάξει; σε ρωτάει.

Πέφτεις από τα σύννεφα εσύ.

—Τι σχέση έχουν οι εισφορές στο ΙΚΑ; ανακράζεις.

—Α, χωρίς πιστοποιητικό από το ΙΚΑ ότι είσαι ενήμερος ασφαλιστικώς δεν γίνεται τίποτις, σε πληροφορεί ατάραχη η Σούλα.

—Μα και ποιος δεν χρωστάει στο ΙΚΑ; εξανίστασαι εσύ.

Η Σούλα σηκώνει τους ώμους αδιάφορα.

—Αυτό είναι κάτι που δεν αφορά την τράπεζα, σου λέει.

Κι άντε ξανά τρεχάματα κι άντε να φιλάς κατουρημένες ποδιές... Με τα πολλά, ένα μήνα αργότερα, έχεις συμπληρώσει όλες τις επιθυμίες της Σούλας.

—Και τώρα τι κάνουμε; τη ρωτάς. Πότε λαμβάνω το χρήμα;

—Τώρα περιμένουμε, σου λέει. Πότε θα συνεδριάσει η επιτροπή δανείων, να μελετήσει τον φάκελό σου και να αποφανθεί... Αν κι εφόσον και όταν... Έξι μήνες και βάλε.

—Μα εγώ καίγομαι! ανακράζεις εσύ στα πρόθυρα εγκεφαλικού.

—Ας πρόσεχες, σου λέει η Σούλα.

Και έχεις την αμυδρή υποψία πως αναφέρεται στο περιστατικό του νηπιαγωγείου και όχι στις επιχειρηματικές σου επιδόσεις.

Τελικά περνούν βδομάδες και μήνες... οι πιστωτές σου έχουν κάνει το μαγαζί φύλλο και φτερό και βρίσκεσαι μισό βήμα από τα σκαλοπάτια του Κορυδαλλού όταν σου έρχεται ένα ραβασάκι από την τράπεζα να σου γνωστοποιήσει πως «το δάνειο που ζητήσατε εκρίθη επισφαλές κι ως εκ τούτου απερρίφθη».

Κι όλα αυτά για ένα «βαρέλω» που εκστόμισες σαρανταπέντε χρόνια πριν!

Ξέρω, Σούλα, πως εσύ, διαβάζοντας αυτή την τραγική ιστορία-παράδειγμα, διαρρηγνύεις τα ιμάτιά σου διαμαρτυρομένη εντόνως πως εσύ δεν είσαι έτσι. Γιατί, Σούλα μου, κοντά στα άλλα έχεις κι αυτό το κουσούρι –κατ' εσέ προσόν: Είσαι πάντα, αλλά ΠΑΝΤΑ, η εξαίρεση στον κανόνα. Όλοι (ες) οι άλλοι (ες) μπορεί να είναι σκάρτοι (ες), εσύ ποτέ!

Εσύ ποτέ δεν θα μπορούσες να χαρακτηριστείς από εκδικητικό μένος. Ποτέ! Εκτός κι αν...

Αν, ας πούμε, αυτός ο λέχρος ο Μήτσος σου την κάνει την στραβή –αποδεικνύοντας αυτό που ήδη ξέρεις, ότι τελικά «όλοι οι Μήτσοι ίδιοι είναι»– και σε καταστήσει κερατού. Θα μπορούσες

φυσικά να το 'χες κάνει κι εσύ το παραπάτημα, αλλά, εννοείται πως στη δική σου περίπτωση αυτό θα ήταν ένα μικρό, απειροελάχιστο ολίσθημα, μια στιγμιαία παραβασούλα, η ώρα η κακιά, ένα ασήμαντο πταίσμα δηλαδή, ουδόλως συγκρινόμενο με το ειδεχθές κακούργημα του εγκληματικού Μήτσου.

Τη στραβή, Σούλα, κατά την επιστήμη, τη μαθαίνεις επτά φορές στις δέκα από τους άλλους –καμιά φιλενάδα που (πάντα) θέλει το καλό σου ή κανέναν παλιόπουστα που δεν χρωστάει καλό– δυο φορές (στις δέκα) εξ' ιδίας αντιλήψεως και μια φορά (στις δέκα) από τον ίδιο τον παραπτωματολόγο –γιατί, ναι, υπάρχουν και τέτοιοι στόχοι που πιστεύουν πως αν ομολογήσουν τις αμαρτίες τους θα λάβουν άφεση.

Όποια και να 'ναι η πηγή σου, Σούλα, εσύ είσαι σίγουρη 100% πως η ζημιά έγινε, ακόμα κι αν οι ενδείξεις είναι ελλιπείς και η αμφιβολία θα έβαζε σε σκέψεις ακόμα και στρατοδίκη τον καιρό της Χούντας. Καθόσον εσύ ξέρεις πολύ καλά, Σούλα, πως είναι στον χαρακτήρα του Μήτσου να σου την κάνει τη λαδιά –κι αν δεν σου την έχει κάνει αυτή τη φορά θα σου την κάνει οπωσδήποτε την άλλη. Και δεν μετράει καθόλου υπέρ αυτού το ότι τον έχεις, εδώ και καιρό, στη νηστεία, μια με κείνους τους πονοκέφαλους, μια που είσαι κουρασμένη, μια που πέφτουμε στις «δύσκολες μέρες» του μηνός και μια που νυστάζεις. Τουναντίον, αυτό είναι μια επιπλέον απόδειξη της ενοχής του ερίφη, ο οποίος, αν είχε φιλότιμο, θα κρατιόταν περιμένοντας πότε θα ευαρεστηθείς εσύ να τον ευεργετήσεις, αντί να τρέχει με την γλώσσα όξω πίσω από τη μια και την άλλη αντροχωρίστρα.

Εννοείται πως, με εξαίρεση τη μια φορά που θα πέσεις πάνω στο ψώνιο που θα ομολογήσει το έγκλημα αφ' εαυτού του, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, μωρέ μακάρι και να τον έχεις πιάσει με τα σώβρακα κατεβασμένα, ο λέχρος θα αρνηθεί την ενοχή του μετά βδελυγμίας αντικρούοντας κατηγορίες και στοιχεία με επιχειρήματα που ούτε μικρά παιδιά δεν θα σκέφτονταν. Εσύ βέβαια, Σούλα, δεν πτοείσαι, καθόσον το δικαστήριο που έχεις συγκαλέσει, με σένα πρόεδρο, εισαγγελέα και ένορκο, μόνο μια απόφαση εκδίδει κι αυτή είναι... ισόβια. Κι αντίθετα με την έξω κοινωνία, εδώ, όταν λέμε ισόβια εννοούμε ισόβια. Όσπου να κλείσει τα μάτια του, να τον πάρει ο Χάρος και να ησυχάσει ο

άπιστος Μήτσος θ' ακούει σε πρώτη ευκαιρία για το ασυγχώρητο αμάρτημα που διέπραξε και για τη μεγαλοφυχία τη δική σου, Σούλα, που τον συχώρεσες.

Αλλά αυτό δεν είναι το χειρότερο που μπορεί να συμβεί στον άχαρο τον Μήτσο σε μια τέτοια περίπτωση. Αυτό είναι στην πραγματικότητα το «ελαφρύ», το ξώφαλτσο, που επιβάλλεται μόνο στις περιπτώσεις (ειλικρινούς ή όχι, δεν μας ενδιαφέρει) μεταμέλειας. Εκεί που ο λέτσος, αφού προσπαθήσει να τα μπαλώσει με το κλασικό «δεν είναι αυτό που νομίζεις» κι αφού φάει τη φόλα αναγκαστεί να ομολογήσει πως ήταν «η ώρα η κακιά» και να υποσχεθεί πως δεν θα το ξανακάνει στον αιώνα τον άπαντα. Εκεί εντάξει, Σούλα... Δεν τον συγχωρείς βέβαια –με τίποτα– αλλά τον κρατάς και του ρίχνεις και τα ισόβια που λέγαμε για να 'χει να πορευέται. Στο γήπεδο να θέλει να πάει με τους άλλους λεχρίτες του πετάς ένα «νομίζεις πως ξέχασα αυτό που μου 'κανες με τη Γωγώ, την κουμπάρα;» και τον επαναφέρεις στην τάξη. Κοντρόλ μέχρι αηδίας! Μέχρι να τσακίσει εντελώς, ο κοπρίτης, και να αποδεχτεί τη μοίρα του τη μαύρη ή να κατέβει μια μέρα στο περίπτερο για τσιγάρα και να χάσει τον δρόμο της επιστροφής (και ν' απορείς μετά εσύ, Σούλα, γιατί σου το έκανε εσένα αυτό;).

Όμως υπάρχει και η άλλη περίπτωση –κάπως πιο σπάνια βέβαια, αλλά υπάρχει. Να την κάνει δηλαδή τη λαδιά ο Μήτσουλας με τη Γωγώ, την κουμπάρα, αλλά, αντί να κάθεται ν' απολογείται και να δικαιολογεί τ' αδικαιολόγητα, να σου ρίξει μια πόρτα που να είναι όλη δική σου και να την κάνει με το τσουλί (που τι της βρήκε, Παναγία μου;!!!) για άλλη γη, άλλα μέρη.

Αυτό, Σούλα, δεν είναι μια απλή προδοσία, είναι η εσχάτη των προδοσιών κι αν μπορούσαμε να επικαλεστούμε τον στρατιωτικό κώδικα εν καιρώ πολέμου επισύρει τυφεισμόν κατ' επανάληψιν και με συνοπτικές διαδικασίας.

Γιατί, εντάξει... πες πως –όπως όλοι του σιναφιού του– σκέφτεται με το κάτω κεφάλι και πράττει αναλόγως. Δεν μπορείς να περιμένεις τίποτις καλύτερο, έτσι δουλεύει το μυαλό τους... Θα σου την κάνει τη ζημιά. Αργά ή γρήγορα, κρυφά ή φανερά, το κέρατο δεν το γλιτώνεις. Όμως άλλο αυτό κι άλλο να

σε παρατήρει για μια άλλη (που κι αυτήν θα κερατώσει αργότερα, αλλά αυτό δεν μας ενδιαφέρει προσώρας)! Καθόσον το ν' αφήσει τη γνωστή συμφορά –που συνήθισε και κουμαντάρει– για μια άλλη, εντελώς άγνωστη κι αχαρτογράφητη, δείχνει πως, πέραν του σεξουαλικού, ο Μήτσος έχει πάθει κι άλλες ζημιές με δαύτηνα κι αυτές οι ζημιές δεν είναι από τα πράγματα που είσαι διατεθειμένη εσύ, Σούλα, να κατανοήσεις και να δεχτείς. Γιατί εδώ σε ακυρώνει. Σου ρίχνει Χ! Σου κάνει block, ρε παιδί μου και με τι μούτρα θα βγεις μετά εσύ στην κοινωνία;... «Αυτή είναι η Σούλα που της πήρε η Γωγώ τον (γκόμενο, σύζυγο, αρραβωνιάρη... διαλέξτε)».

Στην περίπτωση αυτή, Σούλα, νομιμοποιείσαι να τον κυνηγήσεις τον λέχρο μέχρι την Κόκκινη Μηλιά, μέχρι να πατήσει μαύρο χιόνι κι ακόμα παραπέρα! Μέχρι να πει «ήμαρτον» και να σουρθεί στα πόδια σου ικέτης, οπότε θα έχεις εσύ την ικανοποίηση να του δώξεις μια και να τον στείλεις να γίνει ένα με το χαλί. Γιατί εσύ ξέρεις –κι εγώ ξέρω πως το ξέρεις– Σούλα, ότι αυτά που λένε «δεν χτυπάμε τον εχθρό όταν είναι πεσμένος» είναι φιλοσοφίες του κώλου, για να περνάει η ώρα. Μα αν δεν τον ποδοπατήσεις, τον αχρείο, όταν βρίσκεται κάτω, πότε θα τον ποδοπατήσεις, όταν περπατεί κορδωμένος και άνετος στον δρόμο με το πουτανί αλά μπρατσέτα;

Μωρέ του δίνεις να καταλάβει, του μπουχέσα, κι άστους να λένε. Κι αν τύχει και σου 'χει βάλει και στεφάνι... Ωχ! Φίδι μαύρο κολοβό που τον έφαγε! Καθόσον τότε είναι που θα του πάρεις μέχρι και τα σώβρακα, Σούλα. Μέχρι και τις κάλτσες απ' το συρτάρι! Καθόσον ο Νόμος –ο ίδιος εκείνος που διακηρύσσει ισότητα των φύλων– στην περίπτωση αυτή βρίσκεται με το μέρος σου. Ότι ζητήσεις στο δίνει... Του τα παίρνεις όλα μιλάμε κι αυτό ας του γίνει μάθημα, να ξέρει πόσο κοστίζει ένα άλμα επί κοντώ σε ξένο γήπεδο.

Πάρε παράδειγμα τις ξαδέρφες σου στην πέρα του Ατλαντικού συνομοσπονδία επαρχιών, γνωστή και ως Γιου Ες οφ Αίη, και που πάντα δίνει τα φώτα του πολιτισμού στον υπόλοιπο καθυστερημένο κόσμο, πότε με τον κενιματόγραφο, πότε με τη μουζική, πότε βομβαρδίζοντας παραπλανημένους ιθαγενείς, για να τους διδάξει τις αρχές της αληθούς δημοκρατίας, αλλά κυρίως

μεταλαμπαδεύοντας τα δικά της –ολίγον *sui generis*– έθιμα και συνήθειες στα καθ' ημάς.

Εκεί (εντάξει, όπως κι αλλαχού), η ξαδέρφη σου η Σου, έναν μόνο σκοπό και μια έγκαψη έχει στη ζωή: πώς θα παντρευτεί, ν' αποκατασταθεί. Γι' αυτό, αν έχεις προσέξει κι από τα έργα, ο γάμος έχει αναδειχτεί σε γεγονός τρισθεώρατο, που όμοιο του δεν υπάρχει άλλο, και παίρνει μορφή καρακιτσουλέ υπερπαραγωγής, με επίκεντρο φυσικά τη Σου –που διανύει την ευτυχέστερη εποχή της ζωής της– μέχρι την επομένη, που είναι και η ευτυχής κατάληξη και το αληθινό ζητούμενο, την αποκατάσταση και την ανεξαρτητοποίηση μιας οντότητας που δεν έχει άλλο εφόδιο πέραν του ότι γεννήθηκε γυναίκα: το διαζύγιο!

Διαζευγμένη στα Γιου Ες οφ Αίη είναι επάγγελμα, Σούλα. Τι λέω;... Λειτουργήμα! Σ' αυτή την αδυσώπητη, μητροκρατική κοινωνία οι νόμοι έχουν διαμορφωθεί έτσι ώστε η κάθε Σου που χωρίζει να έχει λύσει το πρόβλημα της ζωής της δια παντός και ο κάθε άχαρος Μητς να πληρώνει μια στιγμή (αδικαιολόγητου συνήθως) ενθουσιασμού με ό,τι έχει και δεν έχει. Ο Αμερικάνος Μητς θα πληρώνει εφ' όρου ζωής τα κερατιάτικα, εκτός κι αν η άλλη βρει κανένα καλύτερο θύμα και βάλει πλώρη κατά χει. Φυσικά πριν απ' αυτό έχει φροντίσει να πάρει και τα σώβρακα του «πρώην».

Το ίδιο θα έπραττες κι εσύ, Σούλα, στα καθ' ημάς, εάν τα κίνητρά σου ήταν συμφεροντολογικά. Όμως δεν είναι. Καθόσον το συμφέρον, εσύ, Σούλα, δεν το υπολογίζεις καθόλου όταν πρόκειται για την αποκατάσταση της ηθικής τάξης των πραγμάτων και της κοινής περί δικαίου αίσθησης. Εσένα δεν σε νοιάζει να λύσεις το πρόβλημα της ζωής σου απαιτώντας μερίδια από περιουσίες και διατροφές δυσθεώρητες, που θα φέρουν αναπόφευκτα τον άθλιο λέτσο που τόλμησε να σε αδικήσει στο χείλος της καταστροφής. Όχι, αυτά εσένα σ' αφήνουν αδιάφορη κι αν τα χρησιμοποιήσεις –που θα τα χρησιμοποιήσεις– ως μέσον σωφρονισμού και τιμωρίας του αλήτη θα το κάνεις. Κι αν το χρήμα είναι που πονάει περισσότερο, ε, εκεί είναι που θα τον πατήσεις κατά.

Κάποιος που δεν θα σε γνώριζε καλά, Σούλα, ενδέχεται να σε χαρακτηρίσει σαν εκδικητικό θηρίο, σαν τον ελέφαντα που λέγα-

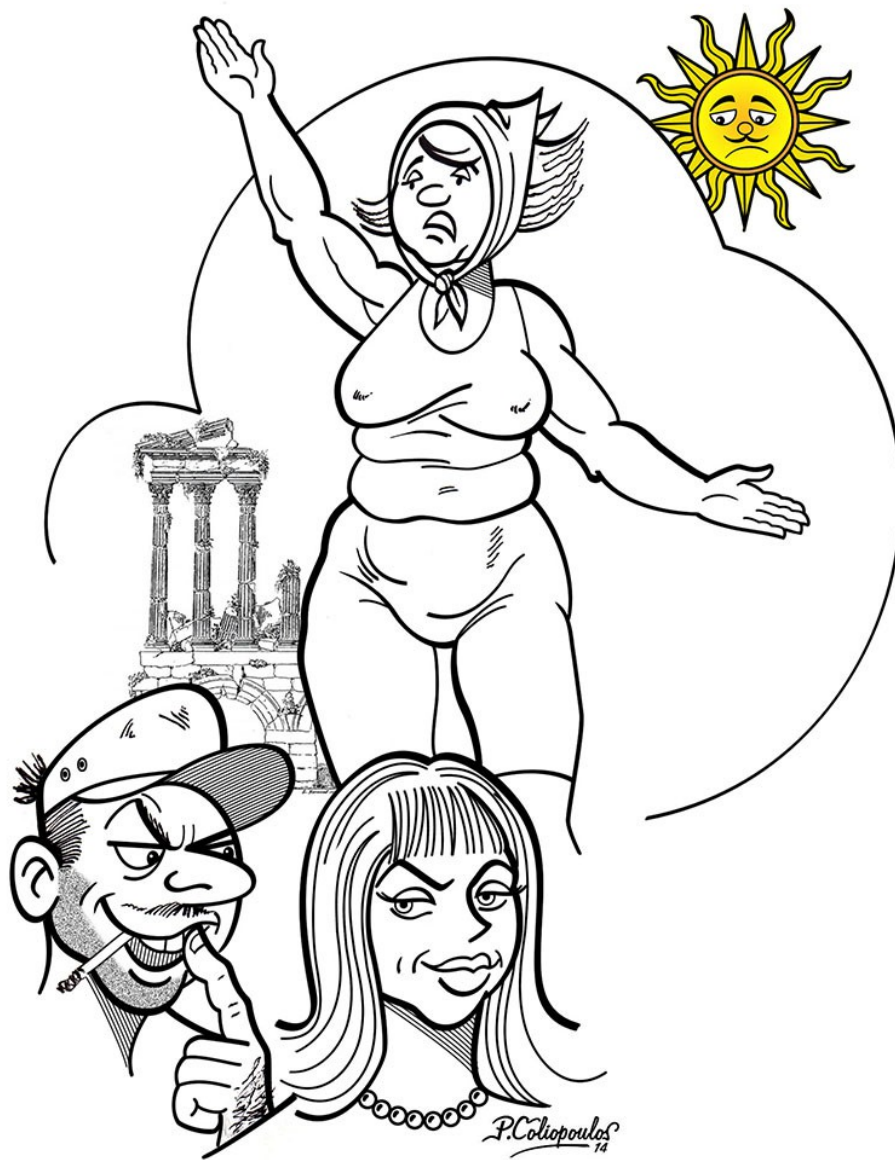
με για παράδειγμα, που αν του κάνεις κάτι θα στο φυλάξει και μετά, όταν του δοθεί η ευκαιρία, θα σε κάνει λίπασμα για τα λουλούδια. Εγώ σ' αυτό το λάθος δεν πρόκειται να υποπέσω καθόσον ξέρω πως το φέρεσιμό σου είναι θεάρεστο κι ακολουθεί από κοντά τις θεόπνευστες γραφές –με κάποιες μικρές βελτιώσεις βέβαια.

Εκεί ας πούμε που λέει: «οφθαλμός αντί οφθαλμού» εσύ το έχεις κάνει: «σου βουλώνει το μάτι; βγάλτου τα και τα δυο» και το «οδόντα αντί οδόντος» το μετατρέπεις στο πιο λογικό: «σου βγάζει δόντι; βγάλτου όλη τη μασέλα, του λέχρου».

Απλά και άκρως παιδαγωγικά πράγματα.

Σκέψου το όμως, Σούλα μου... έτσι, ως ενδεχόμενο... Μήπως κάτι τέτοια σκέφτεται ο Μήτσος, ο χαροκαμένος, κι όταν σε βλέπει από μακριά κόβει τα ποδάρια του στον ώμο; Είναι μια σκέψη κι αυτή.

Περί Τραγωδίας

Αυτό εδώ το σημείο, Σούλα, θέλω να το προσέξεις ιδιαιτέρως καθόσον έχει, όπως λένε οι πολιτικάντηδες, «βαρύνουσα σημασία» στις σχέσεις σου με τον Μήτσο –κι όχι μόνο. Ξέρω πως, όπως εκεί με το χιούμορ, θα απορρίψεις την άποψή μου αμέσως, μετά βδελυγμίας, και για μια ακόμη φορά θα διαρρήξεις τα ιμάτιά σου αναθεματίζοντάς με χωρίς τον παραμικρό ενδοιασμό και άνευ περαιτέρω εμβάθυνσης... Όμως, Σούλα, δια μίαν εισέτι φοράν, θα είσαι προπέτης και ως εκ τούτου ενδέχεται να μην καταστεί δυνατόν ν' αποκομίσεις το όφελος που θα σε βοηθούσε να έχεις μια κάπως πιο σφαιρική εικόνα για το τι ενίοτε κάνεις λάθος, ώστε να φροντίσεις να το βελτιώσεις.

Σε προτρέπω λοιπόν όπως προβείς στην ανάγνωση του παρόντος πορίσματος σαν να επρόκειτο για μια άλλη –έτσι κι αλλιώς εσύ, Σούλα μου, είσαι πάντα η εξαίρεση... Τα έχουμε ξαναπεί αυτά.

Σούλα, ενδέχεται να σε μπερδέψω ανεπανόρθωτα αν σου επισημάνω ότι πάσχεις από το σύνδρομο της Βουγιουκλάκης; Στάσου! Μη σπεύδεις να μου πετάξεις εκείνο το: «Και λοιπόν; Κακό είναι;». Άκου πρώτα...

Τι είναι το σύνδρομο της Βουγιουκλάκης; Όχι, δεν είναι να παριστάνεις τη γατούλα «νιάου-νιάου νιάου», κοτζάμ γαιδάρα, ούτε να συμπεριφέρεσαι λες και είσαι η μετενσάρκωση της μακαρίτισσας (κι αυτής) Γκρέτα Γκάρμπο αυτοπροσώπως –αυτά είναι απλά πταίσματα και παραγράφονται ευκόλως. Άλλο είναι το ζόρικο.

Βλέπεις, η Βουγιούκλω, μια μέτρια προς τα κάτω ηθοποιός, που θα μπορούσε να κάνει αξιοπρεπή καριέρα σαν κωμικιά, ήταν πεπεισμένη ακραδάντως πως είχε γεννηθεί δραματικά. Όχι Βλαχοπούλου... Παξινού! Όχι για το «Περοκέ», αλλά για την Επίδαυρο! Και είχαμε τα γνωστά τραγελαφικά αποτελέσματα. Αλλά –να το παραδεχτούμε αυτό– δεν ήταν η μόνη. Και ομιλώ σε παγκόσμια κλίμακα.

Εσύ βέβαια δεν την πας την κωμωδία με τίποτα. Για λόγους που ήδη εξηγήσαμε σε άλλο σημείο αυτής της επιστολής συμπαραστάσης, αλλά και για άλλους που θα εξηγήσουμε στη συνέχεια. Δεν σου ταιριάζει το γέλιο, θες δράμα! Ο παλιός κακός ελληνικός κενιματόγραφος θησαύριζε με Ξανθόπουλους, Βούρτσηδες, Λειβαδίτηδες, Σταθοπούλαινες κλπ. Οι αίθουσες τίγχα από συμπάσχουσες κυράτσες, με το μαντηλάκι στο χέρι, να κλάψουν για το δράμα της αδικημένης, απατημένης και καταφρονεμένης κορασίδος και να το φχαριστηθούν. Αντίθετα οι κωμωδίες, με μια πλειάδα υπέροχων ηθοποιών που έτυχε να συνυπάρξουν, πήγαιναν και δεν πήγαιναν. Ο Μήτσος ήθελε όταν γύριζε από το συνεργείο, Αυλωνίτη, Χατζηχρήστο, Φωτόπουλο, Σταυρίδη, Ηλιόπουλο, Ρίζο, να σκάσει λίγο το χειλάκι του, να τινάξει από πάνω του τη μαυρίλα και την κακομοιριά. Εσύ όμως, Σούλα, αν δεν έπαιρνες τη δόση σου από Χατζηαργύρη και τις άλλες μαυροφορεμένες δεν ερχόσουν στα ίσια σου. Διάσταση απόψεων λέγεται αυτό. Μαύρη ζωή ο Μήτσος, μαύρη και η δική σου. Αλλά ενώ εκείνος, ο άχαρος, ήθελε να τη φωτίσει λίγο, έστω κι εφήμερα, εσύ πάσχιζες να την κάνεις ακόμα πιο σκοτεινή. Γιατί; Μυστήριο!

Τώρα θα έρθει ο ειδικός, ο περισπούδαχτος, να μας πει πως εντρυφώντας στο δράμα κάποιου άλλου νιώθεις το δικό σου να ελαφρύνει. Αλλά γιατί δεν συμβαίνει το ίδιο και με τον Μήτσο, που αποφεύγει το ψυχοπλάκωμα όπως ο διάολος το θυμιάμα; Γιατί είναι αναίσθητος κι ανώριμος θα μου απαντήσεις εσύ ετοιμόλογα, Σούλα μου. Μπορεί να είναι, αλλά υπάρχει και μια λογική στο να μην θέλει κάποιος να μαυρίσει τη ζωή του περισσότερο, για να παρηγορηθεί μετά, λέει, πως υπάρχουν και χειρότερα. Γι' αυτό κι όταν του αραδιάζεις τα φοβερά και τρομερά κάθε μέρα... σεισμούς, λιμούς, καταποντισμούς, φόνους, θανάτους, τροχαία, αρρώστιες, νοσοκομεία, δυστυχία, κακομοιριά,

αυτός –ο αναίσθητος– σου πετάει εκείνο το εκνευριστικό: «Κάνα καλό νέο;».

Τι καλό νέο, ρε; Υπάρχει καλό νέο στον κόσμο που ζούμε; Κι αν υπάρχει στον δικό σου, για ρώτα με κι εμένα (τη Σούλα) τι περνάω καθημερινά, που σκλάβω στην κουζίνα του πασά έχω καταντήσει, από τα άγρια χαράματα να τρέχω για να φέρω τη μια άκρη με την άλλη, που είμαι με εφτά Deron και τέσσερα Xanax... που... που... που...

Αλλά πού να καταλάβει ο αναίσθητος;

Η αλήθεια, Σούλα, είναι πως προτιμάς τις κηδείες από τους γάμους –με εξαίρεση τον δικό σου βέβαια. Κι έχει αυτό μια λογική –κάπως διεστραμμένη λογική, αλλά λογική. Στην κηδεία κάποιον τον πήρε ο Χάρος και πάει καλιά του –αλλά εσύ είσαι ακόμα, δόξα τον Γιαραμπή, ζωντανή! Επίσης εκεί μπορείς να κλάψεις, χωρίς κανείς να μπορεί να σου πει κουβέντα. Όχι για τον μακαρίτη βέβαια, αλλά για το δικό σου το δράμα, που το κρατάς κρυφό (μόνο 574 νοματαίοι το ξέρουν) και στο οποίο δεν μπορείς αλλέως πως να δώσεις διέξοδο, γιατί κάτι κουμάσια, σαν τον Μήτσο καλή ώρα, θα σε προγκήξουν. Οπότε στην κηδεία μαυρίζεις την ψυχή σου με την ησυχία σου και το απολαμβάνεις χωρίς να χρειάζεται ν' απολογηθείς. Στον γάμο όμως, που υποτίθεται πως είναι χαρμόσυνο γεγονός (πάντως όχι για σένα), πώς να φχαριστηθείς όταν βλέπεις αυτό το τσόκαρο τη Φούλα –που θου Κύριε φυλακή τω στόματί μου– να έχει καταφέρει να τυλίξει το παληκάρι (που δεν ξέρει τι έχει σε μετρητό κι ακίνητα), ενώ εσύ, εσύ Σούλα, που το αξίζεις, βωλοδέρνεις μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας και περιμένεις από τον καλό θεό –που όμως έχει δουλειές αλλού– να φωτίσει τον κάθε (λέχτρο) Μήτσο ώστε να εκτιμήσει τα αδιαμφισβήτητα χαρίσματά σου και να αποφασίσει να σε αποκαταστήσει, που έχει καταντήσει πια αυτός ο δεσμός ίδιο το Μπεν Χουρ!

Όλα αυτά είναι γνωστά και μη εξαιρετέα, Σούλα, αλλά, σε πείσμα των αντιθέτων ενδείξεων, εγώ θα επιμείνω πως είσαι κωμικιά και όχι τραγικιά.

Ξέρω πως έχεις γίνει παπόρι, αλλά επιμένω. Για Παξινού το πας, αλλά Στυλιανοπούλου σου βγαίνει (πρόσεξε: Στυλιανοπούλου λέμε, όχι Βλαχοπούλου).

Θα μου πεις: «Για στάσου, ρε μάστορη. Πώς με λες κωμικιά; Εσύ δεν διατείνεσαι, όπου βρεθείς κι όπου σταθείς, σε όλους τους τόνους ότι –Άκουσον! Άκουσον!– δεν έχω χιούμορ;» Και θα σου απαντήσω, Σούλα, πως: 1) Δεν το διατείνομαι εγώ... οι επιστημονικές μελέτες το δείχνουν και 2) σχεδόν όλοι οι μεγάλοι κωμικοί από χιούμορ ήταν για τα πανηγύρια. Ο Μπάστερ Κήτον, για παράδειγμα, δεν γέλαγε ποτέ –έπασχε από χρόνια μελαγχολία. Ο Τσάρλυ Τσάπλιν ήταν σατοχαρακτήρας κλπ κλπ. Δεν χρειάζεται χιούμορ για να γίνεις κωμικός, σου βγαίνει αυθορμήτως. Ξέρεις τι γέλιο έχουν ρίξει οι (φυσιολογικοί) θεατές στην Επίδαυρο με Παξινού και Μινωτή; Εμένα να ρωτήσεις, που έχω κάνει καινούργιο συκώτι.

Βλέπεις, όσο πιο πολύ δραματοποιεί κανείς μια κατάσταση (που δεν είναι και τόσο δραματική αφ' εαυτής της) τόσο πιο κωμική του βγαίνει. Για τους άλλους δηλαδή, γιατί για σένα μπορεί να είναι το τέλος του κόσμου.

Σε διαβεβαιώνω εντίμως, Σούλα μου, (και ξέρω πως δεν θα με πιστέψεις, καθόσον, συν τα άλλα, είσαι και δύσπιστη) πως πήγαινα στην Επίδαυρο, επί βασιλείας Παξινού-Μινωτή, για να σπάσω πλάκα. Μόλις πάταγαν τα ούρλα και τους ολολυγμούς, με τα «ωιμέ» και τα «αλί και τρισαλί» εγώ έπεφτα στα τσιμέντα από τα χάχανα. Μ' έπιανε ένα νευρικό που δεν μπορούσα να κοντρολάρω με τίποτα, που επέσυρε βέβαια τα βλοσυρά βλέμματα από τις γύρωθεν Σούλες και τους ρέκτες της Τέχνης συνοδούς τους, που είχαν έρθει εδώ για να ρίξουν ένα ξεγυρισμένο κλάμα, να το απολαύσουν. Και μη νομίζεις... δεν ήμουν μόνο εγώ. Ευκαιρία περίμεναν και κάτι άλλοι δυστυχείς Μήτσοι, που τους είχαν σούρει εδώ με το ζόρι οι κυρίες τους και που σαν εμένα δεν καταλάβαιναν από υψηλή υποκριτική, για να βάλουν κι εκείνοι τα γέλια, παρασυρμένοι –δήθεν– από μένα, το ανεσύσταγο ρεμάλι.

Γιατί, λατρεμένη μου Σούλα, βλέπεις ότι ο κάθε σωστός Μήτσος –του είδους που σ' ενδιαφέρει δηλαδή, δεν μιλάμε για τους ντιντήδες– μισεί θανάσιμα το δράμα και λατρεύει την κωμωδία. Το γέλιο αποζητάει ο άνθρωπος κι όχι τον θρήνο και την κλαψουριά. Ξέρεις ποιος είναι ο χειρότερός του εφιάλτης σε μια κουβέντα μετά εσού; Είναι κείνο το «ξέρεις τι έχω περάσει εγώ;»,

ακολουθούμενο από λεπτομερή, ανατριχιαστική περιγραφή τραγωδιών που σε ακολουθούν κατά πόδας πιστά, από την κούνια σου έως και σήμερα. Ψάχνει να βρει από πού να δραπετεύσει, ο καιφερός! Μηχανεύεται μεθόδους που θα ζήλευε κι αυτός τούτος ο Κόμης Μοντεχρήστος. Γιατί, Σούλα, καρφί δεν του καίγεται του ανθρώπου για το πώς σου συμπεριφερόταν η θεία Ευλαμπία όταν σε στείλαν για ξεκαλοκαιριό τότε, μεταχουντικώς, κι ούτε η συμπεριφορά των αφεντικών σου, μετέπειτα –που όλοι τους ένα πράγμα έχουν στο μυαλό τους– τον κόφτει. Κι αν θες να ξέρεις κι ο ίδιος ο Μήτσος αυτό ακριβώς είχε κατά νου πριν τον κάνεις να ψάχνει για την κοντινότερη πόρτα ή παράθυρο.

Κι αν είναι ο άνθρωπος υπομονετικός –και πληρείς εσύ, εννοείται, τις υπόλοιπες απαραίτητες προδιαγραφές– μπορεί να κάνει την καρδιά του πέτρα και να περιμένει στωικά πότε θα του δοθεί η ευκαιρία να σε πάρει στα στιβαρά του μπράτσα, να σε παρηγορήσει (και ότι ήθελε προκύψει). Αλλά εσύ εκεί, Σούλα! Έχεις μπει πια τόσο βαθιά στο πετσί της δυστυχίας ώστε πού μυαλό για κόλπα κι ατασθαλίες! Οπότε φεύγει ο Μήτσος βλαστημώντας και παίρνει όρκο να του πέσει το μουστάκι αν ξανακάνει το λάθος να πατήσει το ποδάρι του εδώ. Και... ιδού, Σούλα μου, άλλο ένα δράμα για τη συλλογή σου. «Οι άντρηδοι ένα πράγμα έχουν στο μυαλό τους». Σωστά. Αλλά έτσι τα έχει φτιάξει ο καλός θεός και πώς να τα αλλάξουμε τώρα εμείς, οι κοινοί θνητοί; Οπότε, αν σου χρειάζεται Μήτσος (που θα μου πεις «δεν μου χρειάζεται»), αφήνεις κατά μέρος την τραγωδία και πιάνεις την Αλίχη στο Ναυτικό –σε σενάριο λίγο πιο προχωρημένο από κείνο του συχωρεμένου του Σακελλάριου. Αλλιώς, τι να σου πω... Κάνε τα κουμάντα σου. Πιάσε και τις άλλες μοιρολογίστρες και φτιάξτε έναν Επιδάυριο χορό μούρλια! Θρήνος και οδυρμός να το φχαριστηθεί η ψυχούλα σας!

Πρέπει όμως να το αποφασίσεις, κορίτσι μου. Μήτσος και δράμα δεν πάει. Γιατί, αν επιμείνεις, θα προστεθεί κι αυτός στις πάμπολλες αιτίες που στοιχειοθετούν την τραγωδία της ζωής και δεν νομίζω πως –στην παρούσα φάση– είναι αυτό το ζητούμενο. Το δράμα, είπαμε, είναι να το απολαμβάνεις με τις άλλες φιλενάδες. Με τον Μήτσο δοκίμασε τίποτ' άλλο.

Τείνω να πιστέψω, μετά από πολλά χρόνια ενδελεχούς μελέτης, ότι η κλίση προς το δράμα είναι εγγενές γυναικείο χαρα-

κτηριστικό –όπως η γκρίνια. Γιατί ο άντρας μπορεί να ξεκινήσει τη μέρα του με μαύρη διάθεση (μάντεψε γιατί), αλλά στη διαδρομή θα σπάσει, θα υποκύψει στις επιταγές της (ανεύθυνης) φύσης του και θα το ρίξει στα ανέκδοτα και το καλαμπούρι. Η γυναίκα ποτέ! Θα επιμένει εκεί, στη μαυρίλα και την καταχνιά, μέχρι τελικής πτώσης. Αν ξεκινήσει με δράμα, με δράμα και όλεθρο θα τελειώσει. Κι όσο πάει θα το κάνει χειρότερο, αντλώντας από την ανεξάντλητη μνήμη της περιστατικά όλο και πιο μαύρα. Και δεν θα σταματήσει μέχρι να μαυρίσει την ψυχή όλων όσων έχουν την ατυχία να βρεθούν εκεί κοντά. Μόνο τότε θα νιώσει καλύτερα. Ξαλαφρωμένη. Κι αν έχει κάνει κανέναν να πηδήξει από την ταρατσα τότε έχουμε το τέλειο! Γιατί, δεν μπορεί εκείνη «να ζει ένα δράμα» και οι άλλοι να βρίσκονται στην καλή χαρά! Αν υποφέρει αυτή, θα υποφέρουν όλοι.

Δες πώς κουμαντάρει η μάνα τα παιδιά της, Σούλα, και θα καταλάβεις τι σου λέω. Με τη δημιουργία ενοχών. Αυτό είναι το μεγάλο της όπλο!

«Δεν ξέρεις τι τράβηξα εγώ να σε μεγαλώσω...».

«Τα ξενύχτια που έκανα εγώ για σένα...».

«Εγώ φίλησα κατουρημένες ποδιές για να μη σου λείψει τίποτα...».

«Εγώ θυσιάστηκα για σένα... κι ορίστε το ευχαριστώ...».

Δηλαδή, αν δεν υπήρχες εσύ, το παιδί, η μάνα θα ζούσε ζωή χαρισάμενη. Ήρθες εσύ και τα χάλασες όλα. Μια τραγωδία η ζωή της! Άρα της οφείλεις τα πάντα... είσαι χρεωμένος διαβίου... Και φυσικά, ότι και να κάνεις, δεν ξεχρεώνεις ποτέ.

Στο έχω πει κι άλλες φορές, Σούλα. Ο Μήτσος είναι αναισθητός. Στα δύσκολα λακίζει. Εσύ μπορεί να νομίζεις πως αν επικαλεσθείς τις άπειρες ασθένειες που σε ταλαιπωρούν, ας πούμε, θα τραβήξεις την προσοχή του πάνω σου, αλλά το αποτέλεσμα είναι ακριβώς το αντίθετο. «Βρε άσε με κάτω που θα μπλέξω εγώ με το ερείπιο!» σκέφτεται ο άθλιος και παίρνει από πίσω το φουντανάκι, που δεν φαίνεται να πάσχει παρά από υπερχειλίζουσα υγεία.

Ε, έτσι και χειρότερα με το δράμα. Δεν το μπορεί. Μετά από λίγο δεν ακούει καν. Μπορεί εσύ να παίζεις Αντιγόνη, που τύφλα να 'χει η Ειρήνη Παπά, αλλά εκείνος νοερά έχει αποδράσει. Κι όταν αποδρά κανείς νοερά όπου να 'ναι θα αποδράσει κι αλλιώς –στο υπογράφων.

Δεν σου λέω τώρα ν' αλλάξεις ρεπερτόριο, Σούλα. Ξέρω πως κάτι τέτοιο ξεπερνάει τις δυνατότητές σου και τις δικές μου προσδοκίες. Όμως –αν θέλεις να σου φτουρήσει Μήτσος– συγγρατήσου. Πες και κανένα καλαμπούρι. Αποστήθισέ το στην ανάγκη από περιοδικό. Έτσι για να 'χει την ψευδαίσθηση, ο άχαρος, πως δεν τα βλέπεις όλα μαύρα. Θα το βάλει που θα το βάλει στα πόδια κάποτε –όταν θα βρεθεί προ του διλήμματος: «ή απαλλασσόμεθα από την τρελή ή πηδάμε από την ταρατσα»– μην τον προετοιμάζεις από την αρχή κι εσύ.

Τι να κάνεις; Μα επιστράτευσε το αδιαμφισβήτητο υποκριτικό σου ταλέντο, βρε Σούλα. Παίξε ένα ρόλο που να του αρέσει – κι ας μην σου πάει. Πες πως είσαι η Ελίζαμπεθ Ταίηλορ και πρέπει να βγάλεις κανένα φράγκο με ρόλους που δεν είναι του διαμετρήματός σου. Στάχτη στα μάτια! Ακόμα και η Γκάρμπο έπαιξε σε κωμωδία. Δώσε τόπο στην οργή, να πάει στο διάολο! Αφού μπορείς. Κι αν δεν σου βγαίνει καλά η κωμωδία κοίτα μήπως σου βγει τίποτ' άλλο εξίσου ενδιαφέρον για τον Μήτσο. Ξέρω 'γώ... Παίξε, ας πούμε, «Εμμανουέλα»... Αλλά όχι Μήδεια, όχι Ηλέκτρα, όχι Εκάβη...

Και μια και ήρθε η κουβέντα στην «Εμμανουέλα», θυμήθηκα πως καλό θα ήταν να ξαναρίξουμε μια ματιά στο ακανθώδες αυτό κεφάλαιο, βρε Σούλα. Γιατί ναι μεν το εξετάσαμε πιο πριν, αλλά γιατί μένω εγώ με την εντύπωση ότι τζάμπα κουβέντα κάναμε;

Κι άλλα Ολίγα Σεξουαλιιά

Λοιπόν, Σούλα, ετοιμάσου γιατί σου έχω μια αποκάλυψη, υπό τύπον επιστημονικής ανακοίνωσης, που ενδέχεται να σε κάνει ν' αναθεωρήσεις τις απόψεις σου για τον κόσμο, την παγκόσμια οικονομία, ακόμα και για τη θρησκεία. Μιλάμε, μου σηκώνεται η τρίχα και μόνο που σου το αναγγέλλω, οπότε καταλαβαίνεις...

Σούλα, κρατήσου από κάπου ή ακόμα καλύτερα κάθισε σε μια καρέκλα γιατί η αποκάλυψη που ακολουθεί φέρνει τα πάνω-κάτω, σπάει κόκαλα και δύναται από μόνη της να πουλήσει εφημερίδες χωρίς τα CD και τις «προσφορές» της αρπαχτής. Κάτσε λοιπόν κάτω, κάνε την καρδιά σου πέτρα –γιατί θα σοκαριστείς, δεν υπάρχει περίπτωση– κι άκου με καλά, γιατί μια φορά θα το πω και δεν θα υπάρξει επανάληψη. Όποιος το 'πιασε, το 'πιασε!

Προσοχή! Το λέω...

Σούλα, μάθε λοιπόν πως το κατάπτυστο σεξ ΔΕΝ είναι μόνο μονάδα συναλλαγής πιο σίγουρη κι από ράβδους χρυσού στα ανήλιαγα υπόγεια Ελβετικής τράπεζας. Επαναλαμβάνω –στα πλαίσια της μιας φοράς που θα το πω–: ΔΕΝ είναι μόνο μονάδα συναλλαγής. Χρησιμεύει επίσης κι ως μέσον διασκέδασης! Όλων ανεξαιρέτως των ανδρών και επίσης (με επιφύλαξη) κάποιων ξεχωριστών και σπανίων γυναικών. (Σύνελθε! Με επιφύλαξη είπα γι' αυτό το δεύτερο, δεν βάζω χέρι στη φωτιά).

Έρθε το σύμπαν τούμπα, ε;

Καθόσον εσύ, Σούλα μου, ήξερες –και πριν από σένα η μανού-
λα σου και η γιαγιά σου και η προγιαγιά σου– πως αυτές οι
ντροπές χρησιμεύουν ως έσχατο μέσον –στην καλύτερη– για να
πετύχουμε από τους άντρηδοι αυτό που θέλουμε. «Το αιδοίον
σέρνει πλοίον» δεν λέει η παροιμία; (Και μας δόθηκε η ευκαιρία
να διαπιστώσουμε του λόγου το αληθές στην πρόσφατη πολιτική
μας ιστορία). Κι όπως όλες οι παροιμίες αποτελεί το απαύγα-
σμα σοφίας αιώνων, για να μην πω χιλιετηρίδων. Τι δηλαδή,
χαζές ήταν οι γιαγιάδες μας που από κτίσεως κόσμου κάνουν
κουμάντο στα μουλωχτά αφήνοντας τον ηλίθιο τον άντρα να πι-
στεύει πως εκείνος είναι ο αρχηγός; Κι αυτό με μοναδικό προσόν
κι εξοπλισμό μια μικρή ανατομική διαφορά. Εσοχή αντί εξοχής.
Τίποτ' άλλο. Ούτε διπλώματα, ούτε μάστερ, ούτε διδακτορικά,
ούτε IQ, ούτε τίποτις, απλά και μόνο το εξάρτημα όπου δένουμε
το παλαμάρι για τη ρυμούλκηση του περιφημου πλοίου!

Και θα μου πει τώρα ο αναπόφευκτος αντιρρησίας λαπάς –
που δηλώνει προοδευτικός σουφραζέτος: «Αν είναι έτσι, κύριε
πανεπιστήμονα, τότε γιατί το κόλπο δεν λειτουργεί και αντι-
στρόφως;». Οπότε θα του επισημάνω πως το αντίστροφο εκ των
πραγμάτων αδυνατεί να λειτουργήσει, καθόσον είναι γνωστό και
στα μαρούλια πως ο φαλλός είναι ιδιαιτέρως εύθραυστο κι ευπα-
θές όργανο κι ως εκ τούτου αδυνατεί να φέρει εις πέρας τοιούτον
γιγάντιον έργον όπως η ρυμούλκηση πλωτού σκάφους. Και για
έναν επιπλέον λόγο. Βλέπεις, οι άντρηδοι, ευθύς εξ αρχής αντε-
λήφθησαν πως τούτη εδώ η διαδικασία –τουτέστιν το κατάπτυσ-
το σεξ– είναι ιδιαιτέρως ψυχαγωγική κι ευχάριστη. Για πολ-
λούς δε η πλέον ευχάριστη εξ' όλων, υπερέχουσα ακόμα μερικές
φορές κι αυτής ταύτης της ηδονής που παρέχει η άσκηση εξουσί-
ας. Οι γυναίκες, έχοντας επικεντρωθεί στα οφέλη που δύναται
να αποφέρει η εν λόγω διαδικασία, αμέλησαν να διερευνήσουν
την ευχαρίστηση που αυτή συνεπάγεται (ανεξαρτήτως οφέλους)
κι όταν –εκεί, στα τέλη της δεκαετία του '60, αρχές '70– το πη-
ραν είδηση είχε πλέον χαθεί πολύτιμο έδαφος.

Είναι χαρακτηριστική η συμβουλή που έδιναν οι Βικτωριανές
μανάδες στις κόρες τους για την πρώτη νύχτα του γάμου:
«Όταν φτάσει αυτή η φοβερή στιγμή, κόρη μου, κλείσε τα
μάτια, σφίξε τα δόντια και σκέψου την Αυτοκρατορία».

Είναι εύκολο να καταλάβεις, Σούλα, την ψυχαγωγική αξία του όλου πράγματος αν σκεφτείς πως η χριστιανική εκκλησία δέχεται την σεξουαλική πράξη μόνο ως μέσον τεκνοποίησης. Οποιοσδήποτε άλλος λόγος –και δη η αναζήτηση της ευχαρίστησης– είναι θανάσιμο αμάρτημα και τιμωρείται στα απύθμενα καζάνια της Κολάσεως. Τι άλλη απόδειξη σου χρειάζεται, Σούλα; Έτσι και σου απαγορεύουν κάτι οι παπάδες και οι μουλάδες κάποιιο λάκκο έχει η φάβα.

Τώρα θα μου πεις –χι ευλόγως: «Αν είναι έτσι όπως τα λες, έξυπνε, τότε εγώ γιατί δεν...;». Σωστή ερώτηση και για να την απαντήσουμε ενδελεχώς θα χρειαστούν τόμοι ολόκληροι περισπούδαστων επιστημονικών διατριβών και πάλι κάτι θα μείνει απέξω. Εγώ θα επιστρατεύσω τα πενιχρά μου μέσα προκειμένου να επιχειρήσω να σε διαφωτίσω σε ότι σε αφορά προσωπικώς.

Αφήνουμε στην μπάντα το μερίδιο ευθύνης του Μήτσου, που είναι μεγάλο. Εντάξει ο Μήτσος, ζωντόβολο όπως είναι σκέφτεται μόνο τον εαυτό του. Πώς θα κάνει τη δουλειά του, ν' αποδείξει το αντρίλι του –στον εαυτό του κυρίως– και να πάει να παίξει τάβλι με τα άλλα ρεμάλια, κομπάζοντας για τις επιδόσεις του. «Της πέταξα, να 'ούμ', τα μάτια έξω!». Και δεν του περνάει καν από το καρυδότσουφλο που του χρησιμεύει σαν εγκέφαλος πως αν φρόντιζε να σε φέρει και σένα, Σούλα, στο κέφι τότε η δική του ευχαρίστηση θα υπερτριπλασιαζόταν. Αλλά αυτά είναι ψιλά γράμματα, ίσως το ξαναδούμε αργότερα. Για την ώρα προέχει να κοιτάξουμε τι μπορούμε να κάνουμε με σένα.

Και πρώτα απ' όλα να ξεκαθαρίσουμε ένα λεπτό σημείο. Τι ακριβώς επιδιώκουμε με την εν λόγω κατάπτυστη πράξη; Αν είναι για λόγους ωφελιμιστικούς που προβαίνουμε στις ως άνω κινήσεις τότε καλά το πας και συνέχισε έτσι, περατώνοντας την ανάγνωση στο σημείο αυτό. Αν όμως η επιδίωξή μας είναι η απόλαυση τότε χρειάζεται να προβούμε σε μια σειρά αναβαθμίσεων και αλλαγών –κάτι υπό τύπον μνημονίου, άνευ φόρων– προκειμένου να επιτύχουμε το ευχταίο.

Σούλα, το έχουμε ξαναπεί και θα το λέμε ώσπου να το εμπειδώσεις. Το κρεβάτι δεν είναι μόνο για να κοιμόμαστε ή για να χλαπακιάζουμε σοκολατάκια απολαμβάνοντας τη δακρύβρεκτη σαπουνόπερα με τους εξ εγκεφαλικού επεισοδίου εξερχομένους

ηθοποιούς. Το κρεβάτι είναι εργαλείο και ως τέτοιο θα το εκλάβουμε στη διατριβή που ακολουθεί.

Παναπέι, στην κρίσιμη στιγμή, όταν ο Μήτσος έχει κέφια, δεν ξεραινόμαστε σαν τάβλα του σιδερώματος αφήνοντας τον χειρωνακτα να κάνει όλη τη δουλειά. Δεν πειράζει, Σούλα, να κουνήσουμε κι εμείς λίγο το χεράκι μας –και ότι άλλο μας φωτίσει ο καλός θεός. Μην ανησυχείς, δεν πρόκειται να μας παρεξηγήσουν. Αντιθέτως, λόγω της σπανιότητας του φαινομένου, ενδέχεται ν' ανεβούν οι μετοχές μας.

Και ναι, ξέρω, βαριέσαι... Αλλά σκέψου το αλλιώς. Ποιο είναι το ζητούμενο; Ο Μήτσος (πάντα). Τι άλλο, πλην φαγητού, δύναται να κρατήσει τον Μήτσουλα κοντά σου; Ναι, μπράβο! Αυτό! Αυτό που δεν μπορεί να βρει αλλού.

Και μην κάνεις το λάθος που κάνουν οι ανοργασμικές φιλενάδες σου, Σούλα... «Αν θέλει τέτοια κόλπα να πάει στις πουτάνες, εγώ είμαι κυρία». Πρώτον γιατί αδικούνται οι πουτάνες, που επιτελούν λειτούργημα, σε αντίθεση με κείνες που μια ζωή παράσιτα θα παραμείνουν και δεύτερον γιατί ενδέχεται, αν ξεχάσεις για λίγο ότι είσαι... «κυρία», να περάσεις και η ίδια καλά.

Το σεξ, Σούλα, δεν είναι ούτε υποχρέωση, ούτε τιμωρία, ούτε μονάδα συναλλαγής. Είναι από τα ελάχιστα πράγματα που έχουν δοθεί στον άνθρωπο για να κάνουν την άχαρη ζωή του κάπως πιο υποφερτή και για λίγες στιγμές ευχάριστη κι αυτό εντελώς δωρεάν. Κι όταν λέμε δωρεάν δεν εννοούμε το δωρεάν του internet, που είναι ο κράχτης για να πληρώσεις μετά, δια της πλαγίας οδού, τον κούκο αηδόνι. Ρίξε μια ματιά γύρω σου, στη φύση, και θα το καταλάβεις. Εντάξει, ο Μέγας Προγραμματιστής φρόντισε να το συνδέσει, στις κατώτερες ζωικές μορφές, με την τεχνοποιία, για να εξασφαλιστεί η συνέχεια του είδους, αλλά, αντίθετα με ότι σου λεν οι παπάδες, στον άνθρωπο έκανε μια φιλοφρόνηση (ποιος ξέρει γιατί). Καθόσον, ενώ τα ζα θυμούνται πως υπάρχει κι αυτή η διασκέδαση μια-δυο φορές τον χρόνο, στο ανθρώπινο είδος δόθηκε ελευθέρως. Όποτε έχει έμπνευση κανείς, ας κοπιάσει!

Και μόνο ο άνθρωπος από ολόκληρο το ζωικό βασίλειο είχε τη διαστροφή να φροντίσει να το εκμεταλλευτεί για εμπορικούς,

κοινωνικούς και άλλους σκοπούς. Κι από τον άνθρωπο –λυπάμαι που θα σε στενοχωρήσω, Σούλα– μόνο το θήλεο. Το άρρεν, ευθύς εξ αρχής περιορίζεται στον ρόλο του πελάτη ή –στην καλύτερη περίπτωση– αυτόν του ευεργετούμενου. Σε όλες τις περιπτώσεις υπάρχει κόστος για το άρρεν και κέρδος για το θήλυ.

Κι αναρωτιέται τώρα ο στοχαστικός φιλόσοφος, Σούλα. Γιατί έγιναν έτσι τα πράγματα; Κανονικά τις ίδιες ανάγκες δεν θα ‘πρεπε να ‘χουν τα δυο φύλα; Οι ορμόνες την ίδια δουλειά κάνουν και δεν καταλαβαίνουν από συμφέρον και εμπόριο. Γιατί λοιπόν το θήλυ να πουλάει και το άρρεν να αγοράζει κι όχι αντιστρόφως; Εδώ η επιστήμη σηκώνει τα χέρια ψηλά κι ο φιλόσοφος ανοίγει κιτάπια και μελετά τα άστρα, μπας και βρει άκρη στο μυστήριο. Και καταλήγει αναπόφευκτα στα εξής συμπεράσματα:

‘Η το θήλυ είναι από τη φύση του πιο συγκρατημένο –βλέπεις πόσο κομψά το θέτω, Σούλα– και ελέγχει τις ορμές του σε υπερθετικό βαθμό ή η δομή της κοινωνίας το διαμόρφωσε με τέτοιο τρόπο ώστε να θεωρεί τούτην εδώ την κατάσταση, της οποίας είναι –μοιραία– το απαραίτητο έτερον συμβαλλόμενο μέρος και η κλειδοκρατόρισσα, σαν το μοναδικό όπλο που μπορεί να χρησιμοποιήσει για την επιβίωσή του σε μια αμιγώς ανδροκρατούμενη (επιφανειακά τουλάχιστον) κοινωνία.

Θα μου πεις τώρα, και με το δίκιο σου, ότι η πράξη δεν έχει τις ίδιες συνέπειες για τον άντρα και για τη γυναίκα. Καθόσον ο Μήτσος κάνει τη δουλειά του και πάει παραπέρα, κύριος και ωραίος, ενώ εσύ –αν γίνει η στραβή– θα τραβιέσαι μετά εννιά μήνες και ποιος ξέρει κατόπιν πόσα χρόνια.

Ως ιστορικός της δεκάρας θα συμφωνήσω, Σούλα, μαζί σου πως αυτό ίσχυε στο μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης ιστορίας, όταν οι άνθρωποι θεωρούσαν την εγχυμοσύνη «θέλημα θεού» (και μη μ’ αφήνεις να πάω τώρα στην περίπτωση του κρίνου σε παρακαλώ γιατί θα μπλέξουμε). Όμως, έκτοτε η επιστήμη έχει κάνει σημαντικές προόδους και να σου θυμίσω, με κίνδυνο να γίνω αντιπαθής, πως υπάρχουν πλέον πολλές κι αξιόπιστες μέθοδοι πρόληψης. Οπότε η περίπτωση του «ατυχήματος» ελαχιστοποιείται (γιατί υπάρχουν πάντα και οι κουτοί που δεν κα-

ταλαβαίνουν τις οδηγίες χρήσης). Αλλά τότε γιατί η κατάσταση δεν αλλάζει; Έλα μου ντε!

Και βλέπει τώρα ο άχαρος ο Μήτσος ένα κνώδαλο, φτυστή η ξαδέρφη της Μπάρμπι, να βολεύεται ως κυρία παρά το πλευρό του όποιου ζάπλουτου γερομπισμπίκη πορνοβοσκού και απορεί.

—Πώς διάολο εγώ, με τρία πτυχία, πέντε γλώσσες και δυο διδακτορικά, χτυπιέμαι για επτακόσια ευρώ μηνιαίως (και αν...) και τούτο εδώ το ξωτικό, με μοναδικό εξοπλισμό αυτό που του παρέσχε η Φύση (και το ταλέντο του πλαστικού χειρουργού), βολεύτηκε χωρίς ν' ανοίξει μύτη;(!!!)

Και βέβαια έχει απαντήσει από μόνος του στην απορία του. Με τον φυσικό εξοπλισμό και τη σοφή του διαχείριση και μόνο! Η εμπορική συναλλαγή που λέγαμε. Και δεν έχει να κάνει πια απλά με επιβίωση, έτσι;

Θα μου πεις, πόσες είναι αυτές που πληρούν τις προϋποθέσεις για μια τέτοιου είδους θεαματική αποκατάσταση; Και θα σου απαντήσω, με κατάπυστη κυνική διάθεση ίσως, πλην με το χέρι στην καρδιά, Σούλα: «Στο μυαλό τους... όλες». Όσες έχουν κάποια συναίσθηση της πραγματικότητας απλά ερμηνεύουν σωστά την εικόνα του καθρέφτη τους και μαζεύονται.

—Και καλά, δεν υπάρχουν εξαιρέσεις; θα μου πεις.

—Υπάρχουν, θα σου απαντήσω. Όλες οι φίλες μου.

Όμως αυτή είναι μια άλλη ιστορία και θα μας εκτροχιάσει ενδεχομένως από το θέμα μας, γι' αυτό την αφήνουμε —προσωρινώς.

Η δομή της κοινωνίας μας είναι ανταποδοτική. Δίνω-παίρνω. Αν το ξεχάσεις αυτό προς στιγμή, Σούλα, βρισκόμαστε σε καλό δρόμο. Έχεις κάτι που χρειάζεται ο Μήτσος κι αυτός όμως έχει κάτι, που αν χρειάζονται η ίδια δεν θα υπήρχε λόγος να «παραχωρείς» αντί να προσφέρεις ίσους όρους, με αποτέλεσμα μερίδιο στην απόλαυση.

Το κακό είναι πως η κοινωνία δεν πρόκειται ν' αλλάξει, γιατί έτσι όπως είναι βολεύει το Σύστημα. Μπορείς ν' αλλάξεις όμως, Σούλα, τον δικό σου μικρόκοσμο. Μια απόφαση είναι και οι κι-

νήσεις που έχεις να κάνεις είναι απλές. Και να θυμάσαι... Καμιά «πετυχημένη γυναίκα» δεν κοιμάται καλά τις νύχτες.

Τώρα που το σκέφτομαι... Κάτι μου λέει πως αν πάρεις την απόφαση να κινηθείς με τον τρόπο που υποδείξαμε εδώ πέρα ενδέχεται να μην σου χρειαστούν κι όλες οι άλλες συμβουλές που σου έδωσα. Γιατί; Μα επειδή –ίσως– με την ισορροπία να έχει επέλθει σε τούτον τον στρατηγικό τομέα, όλα τα υπόλοιπα κουσούρια μάλλον θα εξαφανιστούν από μόνα τους.

Λέω εγώ τώρα...

Η Εξαιρέση

Οι άντρηδοι έχουν ένα ελάττωμα. Και σε προλαβαίνω, Σούλα, που είσαι έτοιμη να διαμαρτυρηθείς πλήρης ιερής αγανάκτησης: «Τι μόνο ένα;». Ένα από τα πολλά. Βλέπεις το είδος βγήκε λειψό, ένεκα που βαριόταν εκείνη τη μέρα ο Δημιουργός, όχι σαν εσάς που βγήκατε η τελειότητα προσωποποιημένη (αλλά ποιος να το εκτιμήσει;... ξέρω, ξέρω).

Το οποίο οι άντρηδοι έχουν ένα ακόμη ελάττωμα, Σούλα. Γενικεύουν. Και γενικεύοντας αδικούν κατάφορα –ξέρω πως δεν εκπλήσσεσαι.

Λέει, ας πούμε, ο Μήτσος, που έτυχε να έχει μια κακή εμπειρία παλιά, στην Τούμπα, όταν επιτρεπόταν η μετακίνηση οπαδών κι ανέβηκε στον Βαρδάρη να εμψυχώσει τον Θρύλο, που αγωνιζόταν στα ξένα, πλην τα καρντάσια τον στρώσαν, μαζί με όλους τους χαμουτζήδες στο κυνήγι με σκοπό το στούμπηγμα:

—Όλοι οι πάνω από τα Τέμπη είναι αφιλόξενοι!

Και δεν εννοεί βέβαια τον κουμπάρο σου τον Λάζαρο, που είναι παιδί μάλαμα και που θα βγάλει τη μπουκιά από το στόμα του να τη δώσει στον μουσαφίρη. Εννοεί όλους τους άλλους –σίγουρα τα Μπαόκια– πλην Λάζαρου και τινών σπάνιων άλλων εξαιρέσεων.

Ή λέει, ας πούμε:

—Όλοι οι Αραπάδες είναι μαύροι.

Χαίρω πολύ, ρε μεγάλε! Αν δεν ήταν μαύροι δεν θα ήταν αραπάδες, θα ήταν ενδεχομένως Σουηδοί και δεν θα σε πείραζε ποσώς να τους δώσεις την κόρη σου εις γάμου κοινωνίαν.

Τώρα ο Μήτσος γνωρίζει πολύ καλά ότι υπάρχουν κι αραπάδες λιγότερο μαύροι από τους άλλους. Υπάρχουν κι αραπάδες μελαμψοί. Κι άλλοι που δεν είσαι σίγουρος αν κλείνουν πιο πολύ προς το σκούρο ή προς το ανοιχτό. Ε, δεν εννοεί αυτούς, Σούλα. Στο μυαλό του έχει το συντριπτικό ποσοστό των κατοίκων της Μαύρης Ηπείρου, που την ονόμασαν μαύρη επειδή ακριβώς εκεί ευδοκίμει η μαύρη φυλή.

Εντάξει, το έχει αυτό το ελάττωμα –μεταξύ των πολλών άλλων είπαμε– ο Μήτσος, να γενικεύει.

Οπότε, όταν τον ακούς –χαροκαμένο γαρ– να πετάει τον γνωστό αφορισμό:

—Όλες οι γυναίκες είναι πουτάνες.

Δεν χρειάζεται εσύ να ξεσπαθώσεις προβαίνοντας σε επιστημονικές ανακοινώσεις του τύπου:

—Εγώ δεν είμαι.

Το ξέρει, Σούλα μου, ότι εσύ δεν είσαι. Δεν το ‘πε για σένα. Δεν είναι τρελός ο άνθρωπος ν’ ανοίξει μέτωπο εναντίον σου σε μια μάχη που γνωρίζει πολύ καλά εκ των προτέρων πως αποκλείεται να κερδίσει. Για όλες τις άλλες –που τον έκαψαν– το λέει.

Έχω έναν φίλο που του αρέσουν οι στατιστικές. Δεν ξέρω πώς το κάνει, αλλά από ‘δώ το φέρνει, από κει το φέρνει... βγάζει κάτι νούμερα να σου φύγει ο τάκος!

Δηλώνει το οποίο ο Πανάγος –να τον πούμε Πανάγο για να συνεννοηθούμε κι εσύ του κοτσάρεις μετά ότι όνομα σε βολεύει. Λέει λοιπόν ο Πανάγος:

—Καμιά γυνή δεν διαθέτει χιούμορ.

—Εγώ διαθέτω, πετάγεται φουριόζικο το θήλεο της συντροφιάς.

—Εσύ, κορίτσι μου, ανήκεις στο 0,01% της απονέμει τα εύσημα ο δικός μου. Το υπόλοιπο 99,99% δεν ξέρει καν τι θα πει η λέξη.

Εννιά φορές στις δέκα η εν λόγω εξαίρεση συμβιβάζεται. Αφού η ίδια έχει εξαιρεθεί τι την νοιάζει για τις άλλες; Τώρα για τη μια στις δέκα, που τυχαίνει να είναι και ακτιβίστρια, άσε να μην ασχοληθούμε γιατί θ' ανοίξουμε άλλο κεφάλαιο –και κάποτε θα πρέπει να την τελειώσουμε αυτή την επιστολή, Σούλα μου, να την βάλουμε σ' έναν φάκελο και να σου την ταχυδρομήσουμε καθόσον επείγει.

Ο Πανάγος είναι μυστήριο τραίνο, όπως έχεις πιθανώς αντιληφθεί και η ίδια, Σούλα, κι έχει την τάση να γενικεύει ασύστολα και χωρίς κανέναν δισταγμό. Υπάρχουν όμως κι άλλοι που γενικεύουν μεν, αλλά αφήνουν ένα μικρό περιθώριο αμφιβολίας, παραλείποντας αυτό το προβληματικό «όλοι» και «όλες». Έρχεται, ας πούμε, η κουβέντα στο πάντα επίκαιρο και ακανθώδες περί αλήθειας κεφάλαιο. Πετάγεται ο τυπάκος –προφανώς κάποιος χαροκαμένος κι αυτός– και δηλώνει ότι:

—Οι γυναίκες δεν έχουν σχέση με την αλήθεια.

Προσοχή, δεν είπε «όλες», άσχετο αν συνάγεται, κάπως αυθαίρετα, ένα τέτοιο συμπέρασμα από τα συμφραζόμενα.

Όπου πετάγεσαι εσύ, Σούλα, με ρεφλέξ κατοστάρη τη στιγμή της εκκίνησης και αντιδηλώνεις:

—Εγώ δεν είμαι έτσι.

Εντάξει, κορίτσι μου. Εσύ δεν είσαι –αλίμονο, το μεσαίο σου όνομα είναι Ειλικρίνεια!– υπάρχουν όμως πολλές, ίσως πάρα πολλές, συμπεριλαμβανομένης κι αυτής που έκαψε τον αυτοσχέδιο φιλόσοφο, που υπάγονται στην κατηγορία αυτή.

Που την πιάνεις επ' αυτοφόρω σε στάση τάντρα γιόγκα με τον περίφημο Πολωνό υδραυλικό και κείνη σου λέει πως του έδειχνε πώς ν' αλλάξει τα σιφόνια στο λαβαμπό. Κι όταν αναρωτιέσαι μεγαλοφώνως γιατί εν αδαμιαία και γιατί ο Μπόλεκ είχε πάρει ανάλογη συγκλίνουσα στάση σου πετάει εκείνο το εκνευρισμένο:

—Δεν ήξερα να χαλάσω το Dina Rizzi που φόραγα για να σου φτιάξω τα παλιοσιφόνια σου!

—Κι ο Μπόλεκ; επιμένεις εσύ (γιατί αυτό το ξέχασε).

—Ήταν κοντά για να βλέπει πώς εφαρμόζουν τα παξιμάδια, σου εξηγεί ατάραχη.

—Ξεβράκωτος?!!! εξανίστασαι εσύ.

—Ένα παντελόνι έχει όλο κι όλο ο άμοιρος μετανάστης. Αν το έβρεχε τι θα φόραγε μετά; σε ταπώνει η φιλαλήθης.

Και η πλάκα είναι πως πιστεύει απόλυτα στην εκδοχή που σκάρωσε! Μα απόλυτα! Είναι η δική της εκδοχή της αλήθειας. Οπότε... δικαίως υπάγεται στις εξαιρέσεις.

Κάποια στιγμή σε κάποια κοινωνική συναναστροφή είναι αναπόφευκτο κάποιος ανάλγητος (άντρας φυσικά), Σούλα, να διηγηθεί ανέκδοτο για γυναίκες οδηγούς. Αυτό είναι ένα σίγουρο θέμα, όσο σίγουρο είναι το ποντιακό ή για τις ξανθιές. Οπότε να 'σαι εσύ που πετάγεσαι φουριόζα, αγαπημένο μου κορίτσι.

—Εγώ δεν είμαι έτσι, δηλώνεις ξερά. Εγώ είμαι πολύ καλή οδηγός.

—Λάστιχο ξέρεις ν' αλλάξεις; σε ρωτάει ο (επίσης) αναπόφευκτος μισογύνης.

Τα παίρνεις εσύ, Σούλα.

—Γιατί να ξέρω; πατάς τις φωνές. Μήπως στη Φόρμουλα 1 τα λάστιχα τ' αλλάζουν οι οδηγοί;

Φουλ του Άσσου με Ρηγάδες, μιλάμε!

—Ναι, αλλά αν μείνεις, ξέρεις να πεις αν έμεινες από μηχανή ή επειδή σου τελείωσε η βενζίνη; επιμένει ο εγκάθετος.

Και σε κάνει παπόρι, με το δίκιο σου, Σούλα.

—Δεν κατάλαβα..., του λες. Για να πάρεις δίπλωμα σε βάζουν να λύσεις τη μηχανή;

Μαζεύεται ο άτακτος.

—Εντάξει, μωρέ, μια πλάκα κάναμε, μουρμουρίζει.

Κι εκεί πετάγεται στη μέση ο Πανάγος που λέγαμε (τον θυμάσαι;) και για μια ακόμη φορά βάζει φωτιά στα τόπια.

—Πλάκα με τα θήλεα; λέει γελώντας. Όταν είναι πασιδήλο σε ολόκληρο το γνωστό σύμπαν πως το χιούμορ και οι γυναίκες έχουν λάβει διαζύγιο από κτίσεως κόσμου;

Ε, τώρα, μπορείς να μην τον αποστομώσεις τον άθλιο, Σούλα μου; Πόσο αγία θα πρέπει να είσαι για να διατηρήσεις την ψυχραιμία σου;

—Εγώ έχω χιούμορ, δηλώνεις ξερά, με το χέρι να γλιστράει ανεπαίσθητα προς το κοντινότερο τηγάνι. Και πολύ μάλιστα.

—Και γιατί το κρύβεις; ρίχνει λάδι στη φωτιά (επικινδύνως) η άλλη σουπιιά που αναφέρθηκε στα λάστιχα προηγούμενως.

—Γιατί χρειάζεται να έχει χιούμορ κανείς για να καταλάβει το χιούμορ, τον αποστομώνεις εσύ, Σούλα, ενώ εγώ σε βλέπω ήδη να έχεις αδράξει το τηγάνι από τη λαβή.

—Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα, προκαλεί ο καταπτυστος μισογύνης Πανάγος. Πες μας ένα ανέκδοτο να το αποδείξεις.

Τώρα, εσύ, όπως και όλα τα θήλεα του πλανήτη, μισείς θανάσιμα τα ανέκδοτα, Σούλα, άσε που τα μισά δεν τα βρίσκεις καν αστεία. Αλλά δεν μπορείς να κάνεις πίσω.

—Το ξέρετε εκείνο με τον Αμερικάνο και τον Έλληνα, που του λέει ο Έλληνας στο τέλος «ή χαμηλώνεις το κτίριο ή αφήνω το αγγούρι να κάνει ότι θέλει στη γυναίκα σου»;

LOL, που λένε και στο φατσοβιβλίο.²

Η αλήθεια είναι πως το 'χω παρατηρήσει κι ο ίδιος, Σούλα. Έτσι και κάποιος ρίξει μια γενικότητα που δεν σου αρέσει δεν υπάρχει περίπτωση να μην εξαιρέσεις τον εαυτό σου.

—Όχι εγώ, αναφωνείς στεντορίως.

—Καλά, εκτός από εσένα, έρχεται η απάντηση με το απαραίτητο κλείσιμο ματιού μεταξύ των αρρένων συνδαιτημόνων.

Καθόσον έχει καταντήσει κι αυτό ανέκδοτο, Σούλα.

Θυμάμαι μια φορά που μου είχε ξεφύγει μια τέτοια γενίκευση με κείνη τη φίλη που λέγαμε. Champions League έπαιζε και είχαμε διαπράξει το ασυγχώρητο κακούργημα να επιτρέψουμε στα θήλεα της παρέας να παρακολουθήσουν μαζί μας τον αγώνα.

---

² Ελληνική απόδοση του facebook.

Με τις γνωστές συνέπειες. Οπότε σε μια στιγμή, απηυδι-
σμένος είπα:

—Τελικά σε καμιά γυναίκα δεν αρέσει η μπάλα.

—Σε μένα αρέσει, πετάγεται η δική μου.

Η εξαίρεση που λέγαμε!

—Μπα, αποπειρώμαι να σαρκάσω εγώ. Είσαι και φίλαθλη
άμα τύχει;

—Αμέ...

—Ποια ομάδα;

—Ολυμπιακάρα βέβαια.

Πράγμα που αποδεικνύει πως η φήμη του Θρύλου έχει ξεπε-
ράσει τα στενά όρια του ηλιακού μας συστήματος.

—Και ξέρεις πώς παίζεται το παίγνιον;

—Αμέ...

—Και δεν έχεις καμιά απορία;

Η δικιά μου –προς τιμή της– δίστασε.

—Ένα πράγμα μόνο δεν καταλαβαίνω, ομολόγησε.

—Για πε...

—Αυτός ο βουρλισμένος με τα μαύρα γιατί τρέχει πάνω-
κάτω και τους σφυράει όλη την ώρα εμποδίζοντας τους να παί-
ξουν;

Είπαμε, υπάρχουν και οι εξαιρέσεις.

Ξέρω πως σου είναι πολύ δύσκολο ν' αντισταθείς στον πειρα-
σμό να ξεχωρίζεις, βρε Σούλα, όμως κάνε μια προσπάθεια, κορί-
τσι μου, να μην εκτίθεται.

Φυσικά και είσαι τέλεια απ' όλες τις πλευρές κι απ' όλες τις
απόψεις, το ξέρουμε καλά αυτό και το έχουμε εμπεδώσει δε-
όντως, δεν χρειάζεται να μας το υπενθυμίζεις συνεχώς, γιατί,
άσε που μας δημιουργείς αθεράπευτα συμπλέγματα, αυτό έχει
επιπλέον σοβαρές συνέπειες και στη λίμπιντό μας.

Γιατί, αν μαζέψουμε όλες τις εξαιρέσεις από τον κανόνα των ελαττωμάτων, αυτό που έχουμε είναι ο Υπεράνθρωπος του Νίτσε σε θηλυκή, βελτιωμένη κι επαυξημένη έκδοση! Πού να τολμήσει άνθρωπος να σταθεί δίπλα σου! Νάνος θα φαντάζει, πυγμαίος από τα παρθένα δάση του Κογκό! Και είναι απορίας άξιο πώς με τόσα και τέτοια προσόντα εξακολουθείς να παραμένεις στο περιθώριο της ζωής. Πώς και δεν σε ανακάλυψε κανείς ακόμα δηλαδή, να σε κάνει βασίλισσα της Διαγαλαξιακής Κοινοπολιτείας –ή έστω προεδρίνα στο ΔΝΤ... Αυτό δεν μπορεί βέβαια παρά να φανερώνει ένα πράγμα: τις πραγματικές αξίες τις φοβούνται και τις επιβουλεύονται, Σούλα. Ναι, δεν υπάρχει κοινωνική ούτε κανενός άλλου είδους δικαιοσύνη.

Κι αυτός είναι ο κύριος λόγος που δεν μπορείς να δεις άσπρη μέρα, Σούλα. Παραείσαι τέλεια και κομπλεξάρεις ανεπανόρθωτα προϊστάμενους κι εργοδότες. Δεν μπορούν να σε πιάσουν πουθενά λειψή. Μα πουθενά! Και ξέρεις τώρα πώς είναι οι από πάνω αν δεν έχουν κάποιον από κάτω τους να τον ταλαιπωρούν και να εκτονώνονται –αρρωσταίνουν. Είναι για τον ίδιο λόγο που δεν φτουράς να σταυρώσεις άντρα. Μόλις πάρουν είδηση οι λέχροι πως είσαι η Μεγάλη Εξαίρεση λαχίζουν.

Θυμάσαι όταν σε ρώταγα να μου πεις ένα σου ελάττωμα, ένα ρημάδι μόνο, έτσι, για δείγμα;!

—Το μεγαλύτερο ελάττωμά μου είναι η καλή μου ψυχή, απαντούσες.

Ή άλλοτε...

—Το ότι τα δίνω όλα στους ανθρώπους που αγαπώ, χωρίς να κρατήσω τίποτα για μένα.

Ή...

—Ότι εμπιστεύομαι τους ανθρώπους που αγαπώ, χωρίς να κρατήσω τίποτα για μένα.

Αμ αν είναι έτσι τα ελαττώματά σου, βρε Σούλα, τρέμω να φανταστώ τι θα είναι τα προτερήματά! Και μαζί με μένα και οι Μήτσοι που λαχίζουν μην αντέχοντας τόση τελειότητα.

Αλλά, είπαμε, είσαι η εξαίρεση.

Βέβαια το σύστημα της εξαίρεσης ισχύει μόνο για σένα. Οι άλλες –ιδίως οι τραβηχτικές και οι έξυπνες– εμπίπτουν αύτανδρες (πώς πάει το θηλυκό αυτού εδώ;... «αυτογύναικες»;) στον γενικευμένο αδυσώπητο κανόνα. Που συχνά επικαλείσαι και η ίδια βέβαια.

—Μα δεν ξέρουμε τώρα πώς παίρνουν τις προαγωγές οι καπάτσες; λες.

Υπονοώντας –πλαγίως– πως όλες όσες προχωρούν στη δουλειά τους είναι «καπάτσες», του τύπου θου κύριε φυλακή τω στόματί μου, κι ότι ο λόγος που εσύ παραμένεις στάσιμη είναι ακριβώς επειδή δεν είσαι «καπάτσα» –άρα η φωτεινή εξαίρεση (ΠΑΛΙ!).

Τώρα, αν βρεθεί κάποιος να σου αμφισβητήσει αυτό το αξίωμα...

—Δεν μπορεί να είναι όλες, βρε κορίτσι μου!...

Εκεί εσύ γίνεσαι μπουρλότο κι αρχίζεις να ξετυλίγεις έναν μακροσκελή κατάλογο με ονόματα και διευθύνσεις όπου φαίνεται ξεκάθαρα με τι είδους κινήσεις κάθισε ο πισινός των εν λόγω στην πολυπόθητη καρέκλα που λέγαμε. Όλες μιλάμε. Πλην εσού –εννοείται.

Ίσως οι ψυχίατροι να το ονόμαζαν αυτό αντιστροφή. Η πάθηση δηλαδή που σε κάνει ν' αλλάζεις οπτική γωνία ανάλογα με το πώς σε συμφέρει και να καταλήγεις στο ίδιο αποτέλεσμα. Εμείς όμως εδώ δεν κάνουμε ψυχανάλυση, ούτε κι έχουμε κανέναν ασθενή να θεραπεύσουμε. Τι γίνηκαν οι άντρηδοι και λάκισαν ψάχνουμε να βρούμε –και στο τέλος, με την επιμονή που μας χαρακτηρίζει, να δεις που μπορεί να βγάλουμε και άκρη.

Αντιλαμβάνομαι, αγαπημένη μου Σούλα, ότι πολλά απ' αυτά που σου γράφω δίκην παρατηρήσεων –και σπανιότερα συμβουλών– ενδέχεται να παρεξηγηθούν από τις αδερφές σου εκείνες που διακρίνουν παντού στα κίνητρα των ανδρών μισογυνισμό και διαβολή. Εσύ όμως το ξέρεις στο βάθος πως σε αγαπάω και θέλω το καλό σου, αλλιώς γιατί να ταλαιπωρούμαι τόσο καιρό αντί να κάθομαι ν' ανταλλάσσω ανέκδοτα για ξανθιές με τ' άλλα ρεμάλια;

Και μια και το ‘φερε η κουβέντα στις ξανθιές (που στον Ελληνικό μαυροτσούκαλο Νότο συναντώνται σε υπερτριπλάσιες ποσότητες απ’ ότι στον ανοιχτόχρωμο Βορρά –βλέπε Σουηδία, Νορβηγία, Δανία...) θυμήθηκα εκείνο το αμίμητο τις προάλλες, όταν ο κατάπτυστος Πανάγος (πάλι αυτός) μας διηγείτο το ανέκδοτο με τις ξανθιές που μένουν από λάστιχο και...

Πρώτη ξανθιά: «Πωπώ! Ξεφούσκωσε το λάστιχο!»

Δεύτερη ξανθιά: «Τι, τελείως;»

Πρώτη ξανθιά: «Όχι, ευτυχώς, μόνο το κάτω μέρος...»

Εσύ, Σούλα, μόρφασες αποδοκιμαστικά.

—Δεν είναι όλες οι ξανθιές κουτές, δήλωσες. Εγώ δεν είμαι.

—Εσύ δεν είσαι ξανθιά, γι’ αυτό, γέλασε ο ανάλγητος.

—Α, μπα; Βλέπεις καλά;

Αυτό που έβλεπε ο Πανάγος ήταν ένα ομοιόμορφο καναρινί που έπιανε ολόκληρη την καούκα πλην των κατάμαυρων του κοράκου ριζών. Αλλά, φυσικά, κύριος ο λεχρίτης, προτίμησε να πάει διπλωματικά πάσο.

Έκτοτε, όποτε μας έσκαζε ξανθό ανέκδοτο το διευκρίνιζε.

—Ισχύει για όλες τις ξανθές, πλην Σούλας.

Και για να καταλάβεις σε τι βαθμό η αυτοεξαιρέσή σου από τον κανόνα έχει καταντήσει ανέκδοτο, Σούλα, θα θίξω εδώ ένα σημείο του οποίου την παγκοσμιότητα ακόμα κι εγώ ο ίδιος, γνωστός για τις μετριοπαθείς κι εμπεριστατωμένες μου απόψεις, δεν δύναμαι ν’ αμφισβητήσω. Μιλάω για τη γκρίνια, Σούλα.

Είναι γνωστό τοις πάσι πως όχι μόνο στον πλανήτη Γη, όχι στο ηλιακό σύστημα, αλλά πιθανότατα σε ολόκληρο το γνωστό σύμπαν και ίσως και σε μερικά παράλληλα, θήλεο άνευ γκρίνιας δεν υφίσταται. Είναι ένας παγκόσμιος νόμος, όπως ο νόμος της βαρύτητας για να σου δώσω να καταλάβεις. Δεν γίνεται μ’ άλλα λόγια ν’ αφήσεις μια πέτρα που κρατάς κι αυτή να πάει πάνω αντί για κάτω. Δεν γίνεται εννοώ για όλους τους άλλους, ε, Σούλα; Για σένα γίνεται και παραγίνεται. Είσαι ο μοναδικός θήλυς

οργανισμός στο σύμπαν που δεν υπόκειται στη διαδικασία της γκρίνιας! Ένα μυστήριο πράγμα! Δεν ξέρεις καν τι σημαίνει η λέξη! Κι ας επιδίδεσαι στο σπορ από το πρωί μέχρι το βράδυ, χωρίς καν διάλειμμα για ανάσα. Κι ας τρελαίνεις τον άχαρο τον Μήτσο που προσπαθεί να καταλάβει τι σ' έπιασε πάλι και πήρες σερί-κορδόνι το συλλεϊτουργο. Κι όταν στο λέει βγαίνεις από τα ρούχα σου.

—Γκρίνια εγώ;!!! αναφωνείς εν εξάλλω. Εγώ που δεν ξέρω τι θα πει γκρίνια, βρε ανεπρόκοπε; Τι ήθελες να κάνω δηλαδή; Να το βουλώσω, όπως οι γλάστρες στην τηλεόραση; Αμ δε θα σου κάνω τη χάρη!... Που μ' έχεις σκλάβα εδώ μέσα... ούτε μια βόλτα... ούτε ένα σινεμά... Με πνίγει το δίκιο εμένα, κύριε, και μου λες να μη μιλάω! Όχι, θα τ' ακούσεις... θα τ' ακουούου-σειειειεις...

Σούλα, μια συμβουλή. Εξαίρεση ή όχι... άστον, κυρά μου, τον άνθρωπο! Γιατί θα φτάσει μια μέρα μέχρι εκεί που δεν πάει άλλο και θα πάρει το καπελάκι του και μην τον είδατε, αφήνοντας σε εσένα να σε πνίγει το δίκιο και να απορείς, όπως καλή ώρα η φιλενάδα σου, τι γίνηκαν οι άντρηδοι.

Κι άσε τις εξαιρέσεις. Στο φιλό μόνο καταφέρνεις να σε πάρουν, γιατί οι εξαιρέσεις φαίνονται, κάνουν μπαμ—όταν υπάρχουν— δεν χρειάζεται να τις επικαλείσαι εσύ για ψύλλου πήδημα.

* * *

—Οι Ελληνίδες δεν μπορούν να μιλήσουν καλά αγγλικά γιατί ντρέπονται την προφορά, ξαναχτυπά ο Πανάγος.

—Εγώ μπορώ, πετάγεσαι από ρεφλέξ εσύ, Σούλα.

—Μιλάς αγγλικά; απορεί ο Πανάγος, γιατί ξέρει ότι, άντε, μέχρι καρδιτσιώτικα κάτι καταφέρνεις, από κει και πέρα όμως...

—Όχι, αλλά αν τα μιλάγα θα τα μιλάγα τέλεια, τον αποστομώνεις εσύ, Σούλα, και μαζί με κείνον και μένα, που πλέον μόνο στην Ανωτέρα Δύναμη εναποθέτω τις ελπίδες μου.

Επίλογος

Εδώ, Σούλα, ήρθε πλέον η στιγμή ν' αποχαιρετιστούμε. Τι κατάλαβες απ' όσα προσπάθησα να σου πω ο θεός και η ψυχή σου! Να θυμάσαι μόνο πως αν σε πίκρανα – που σε πίκρανα– για το καλό σου το έκανα. Είναι σαν να βλέπεις δικό σου άνθρωπο να οδηγεί μια Φερράρι ολοταχώς πάνω στον τοίχο... Δεν υπάρχει περίπτωση να μην βάλεις τις φωνές,, μπας και σ' ακούσει πάνω από τον θόρυβο της μηχανής και φρενάρει. Οι πιθανότητες είναι απειροελάχιστες βέβαια, αλλά εσύ το προσπαθείς –αν μη τι άλλο για να έχεις τη συνείδησή σου ήσυχη.

Θα μπορούσα ενδεχομένως να είχα κάνει αυτή μου την παρέμβαση πιο περί δια γραμμάτων. Εν είδει διατριβής, για παράδειγμα, ή φιλοσοφικής μονογραφίας. Θα άλλαζα το όνομά μου σε κάτι πιο εύηχο, όπως ας πούμε Λεάνδρος Ελιτίδης –που δε θα παρέπεμπε φυσικά σε κάποια ελίτ της οποίας θα υπονοούσε πως είμαι μέλος αλλά σε κάτι άλλο που δεν είμαι πρόχειρος να αναλύσω τώρα– θα οργάνωνα και μια παρουσίαση του βιβλίου, όπου θα παρευρίσκετο τον ενφάν γκατέ της Διανόησης καθώς και οι αναπόφευκτες κυράτσες με το κομοδινί ή χρυσελεφάντινο μαλλί, ακίνητο κι ασάλευτο από τη λαχ, σαν κράνος, κι όλοι μαζί εκεί θα στοχαζόμασταν βαρυσήμαντους στοχασμούς ενώ απέξω μια ταξιαρχία εν εξάλλω σουφραζετών θα απειλούσε να τα κάνει όλα λίμπα στο όνομα της ελευθεροτυπίας και της ελευθέρως διακίνησης ιδεών (όταν αυτές –εννοείται– ευθυγραμμίζονται πλήρως με τη δική τους περί δικαίου αντίληψη).

Μετά θα αλληλοσυγχαιρόμασταν... «κύριε καθηγητά, η προσφώνησή σας υπήρξε καταλυτική!...», «κυρία Τσιχλιμπούχλη-Σουρδαμοπούλου, οποία χαρά να σας έχουμε μαζί μας!...», «κύριε υπουργέ μου, οποία τιμή!...», «κύριε Πρόεδρε, μας τιμάτε ανυπερθέτως!...» κλπ κλπ.

Ναι, Σούλα, θα μπορούσα ενδεχομένως να επιχειρήσω μια τέτοια προσέγγιση του θέματός μας, προσδίδοντάς του έτσι μια άλλη σημασία, μια άλλη οικουμενικότητα. Σκέφτηκα όμως πως έτσι θα χάναμε το πλεονέκτημα που προσφέρει η απ' ευθείας προσέγγιση. Την αμεσότητα του κατά μέτωπον διαλόγου. Κι έτσι δεν χρειάστηκε ούτε το ένδοξο όνομά μου ν' αλλάξω, ούτε κατουρημένες ποδιές να φιλήσω –που λέει ο λόγος– προκειμένου να επιτύχω την επιθυμητή προβολή και την συμπαράσταση του καθ' υμάς πνευματικού κόσμου.

Επέλεξα λοιπόν την μορφή ανοιχτής επιστολής, αγαπημένη μου Σούλα, ελπίζοντας να μην σ' ενοχλεί αυτό, γιατί, ξέρεις, ενδέχεται κι άλλες Σούλες, αλλαχού, να προβληματίζονται στον ίδιο ή παραπλήσιο με σένα βαθμό και θα ήταν καλό και χριστιανικό να φροντίσουμε ώστε κι αυτές να επωφεληθούν από τις βαθυστόχαστες αναλύσεις και ατράνταχτες συμβουλές που εξεπόνησα ο ίδιος δι' εσέ.

Γνωρίζοντας τα αλτρουιστικά αισθήματα που σε διακατέχουν, Σούλα, καθώς και την αμέριστη αγάπη και κατανόηση που τρέφεις για τις ομόφυλές σου, είμαι σίγουρος πως θα συμφωνήσεις μαζί μου πως αυτό ακριβώς έπρεπε να γίνει (αν υποθέσουμε πως κατάλαβες περί τίνος πρόκειται από την ανάγνωση της προηγούμενης παραγράφου εννοείται).

Ελπίζω να μην χρειαστεί να επανέλθω με νεότερη, εκτενέστερη και πλέον εμπειριστατωμένη επιστολή μου.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω δημοσίως τις φίλες μου εκείνες που φρόντιζαν, κάθε φορά που ετοιμαζόμουν να κλείσω την επιστολή αυτή, να προσθέσουν ένα ακόμη κεφάλαιο υψίστης σημασίας, που στη βιασύνη μου να τα πω όλα συντόμως και περιεκτικώς, παρέβλεψα. Και μετά ακόμη ένα κι ένα ακόμη... Ξέρουν αυτές.

Αυτά λοιπόν για την ώρα κι ας ελπίσουμε πως θα αποφύγουμε το «εις το επανιδείν».

Το έπος «Μωρή Σούλα, τι γινήκανε οι άντρηδοι, μωρή;» άρχισε να γράφεται κάποια στιγμή μέσα στο 2014 και θα τελείωνε τάχιστα αν δεν μου υπενθύμιζαν συνεχώς κι ακαταπαύστως οι καλές μου φίλες τα κενά που είχα αφήσει στην προσπάθεια να ορμηνέψω τη Σούλα (για το δικό της καλό). Έτσι το τελείωσα (πατώντας πόδι οριστικά) στις 29 Μαΐου 2016 στην Ύδρα.